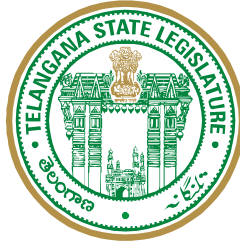

సమావేశము - VI
వాల్యము - IV
నెం. 4

వెల : రూ. 24-00
18 జనవరి, 2017
బుధవారం,
(శక సం. 1938,
పుష్య - 28)

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

I. ప్రశ్నోత్తరాలు	...	1
II. సభా కార్యక్రమం :	...	16
1. ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు		
2. వాయిదా తీర్మాన తీర్మానాలు		
III. లఘు చర్చ :	...	19
బి.సి.ల ప్రగతి కోసం రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల గురించి.		
IV. ప్రకటన	...	35

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	శ్రీ కె. స్వామిగౌడ్
డెప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ నేతి విద్యాసాగర్
కార్యదర్శి	:	డా. ఎస్. రాజ సదాశామ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి.బి. జయచందర్ శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్ శ్రీ సి.హెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్నకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి యస్. నాగమణి

తెలంగాణ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(ఆరవ సమావేశము - వద్దెనిమిదవ రోజు)

బుధవారం, జనవరి 18, 2017

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ చైర్మన్: గౌరవ సభ్యులందరికీ నమస్కారం, సభకి స్వాగతం. ఇప్పుడు క్వశ్చన్ అవర్ టేక్ చేద్దాం.

I. ప్రశ్నోత్తరాలు

దీప, ధూప, నైవేద్య పథకం క్రింద గిరిజన దేవాలయాలు ప్రశ్న నెం.1803 (152)

శ్రీ సబావత్ రాములు నాయక్, ఎం.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన గృహ నిర్మాణ, న్యాయ, దేవాదాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) దీప, ధూప, నైవేద్య పథకాన్ని రాష్ట్రంలోని దేవాలయాన్నింటికి వర్తింపజేయడమయిందా?

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

(ఇ) గిరిజన దేవాలయాలకు కూడా ఈ ప్రయోజనాన్ని విస్తరించేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

(ఈ) అయితే, ఎప్పటిలోగా దీనిని అమలు చేయడముపుతుంది?

గౌ. గృహ నిర్మాణ, న్యాయ, దేవాదాయ శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎ. ఇంద్రకర్ణ రెడ్డి): - (అ) & (ఆ) లేదండీ దీప, ధూప, నైవేద్య పథకాన్ని 1805 దేవాలయాలకు వర్తింపజేయడమయింది.

(ఇ) & (ఈ) ఈ విషయానికి సంబంధించిన అభ్యర్థన పరిశీలనలో ఉన్నది.

శ్రీ సబావత్ రాములు నాయక్: (నామినేటెడ్) అధ్యక్షా, గిరిజన తండాలో కొన్ని ఆలయాలున్నాయి. అక్కడ ఉన్నటువంటి తండా నాయకులు, ప్రముఖులు ఎవరైతే ఉంటారో, వారంతా రూ.10,000/- లు, రూ.20,000/-ల చొప్పున చందాలు

వేసుకొని ఆ ఆలయాలను అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత దూప, దీప, నైవేద్యానికి చాలా ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. కొన్ని గిరిజన ఆలయాలకు ఎండోమెంట్ (రెవెన్యూ శాఖ) నిధులు ఇచ్చే దేవాలయాలు కొన్ని ఉన్నాయి.

మహబూబ్ నగర్, లోకమజిత్ జాతరకు దాదాపు మూడు నాలుగు రాష్ట్రాల నుండి భక్తులు వస్తుంటారు. ఈ మధ్యనే జహీరాబాద్ లో మోతామాత జాతర జరిగింది. ఆ జాతరకు దాదాపు లక్షమంది దాకా రావడం జరిగింది. గౌరవ మంత్రి వర్యులు శ్రీ టి. హరీష్ రావు గారు కూడా ఆ జాతరకు రావడం జరిగింది. రాష్ట్రం మొత్తంలో సుమారు 1805 దేవాలయాలున్నాయి. కొన్ని దేవాలయాలలో గిరిజన పూజారులకు ప్రభుత్వం రూ.6,000/-లు మంజూరు చేయడం జరుగుతోంది. అయితే, ఆ గిరిజన పూజారులు ధూప, దీప, నైవేద్యం పెట్టేటప్పుడు వారి చేతినుండే డబ్బులు పెట్టాల్సి వస్తోంది. అందుచేత ఈ బడ్జెట్ లో అయినా రూ.10.00 కోట్లు ట్రైబల్ సబ్ ప్లాన్ నుంచి ఎండోమెంట్ వారికి ఇచ్చినట్లయితే ఈ దేవాలయాలన్నీ కుదరుతాయి. ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ డబ్బులు నేరుగా వారికి అందుతాయని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పట్నీర్: (శాసనసభ నియోజకవర్గం) అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వ హయాంలో సరైన పూజారులు, విద్యుత్ లేని దేవాలయాలను గుర్తించి ధూప, దీప, నైవేద్య పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు శ్రీ సబావత్ రాములు నాయక్ గారు చెప్పినట్లు, గిరిజన ఏరియాలలో ఉన్నటువంటి దేవాలయాలలోని పూజారులకు ప్రభుత్వం నుండి సరైన ఆర్థిక సహాయం అందితేనే అక్కడికి వచ్చి రోజూ పూజలు నిర్వహిస్తారు. ఈరోజు తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రంలో ఉన్న దేవాలయాల పూజారులకు

ఈ పథకం ద్వారా ఎంత శాంక్షన్ చేశారు? ఈ విషయం గురించి తమరి ద్వారా వారికి తెలివీ పంపిస్తున్నాను. ధూప, దీప, నైవేద్య పథకానికి మీరు 20 శాతం డబ్బులు ఇచ్చినట్లయితే, ప్రభుత్వం తరఫున నిధులు విడుదల చేస్తామన్నారు. సేను డి.డి. లు కట్టి దాదాపు మూడు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. ఒక్క గుడికి కూడా ఇంత వరకు డబ్బులు ఇవ్వలేదు. ధూప, దీప, నైవేద్య పథకం క్రింద నిధులు శాంక్షన్ చేయలేదు. ఒకవేళ చేసినట్లయితే ఎన్ని నిధులు శాంక్షన్ చేశారు? ఈ సంవత్సరం ఎన్ని నిధులు శాంక్షన్ చేయబోతున్నారో తెలుపవలసిందిగా తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు సబావల్ రాములు నాయక్ గారు చెప్పినట్లు, ధూప, దీప, నైవేద్య పథకాన్ని గిరిజన సేవాలాల్ మరియు జగదాంబ ఆలయాలకు వర్తింపజేయాలని, అలాగే 300 దేవాలయాలను ట్రైబల్ సబ్స్టాన్స్ లో నుంచి నిధులను మంజూరు చేయాలని వారు కోరారు. అదేవిధంగా, దీని గురించి గౌరవ ఎల్.బి.సి గారు కూడా మాట్లాడడం జరిగింది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత రాష్ట్రంలో మొత్తం 12,000 దేవాలయాలున్నాయనే విషయం అందరికీ తెలుసు. గత ప్రభుత్వ హయాంలో 1805 దేవాలయాలకు ధూప, దీప, నైవేద్య పథకం క్రింద రూ.2,500/-లు మంజూరు చేసింది. తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పథకం క్రింద రూ.2,500/-లు సరిపోవని, అర్చకుల కోరికమేరకు ఎన్నోసార్లు రిప్రజంటేషన్స్ ఇచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు రూ.6,000/-లు ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

వరంగల్ జిల్లాలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రూ.6,000/-లు ప్రకటించిన తరువాత దాంట్లో రూ.2,000/-లు ధూప, దీప, నైవేద్యం కొరకు రూ.4,000/-లు అర్చకుల వృత్తిగా 1805 దేవాలయాలకు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ పథకం క్రింద నిజామాబాద్ లో 220, మహబూబ్ నగర్ లో 135, హైదరాబాద్ లో 1, మెదక్ లో 138, రంగారెడ్డిలో 36, ఆదిలాబాద్ లో 155, ఖమ్మంలో 140, వరంగల్ లో 296, నల్గొండలో 216, కరీంనగర్ లో 468 మొత్తం 1805 దేవాలయాలకు ధూప, దీప, నైవేద్య పథకం క్రింద వర్తింపజేస్తుంది.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ ఎండోమెంట్ పైన ఐదుగురు మంత్రులతో 'గ్రూప్ ఆఫ్ మినిస్టర్స్' అనే కమిటీని ఏర్పాటు చేసి దాంట్లో చర్చించడం జరుగుతుంది. రాబోయే కాలంలో వచ్చే వనరులను బట్టి అదనంగా ఈ పథకం క్రింద కొన్ని దేవాలయాలను include చేయాలని కోరుకోవడం జరుగుతుంది.

గౌరవ సభ్యులు సబావల్ రాములు నాయక్ గారు చెప్పినట్లు,

ట్రైబల్ సబ్స్టాన్స్ క్రింద కూడా దేవాలయ శాఖ నుంచి గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు సి. నెం.16,862/ దేవాలయ శాఖ 2016 ద్వారా ప్రతిపాదనలు పంపించాము. అందువల్ల ఈ పథకం ద్వారా గిరిజన సేవాలాల్ మరియు జగదాంబ ఆలయాలకు డిపెన్సి నుంచి డబ్బులు కేటాయించవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. మొన్ననే ప్రభుత్వం ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ సెక్టర్ లో మీటింగ్ పెట్టడం జరిగింది. ఖచ్చితంగా వారు డబ్బులు ఇచ్చినట్లయితే, వారు చెప్పిన ప్రతిపాదనల ప్రకారం తప్పకుండా 300 దేవాలయాలకు ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరు చేస్తుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అదేవిధంగా, గౌరవ సభ్యులు మహమ్మద్ అలీ షబ్బీర్ గారు మాట్లాడుతూ, సిజియస్ 'కామన్ గుడ్ ఫండ్' నుండి దేవాలయాలకు ఇంత డిపాజిట్ కట్టామని, ఇంతవరకు డబ్బులు రాలేదని అన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఆనాడు కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు దాదాపు 5 సంవత్సరాలకు సరిపోయే మంజూరులు ఇచ్చి పోయారు. ఇవ్వాళ గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు యాదాద్రి దేవాలయాన్ని తెలంగాణ తిరుపతిగా తీర్చిదిద్దడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

అలాగే, వేములవాడ రాజరాజేశ్వరి దేవాలయానికి కూడా నిధులు కేటాయించి, అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచనలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నారు. అంతకుముందు తిరుపతి, శ్రీకాళహస్తి, శ్రీశైలం, కనకదుర్గ ఆలయం, సింహచలం, అన్నవరం లాంటి దేవాలయాల పేర్లు తప్ప తెలంగాణలో పేరుగాంచిన ఒక్క దేవాలయం గురించి అయినా చెప్పుకునే పరిస్థితిలో ఎవరూ లేరు. సమైక్య రాష్ట్రంలో ఉన్నప్పుడు గత ప్రభుత్వాల పరిపాలనలో ఒక్క రూపాయి కూడా లేకుండా రూ.100 కోట్ల మైన్స్ బ్యాలెన్స్ ఇచ్చి వెళ్లారు. ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు మహమ్మద్ అలీ షబ్బీర్ గారు మాట్లాడుతూ, ఉన్న పాత అగ్రిమెంట్లనే ఇంతవరకు పూర్తి చేయలేదని కొత్తవాటిని ఇంతవరకు మంజూరు చేయలేదని అన్నారు. వారు ఇచ్చిన లిస్ట్ కూడా ఉంది. తప్పకుండా పరిశీలన చేస్తాం. సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణకు ఏ విధంగా అన్యాయం జరిగిందో, అందరికీ తెలుసు.

అదేవిధంగా వెనుకబడిన తరగతుల ప్రాంతాలలో గతంలో రూ.3.00 లక్షలకు దేవాలయాలను కట్టివ్వాలని అన్నప్పుడు, మేమందరం సిజియస్ కమిటీలో కూర్చోని ఈ రూ.3.00 లక్షలతో దేవాలయాన్ని నిర్మించడానికి సరిపోదని, కనీసం రూ.10.00 లక్షలైన ఎండోమెంట్ శాఖ ఆధ్వర్యంలో సిజియస్ క్రింద ఇవ్వాలని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ ప్రాంతం వారు చందాలు వేసుకొని రూ.2.50 లక్షలు ఇచ్చినట్లయితే మొత్తం రూ.12.50 లక్షలతో దేవాలయ నిర్మాణం పూర్తవుతుందని చెప్పడం జరిగింది. వారి నుంచి

ప్రతిపాదనలు కూడా వస్తున్నాయి. తప్పకుండా వాటిని పరిశీలనలోకి తీసుకొని ఆ ప్రాంతాలలో స్థలం కూడా ఇచ్చినట్లయితే ఎంక్వైరీ చేసి మంజూరు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ సబావత్ రాములు నాయక్ : అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు ధూప, దీప, నైవేద్యం క్రింద వర్తింపజేస్తామని చెప్పారు. అంతకుముందు సమైక్య రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వాలు సేనాలాల్ మారజ్ జయంతికి డబ్బులు ఇచ్చేది కాదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత సేనాలాల్ మహారాజ్ కి పది జిల్లాలకు రూ.10.00 లక్షల చొప్పున రూ.1.00 కోటి ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు జూనిరాబాద్ లో మోతీమాత జాతరకు గౌరవ మంత్రి టి. హరీష్ రావుగారు వచ్చినప్పుడు ఆ జాతరను చూసి ఈరోజు 30 జిల్లాలు అయినాయి కాబట్టి రూ.1.00 కోటి సరిపోదని దాదాపు రూ.3.00 కోట్లు అయినా ఖర్చవుతుందని ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపించడం జరిగింది. ఒక్క ఎస్సీ సబ్ ప్లాన్ మాత్రమే కాకుండా ప్రభుత్వం తరపున కొన్ని డబ్బులు ఇచ్చినట్లయితే బాగుంటుంది.

రెండవది - అక్కడ తిరుపతి వెంకటేశ్వర స్వామి ఆలయ ఆస్తులు ఏ విధంగా ఉన్నాయో, హాథీరాం బాబా ఆస్తులు కూడా తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్నాయి. కాబట్టి ఆ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలని కోరుకుంటున్నాను.

మూడవది - 18.05.2016 సంవత్సరంలో కమీషనరీ శివశంకర్ ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్ కి ఒక లెటర్ రాయడం జరిగింది. ఇంతవరకు దాని గురించి ప్రభుత్వం సమాధానం ఇవ్వలేదు. 1805 దేవాలయాలలో 300 దేవాలయాలకు నిధులు శాంక్షన్ చేసి, మిగతా 1700 దేవాలయాలకు ఇవ్వకపోతే గొడవలు జరిగే పరిస్థితి ఉందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పట్నీర్ : అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి వర్యులు రొటీన్ సమాధానమిచ్చారు. గతంలో ఆదాయం ఉన్న దేవాలయాలన్నీ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పోయాయని అంటున్నారు, దేవుళ్ల దగ్గర ప్రాంతాలు ఉంటాయా అధ్యక్షా? ఇవ్వాలి తిరుపతి దేవాలయానికి ప్రపంచం నలుమూలల నుంచి భక్తులు వస్తున్నారు. దానిని కూడా డివైడ్ చేసుకుంటే ఎలా అధ్యక్షా? గత రెండున్నర సంవత్సరాల నుండి ఇదే సమాధానమిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలో ఎండోమెంట్ శాఖ దగ్గర డబ్బులు లేకుంటే గ్రాంటుపైనా ఇచ్చి మారుమూల ప్రాంతాలలో ఉన్న దేవాలయాలకు పూజలు చేసే వారికి ధూప, దీప, నైవేద్యానికి నెలకు రూ.6,000/- ఇస్తూ, లక్షలు, లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నామంటున్నారు. ఆదాయ వచ్చే దేవాలయాలన్నీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పోయాయని అంటున్నారు. అలా చెప్పడం మంచిది కాదు. ప్రభుత్వం యాదాద్రి దేవాలయాన్ని తెలంగాణ తిరుపతిగా తీర్చిదిద్దుతామని అంటున్నది, చేయండి. మాకు ఇష్టమే. అలాగే మారుమూల గ్రామాలలోని తండాలలో ఉన్న చిన్న చిన్న దేవాలయాలకు కూడా సిజియఫ్ క్రింద నిధులు శాంక్షన్ చేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రాములు నాయక్ గారు ఎస్సీ దేవాలయాలకు నిధులు మంజూరు చేస్తున్నారా అని అడిగారు. నల్గొండలో 1, ఆదిలాబాద్ లో 1, మెదక్ లో 1, వరంగల్ లో 1, మహబూబ్ నగర్ లో 5, రంగారెడ్డిలో 2 మొత్తం 11 గిరిజన దేవాలయాలకు ధూప, దీప, నైవేద్య పథకం క్రింద నిధులు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. 1805 దేవాలయాలకు ఇవ్వాలనేది వాస్తవం కాదు. ఆ విధంగా లెక్కపెట్టాలంటే దేవదాయ శాఖలో 12,000 దేవాలయాలున్నాయి. దాంట్లో ఏవి ముఖ్యమైనవని చూసి ఇవ్వడం జరుగుతుంది. వారు 300 దేవాలయాలకు అని ప్రతిపాదనలు చెబుతున్నారు. ట్రైబల్ సబ్ ప్లాన్ నుంచి నిధులు బడ్జెట్ లో కేటాయించమని కోరతాము. ,

అలాగే, గౌరవ సభ్యులు ఎల్.ఓ.పి గారు అప్పుడు చెప్పిందే ఇప్పుడు కూడా చెబుతున్నారని అన్నారు. ఉన్న వాస్తవం గురించి గతంలో ఈ విధంగా జరిగిందని చెప్పడం తప్పా అధ్యక్షా! దేవాలయాలకు వచ్చే ఆదాయం తక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు పోయిన సంవత్సరం బడ్జెట్ లో రూ.50.00 కోట్లు కేటాయించడం చరిత్రలో మొట్టమొదటిసారిగా జరిగింది. ఎక్కడెక్కడ దేవాలయాలకు నిధులు అడుగుతున్నారో, వాటికి కేటాయిస్తున్నాం. పనులు జరుగుతున్నాయి.

అలాగే వారు చెప్పిన దేవాలయాల విషయంలో కూడా తప్పకుండా పరిశీలిస్తాం. అందులో ఎటువంటి సందేహం లేదు. దేవదాయ శాఖలో గతంలో ఎక్కడా లేనటువంటి విధంగా భక్తులు పుణ్య దినం వచ్చినప్పుడు దేవాలయాలకు వెళ్లి పూజలు నిర్వహిస్తున్నారు. అందుకు అందరికీ సౌకర్యాల ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. అదేవిధంగా, అర్చకుల కొరకు కూడా శుభసూచికంగా ఒక నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నామని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

“ప్రధానమంత్రి కృషి సించాయి యోజన” క్రింద నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులు

ప్రశ్న నెం.1770 (153)

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్, ఎం.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో ప్రధానమంత్రి కృషిసించాయి యోజన క్రింద చేర్చిన సాగునీటి ప్రాజెక్టుల వివరాలేమిటి?

(ఆ) ఈ ప్రాజెక్టుల వ్యయం ఎంత? వాటిని ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడమవుతుంది?

గౌరవ నీయమైన సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. హరీష్ రావు):- (అ)&(ఆ) రాష్ట్రంలో కొనసాగుతున్న 11 సాగునీటి ప్రాజెక్టులను ప్రధానమంత్రి కృషిసించాయి యోజన క్రింద చేర్చడమయింది. ఈ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయడానికి అయ్యే వ్యయాలకు, గడువుకు సంబంధించిన వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ :- (స్థానిక సంస్థలు - ఆదిలాబాద్) అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం జరిగిందే నీళ్ల పైన. నీళ్ల దోపిడి కారణంగానే ఉద్యమం ఉవ్వెత్తున లేచి ఇవాళ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడటం జరిగింది. ఒక ఆరు అడుగుల బుల్లెట్ గా నీటిపారుదల శాఖ మాత్రమే టి. హరీష్ రావుగారు ఉండడమనేది తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజల అదృష్టం. గౌరవ మంత్రి వర్యులు 'సెంట్రల్ వాటర్ రిసోర్స్ కోఆర్డినేషన్' కమిటీలో శ్రీమతి ఉమాభారతి గారి నేతృత్వంలో వారు చేస్తున్నటువంటి ప్రజంబేషన్స్ ను యావత్తు భారతదేశమంతా కూడా తిరిగి మన వైపు చూస్తోంది.

ఈరోజు 'ప్రధాన మంత్రి కృషి సంచాయి యోజన' క్రింద ఈ రాష్ట్రానికి 11 ప్రాజెక్టులు చేర్చడం జరిగింది. ఆ 11 ప్రాజెక్టులలో నాకు సంబంధించిన 4 జిల్లాలున్నాయి. దాంట్లో కొమురం భీమ్, నీలవాయి, గొల్లవాగు, రాలివాగు, మత్తడివాగు, జగన్నాథ్ పూర్ ప్రాజెక్టులను తీసుకొని ఆయకట్టు నిర్మించుకోవడానికి చేసిన కృషికి నేను ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. దీంట్లో నాకు ఒక సందేహం అధ్యక్షా! ప్రధానమంత్రి కృషిసంచాయి యోజన క్రింద నాబార్డు ద్వారా లోన్ ను ప్రభుత్వం తీసుకుంటుందా? తీసుకున్నట్లయితే దీంట్లో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క వాటా ఎంత? నాబార్డు వాటా ఎంత? అనేది క్లారిఫై

10.20.17
ఉ. అధ్యక్షా, సింగరేణి ద్వారా వస్తున్న డప్లీ మూలంగా వట్టివాగు నిండిపోవడం వలన 6 వేల ఎకరాలకు మాత్రమే నీరందించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. చెలిమల వాగు 6500 ఎకరాల ఆయకట్టుకు కూడా ప్రతిపాదించడం జరిగింది. అక్కడ కేవలం 3 వేల ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. చెలిమల వాగు ఎన్.టి.ఆర్.సాగర్ ప్రాజెక్టుకు శ్రీ టి. హరీష్ రావు గారిని రెక్యెస్ట్ చేస్తే దాదాపు రూ.22కోట్లను కేటాయించడం జరిగింది. వాటిద్వారా పనులు నడుస్తున్నాయి. ఈ విధంగా ఆరు ప్రాజెక్టులను తీసుకుంటే బావుంటుందని తమ ద్వారా

గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజెక్టులలో సిస్టమేటిక్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ లేకుండా, అచ్చుకట్టలు లేకుండా వర్షపాతం ఉన్నా కూడా, ఆ ప్రాజెక్టులలో నీళ్ళున్నా కూడా సాగు భూములకు నీళ్ళు అందించే పరిస్థితి మాత్రం లేదు. ఈనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టినటువంటి కమాండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ వాటర్ మేనేజ్ మెంట్ పథకంలో ప్రభుత్వం ఏమైనా ప్రతిపాదనలు పంపిందా అని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. అసలు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ ప్రాజెక్టుల వివరాలను పంపిందో, ఆ వివరాలను కూడా సభకు తెలియజేయవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అంతేగాకుండా, అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజెక్టులు లెవలింగ్ లేని కారణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక బృహత్తరమైన కమాండ్ ఏరియా డెవలప్ మెంట్ వాటర్ మేనేజ్ మెంట్ అనే పథకాన్ని తీసుకువచ్చింది. దానిలో సిస్టమేటిక్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ క్రింద మిగిలిన ప్రాజెక్టులను కూడా చేర్చి, ఆదిలాబాదు, నిర్మల్, కొమరం భీం మరియు మంచుర్యాల జిల్లాలోని ప్రాజెక్టుకు కూడా మహర్షిశు తీసుకురావాలని, ఆ ప్రాజెక్టులు తప్పకుండా తీసుకువస్తారన్న ప్రగాఢమైన విశ్వాసం గౌరవ మంత్రివర్యుల పైన, ప్రభుత్వం పైన ఉన్నదని తమ ద్వారా మనవి చేసుకుంటూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను అధ్యక్షా, జైహింద్, జై తెలంగాణ.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు పురాణం సతీష్ కుమార్ గారు ఆదిలాబాదు జిల్లా గురించి ఎక్కువగా మాట్లాడారు. అయితే, వారు ఒక ప్రశ్న ఏమడిగారంటే, ఈ 11 ప్రాజెక్టులలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి సి.సి. (సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్) క్రింద ఎన్ని నిధులు వచ్చాయి? నాబార్డు లోన్ క్రింద ఎన్ని నిధులు వస్తాయి? ఆ లోనులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వాటా ఏమన్నా ఉందా అని అడిగారు. దానికి సమాధానంగా-ఈ 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయడానికి సుమారు రూ.7,669 కోట్లు అవసరమవుతాయి. మేము ఏదైతే సభాసమక్షంలో ఉంచిన 11 ప్రాజెక్టులు కేంద్ర ప్రభుత్వం పిఎంకెఎస్ పైలో తీసుకున్నదో, దానిని పూర్తి చేయడానికి కావలసిన డబ్బు రూ.7,669 కోట్లు. ఇందులో సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ రూ.1,196 కోట్లు అంటే, గ్రాంటుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చేది రూ.1,196 కోట్లు. ఇప్పటికి ఈ సంవత్సరంలో రూ.537 కోట్లు కేంద్రం నుంచి విడుదల అయ్యాయి. ఆ పనులన్నీ పూర్తి అయిన తరువాత మిగతా గ్రాంటు కూడా విడుదలయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. అయితే, ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేయడానికి కావలసిన నిధులు సుమారు రూ.6,473 కోట్లను నాబార్డు నుంచి

రాష్ట్రప్రభుత్వానికి అప్పుగా ఇవ్వడానికి కేంద్రప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది.

అయితే అక్కడ ఏమయ్యిందంటే అధ్యక్షా, ఎఫ్ఆర్బిఎం పరిమితికి లోబడి ఇస్తామని కేంద్రప్రభుత్వం చెప్పడం, మన బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టుకొని ఎఫ్ఆర్బిఎం పరిమితిలో కొన్ని పథకాలను రూపకల్పన చేసుకున్నాం, కనుక అవుట్ ఆఫ్ ఎఫ్ఆర్బిఎంను ఇవ్వాలని కేంద్రాన్ని కోరాము. దానిపైన ఇప్పటివరకూ కేంద్రం ఎటువంటి నిర్ణయం తీసుకోలేదు. కాబట్టి, సి.ఎ. మాత్రం మనకు రూ.537కోట్లు వచ్చింది. ఎఫ్ఆర్బిఎం పరిమితికి బయట ఇవ్వాలని, నాబార్డు లోను విషయంలో ఇంకా కేంద్రం నిర్ణయం తీసుకోలేదు కనుక ఆ ప్రతిపాదన కేంద్రప్రభుత్వం వద్దనే పెండింగులో ఉంది.

మరొక విషయం గురించి సభ్యులు ఏమన్నారంటే, ఈ క్యాంపాం యాక్టివిటీ క్రింద కాలవలకు చివరి ఆయకట్టు వరకు నీరు ఇచ్చే దానికి వేరే డబ్బు ఏమైనా వస్తుందా అని అడిగారు. ఈ 11 ప్రాజెక్టులకు సెంట్రల్ అసిస్టెన్స్ క్రింద ఇప్పటికే ఇస్తున్న రూ.1,196కోట్లు కాకుండా, క్యాంపాం క్రింద 50:50 చొప్పున అంటే రాష్ట్రప్రభుత్వం 50 శాతం చొప్పున, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే 50 శాతం నిధుల కొరకు ప్రతిపాదనలు పంపించాము. దాని క్రింద దాదాపు రూ.2,000కోట్లు ఈ 11 ప్రాజెక్టులలో క్యాంపాం చేయడానికి ఖర్చవుతాయి. దాని క్రింద మరో వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు మన రాష్ట్రప్రభుత్వానికి గ్రాంటుగా వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఆ ప్రతిపాదనలు సిడబ్ల్యుసి ప్రతిపాదనలో ఉన్నాయి.

ఈ 11 ప్రాజెక్టులే కాకుండా మా రాష్ట్రంలో ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని వట్టివాగు, చెలమల వాగు, స్వర్ణ, సాత్నాల, బీబీరావ్, గడ్డెన్న వాగు ప్రాజెక్టులలో కూడా కట్టినప్పటి నుంచి ఆయకట్టు చివరి వరకు నీళ్ళు రావడం లేదు. వీటిని కూడా కేంద్రప్రభుత్వ పథకాలలో పెట్టి, మాకు మోడ్రనైజేషన్ కు, క్యాంపాం క్రింద నిధులు ఇప్పించాలని గౌరవ సభ్యులు పురాణం సలీష్ కుమార్ గారు కోరారు. అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం వేసిన జాతీయ స్థాయి కమిటీలోనేను కూడా ఒక సభ్యుడిగా ఉండడం వల్ల మేమే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చేశాము. దేశంలో అనేక ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు కట్టి, అవి చివరి ఆయకట్టు వరకు నీళ్ళు వెళ్ళకుండా ఉన్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. క్రొత్త ప్రాజెక్టులు కడితే సమయం చాలా ఎక్కువ పడుతుంది. ప్రస్తుతం ఉన్న భూసేకరణ చట్టంలో ఉన్న సమస్యల కారణంగా ఇంకా ఎక్కువ సమయం పడుతోంది.

ఇప్పుడున్న ప్రాజెక్టులను మోడ్రనైజ్ చేసి, చివరి ఆయకట్టు వరకు నీటిని ఇవ్వగలిగితే, దేశ వ్యాప్తంగా అన్ని పంటలకు నీరందే

అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు దేశ వ్యాప్తంగా చూసినట్లయితే, దాదాపు 30 శాతం గ్యాస్ ఆయకట్టు ఉంది. ప్రతిపాదిత ప్రాజెక్టు ఆయకట్టుకు, పారుతున్న దాని మధ్య 25-30 శాతం గ్యాస్ ఆయకట్టు ఉంది. మా కమిటీ ఇచ్చిన రికమెండేషన్లు కేంద్రప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ బడ్జెట్ లోనే మేము ప్రతిపాదిస్తామని కేంద్రం తెలియజేసింది. ఒక క్రొత్త స్కీమును మెర్జింగ్ ఆఫ్ ఇరిగేషన్ గ్యాస్ ఆయకట్టు అనే క్రొత్త స్కీమును కేంద్రప్రభుత్వం ఈ క్రొత్త బడ్జెట్ లో పెట్టబోతోంది. అందులో తెలంగాణ రాష్ట్రానికి కూడా చాలా పథకాలు ఉన్నాయి. వారు అడిగిన ఆ ఆరు ప్రాజెక్టులే కాదు, ఇక్కడ సరస్వతి కెనాల్ లో మరియు కడంలో కూడా గ్యాస్ ఆయకట్టు ఉంది. సదర్ మార్ట్ ప్రాజెక్టులో కూడా ఎప్పుడూ పూర్తిస్థాయిలో ఆయకట్టు రావడం లేదు. అక్కడ కూడా గ్యాస్ ఆయకట్టు ఉంది. అక్కడ ఆరు ప్రాజెక్టులు మరియు ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు మొత్తం 9 ప్రాజెక్టులకు నేను ఇప్పటికే ఇంజనీర్లకు ఆదేశాలిచ్చాను. ప్రస్తుతం కొన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాలు రాబోతున్నాయి. అవి వచ్చేలోపల ప్రపోజర్స్ లో సిద్ధంగా ఉండమని ఇంజనీర్లకు చెప్పాను.

మీరు ఆదిలాబాదు జిల్లా గురించి మాట్లాడారు కనుక, మీరు చెప్పిన ఆరు ప్రాజెక్టులు మరియు ఈ మూడు ప్రాజెక్టులు మొత్తం తొమ్మిది ప్రాజెక్టులను కూడా ఈ క్రొత్త పథకములో కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపి, మీరు చెప్పినట్లుగానే చిట్టచివరి ఆయకట్టు వరకు నీరు వచ్చేందుకు ప్రయత్నాలు చేస్తాము. మీరు చెప్పినట్లుగానే చెలిమల వాగు ఎన్ టీఆర్ సాగర్ లో అక్కడున్న మా ఎం.ఎల్.ఎ శ్రీమతి కోవా లక్ష్మి గారు కోరితే మన రాష్ట్రప్రభుత్వం నుంచి దాదాపు రూ.22కోట్లు మంజూరు చేశాము. ఎందుకంటే, చెలిమల వాగు దాదాపు ఆరువేల ఎకరాలు పారుతుందని క్లబ్బారు. ఆ ప్రాజెక్టు కట్టినప్పటి నుంచి రెండు వేల ఎకరాల వరకూ కూడా నీరు పారలేదు. కాబట్టి, పూర్తిగా ఆరు వేల ఎకరాలు ఉన్న ఆయకట్టుకు నీరు పూర్తిగా పారడానికి రూ.22కోట్లు నిధులను మంజూరు చేశాము. ఆ టెండరు ప్రక్రియ పూర్తయ్యి, పనులను కూడా ప్రారంభించాము. ఈ ఆరువేల లోపల పనులన్నింటిని పూర్తి చేసి, రాబోయే వర్షాకాలం లోపల పూర్తి స్థాయిలో చెలిమల వాగు క్రింద ఆరువేల ఎకరాలకు నీరందించడానికి ఈ ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది.

అలాగే, సాత్నాల ప్రాజెక్టు ఆదిలాబాదు నియోజక వర్గంలోని మా మంత్రి శ్రీ జోగు రామన్న గారి నియోజకవర్గంలో ఉంటుంది. వారు కూడా ఈ విషయాన్ని నా దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అక్కడ దాదాపు 24 వేల ఎకరాలు పారవలసిన సాత్నాల ప్రాజెక్టు దాదాపు 16,000 ఎకరాలు కూడా పారడం లేదు. అక్కడ దాదాపు 8,000 ఎకరాల గ్యాస్ ఆయకట్టు ఉంది. మంత్రిగారు మా రైతులందరు

బాధపడుతున్నారన్న విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర రావు గారి దృష్టికి తీసుకువస్తే, వారి ఆదేశంతో దాదాపు రూ.28కోట్లు మంజూరు చేసి, టెండరు ప్రక్రియలను కూడా పూర్తి చేశాము. ఈ నిధులతో పూర్తిస్థాయిలో పనులు చేయించి, ఈ వర్షాకాలం సాత్నాల క్రింద రాబోయే సీజన్లో 24,000 ఎకరాల పూర్తి ఆయకట్టుకు నీటిని అందిస్తాము.

స్వల్ప ప్రాజెక్టులో కూడా ఐ.కె. రెడ్డి గారి కోరిక మేరకు దానికి కూడా నీరందించే ప్రయత్నం చేస్తాము. ఆ ప్రాజెక్టు కూడా దాదాపు 9,000 ఎకరాలకు నీరు రావలసి ఉండగా కనీసం 6,000 ఎకరాలు కూడా నీరు పారడం లేదు. మొన్న వారు ఈ విషయాన్ని చెపితే దాదాపు రూ.16 కోట్లతో చెక్ డ్యాంలను కట్టించి ఇచ్చాము. త్వరలోనే ఆ గ్యాస్ ఆయకట్టును కూడా పూర్తి చేస్తాము.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రాజెక్టుల కాకుండా, కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకం ద్వారా కూడా నీటిని తిరిగి ఇన్ క్లాడ్ చేయించి, పూర్తిస్థాయిలో కాలువలను మోడ్రనైజ్ చేసే విధంగా క్యాడ్వాం యాక్టివిటీని నూటికి నూరు శాతం అభివృద్ధి చేసే దిశగా ప్రతిపాదనలను కూడా తయారు చేస్తున్నాము. మన బడ్జెట్లో కూడా వాటిని కేటాయించుకున్నాము. వాటికి నిధులు కూడా కేంద్రం 50 శాతం, రాష్ట్రం 50 శాతం నిధులను కేటాయించి, ఈ పథకం క్రింద ఎక్కువ నిధులు రాబట్టే విధంగా రాష్ట్రంలో ఉండే అన్ని పాత ప్రాజెక్టులు ఎస్ఆర్ఎస్పీలో కానీ, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో కానీ, మూసీలో కానీ, అనేక ప్రాజెక్టులు ఉన్నాయి.

అలాగే, వరంగల్ జిల్లాలో ఉండే అనేక మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు మరింత ఎక్కువ నిధులు మన రాష్ట్రానికి వచ్చేవిధంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను. అదేవిధంగా గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, ఆదిలాబాదు జిల్లాలోని బీపి రావు, గడ్డెన్న వాగు మొదలైన ప్రాజెక్టులన్నింటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని అతి ఎక్కువ వర్షపాతం ఉన్న జిల్లా, అతి ఎక్కువ లాభదాయకమైన జిల్లా కనుక దానిని పూర్తిస్థాయిలో మీడియం ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను మరమ్మత్తులు చేసి, మోడరనైజేషన్ చేసి, చిట్టచివరి ఆయకట్టుకు నీరందించే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తాము. అలాగే, ఆ జిల్లాలో పడ్డ ప్రతి వర్షపు చుక్క గోదావరి నదికి వెళ్ళకుండా ప్రతి చుక్కను ఆ జిల్లా ప్రజలు సద్వినియోగం చేసుకునే దిశగా ఈ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పబ్లిక్ అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు చాలా వివరంగా సమాధానం చెప్పారు. దాదాపు 11 ప్రాజెక్టులు కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క ప్రతిపాదనలో ఉండడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఇందులో దాదాపు రూ.537కోట్లను విడుదల చేసింది. మిగిలినవి నాబార్డు నుంచి లోన్ తీసుకోవాలని అనుకున్నాము కానీ,

ఎఫ్ఆర్బిఎం ద్వారా 3.5 కంటే ఎక్కువ ఉందా, తక్కువ ఉందా అనేది తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ 3.5 శాతం వచ్చిన తరువాత కూడా ఈ పథకములు రావడం లేదు. వాటికి సంబంధించి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతుల కోసం గౌరవ మంత్రులు వెళ్ళారు. ఆ అనుమతులకు వెళ్ళే సమయంలో ఆ ప్రాజెక్టులన్నీ త్వరిత గతినే ఏ ఏ సమయాలలో పూర్తి చేస్తారో సంవత్సరాలు, తేదీల వారీగా ఎప్పుడెప్పుడు చేస్తారో చెప్పారు. 2017వ సంవత్సరంలో జి.చౌక్కారావు ప్రాజెక్టు, రూ.4,923 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి వాటిని పూర్తి చేస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకు కేంద్రం నుంచి క్లారిటీ రాలేదు. కేంద్ర బడ్జెట్ ద్వారా నిధులు రాకపోతే, రాష్ట్ర బడ్జెట్లో అయినా నిధులను కేటాయించి ఈ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తారా లేక ఈ పథకమును మార్చేసి, ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క వాటాను పెంచి, మన రాష్ట్రం వాటాను ఇచ్చేసి, ఆ ప్రాజెక్టులను ఏ రూపంలో పూర్తి చేస్తారనేది గౌరవ మంత్రిగారు స్పష్టంగా చెప్పలేదు.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు: అధ్యక్షా, గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్లుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఈ యొక్క ప్రాజెక్టును రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులతోనే పూర్తి చేస్తాము. ఒక వేళ కేంద్రం నుండి నిధులు వస్తే ఆ విధంగా కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము. ఒక వేళ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి నిధులు కనుక వస్తే, వాటిని ఇతర ప్రాజెక్టుల కొరకు వినియోగించుకుని, ఆ పనులను కూడా మరింత వేగంగా చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ప్రస్తుతం ఈ ప్రాజెక్టుల పనులు చివరి దశలో ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టు కనుక పూర్తి చేస్తే, ఈ సంవత్సరం లోపలే చాలా ప్రాజెక్టులకు నీరు అందించే అవకాశం ఉంది. అయితే, ఈ జి. చౌక్కారావు దేవాదుల ప్రాజెక్టు 2017వ సంవత్సరంలో పూర్తిచేస్తామని, ఫ్లడ్ ఫ్లో కెనాల్ 2019వ సంవత్సరంలో పూర్తి చేయవలసి ఉంది. మిగిలిన ప్రాజెక్టులన్నీ మేము చెప్పినట్లుగానే పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్: అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకువస్తున్న క్రొత్త పథకం క్యాడ్వాం ఏదైతే ఉన్నదో, దానిని సిస్టమేటిక్ ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ కోసం, అచ్చుకట్టల కోసం అనేది మాకు తెలిసిన సమాచారంలో ఉన్నది. అందులోనే నేను చెప్పిన ఆరు ప్రాజెక్టులు ఆ నార్మ్స్ లోపలే ఫిట్ అవుతాయో లేవో తెలియజేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు: అధ్యక్షా, ఆ ఆరు ప్రాజెక్టులు కూడా అందులోనే ఫిట్ అవుతాయి. కేవలం ఈ ఆరో కాదు, మేము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రిక్వెస్టు కూడా చేశాము. కేవలం ఏబిపి ప్రాజెక్టులే కాకుండా, రాష్ట్రంలో ఇప్పటికే పూర్తి అయిన ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులు అన్నింటికీ అవకాశం ఇవ్వాలని కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాము.

లక్ష్మీగా నేనే ఆ కమిటీలో సభ్యుడిగా ఉండడం వల్ల దానిని కూడా వినియోగించుకున్నాము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన ఈ ఆరు ప్రాజెక్టులు కూడా ఇందులో ఫిట్ ఇన్ అవుతాయి. ఇందులో కేవలం క్యాడ్రాం యాప్టిమీనే కాదు, బ్రిడ్జింగ్ ఆఫ్ లింక్స్ లో ఏమైనా టెక్నికల్ ప్రాబ్లమ్స్ ఉన్నా, లేక ఆ ప్రాజెక్టుల గేట్లు మరమ్మత్తులు చేయవలసి వచ్చినా, కట్టల మరమ్మత్తులు చేయవలసి వచ్చినా, మొత్తం అన్ని పనులు ఆ పథకం ద్వారా చేసుకునే విధంగా ఉంటుంది.

ఈ క్యాడ్రాంతోపాటు పూర్తిస్థాయిలో మోడ్రనైజేషన్ లో ఈ ఆరు ప్రాజెక్టులను కూడా ఇన్ క్లూడ్ చేస్తాము. అయితే, ఆ ఆరు ప్రాజెక్టులలో మూడింటికి ఇప్పటికే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరు చేసింది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు మంజూరు చేసినా, కేంద్రప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపిస్తాము. ఒకేసారి అక్కడినుంచి శాంక్షన్ వస్తే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈ నిధులు అవసరమయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. 50:50 నిష్పత్తిలో ఆ నిధులను వేరే ప్రాజెక్టుల కోసం ఖర్చు పెట్టే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి, ఈ శాంక్షన్ అయిన పనులను కొనసాగిస్తూనే ఈ ఆరు ప్రాజెక్టులకు కూడా ప్రతిపాదనలు పంపిస్తాము. అవి కూడా తప్పకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ గ్రెడ్జింగ్ ఫిట్ ఇన్ అవుతాయని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

యాదాద్రి - భువనగిరి జిల్లా, సంస్థాన్ నారాయణపూర్ లో వ్యవసాయ మార్కెటు యార్డు ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం. 1786 (154)

శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్, ఎం.ఎల్.సి.: - గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా, సంస్థాన్ నారాయణపూర్ లో వ్యవసాయ మార్కెట్ యార్డును ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా?

(ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా ఏర్పాటు చేయడమవుతుంది?

గౌ.నసాగునీరు, మార్కెటింగు, శాసన వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. హరీష్ రావు): - (అ) లేదండీ. కానీ ప్రస్తుతం నల్గొండ జిల్లాలోని చండూరు మార్కెట్ కమిటీ పరిధిలో సంస్థాన్ నారాయణ పురము ఉప మార్కెట్ యార్డ్ గా నోటిఫై చేయబడినది.

(ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్: (నామినేటెడ్) అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా చండూర్ మార్కెట్ కమిటీ పరిధిలో సంస్థాన్ నారాయణపూర్ లో ఉప మార్కెట్ కొనసాగుతున్నది. కానీ, ఈ మధ్య కాలంలో జిల్లాల విభజన పూర్తి అయిన తరువాత, చండూర్ మార్కెట్

కమిటీ అనేది నల్గొండ జిల్లాలోకి వెళ్ళింది. సంస్థాన్ నారాయణపూర్ లో యాదాద్రిలో కొనసాగుతున్నది. తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని రెక్వెస్టు చేసేది ఏమిటంటే - ప్రస్తుతం జిల్లా సెవరల్ అయ్యింది కాబట్టి సంస్థాన్ నారాయణ పురం మార్కెట్ యార్డుకు ఉండవలసిన అన్ని అర్హతలు ఉన్నాయి. అంటే, కల్టివేట్ కావలసిన భూమి యోగ్యత వివరాలు దాదాపు 63,386 ఎకరాలు అక్కడ కల్టివేట్ అయ్యే అవకాశం ఉంది. ప్రస్తుతం 39,400 ఎకరాలలో పంట సాగువుతున్నది. అక్కడ మొత్తం రైతులు 10,641 మంది ఉన్నారు. ఆ ప్రాంతంలో ప్రత్తి పంట 27,200 ఎకరాలలో సాగువుతున్నది. వరి పంట 4,000 ఎకరాలలోను, కంది పంట 2,200 ఎకరాలలోను పండుతోంది. అక్కడ మార్కెట్ లో దాదాపు రూ.60 నుంచి 70 కోట్ల రూపాయల లావాదేవీలు జరుగుతున్నాయి. అంటే, మార్కెట్ యార్డు లేకపోవడం వల్ల మధ్య దళారుల చేత సగానికి సగం రైతులు నష్టపోతున్న పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టి, దయచేసి తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే, అన్ని అర్హతలున్న సంస్థాన్ నారాయణ పురం మండల కేంద్రంలో ఉప మార్కెట్ కాకుండా, మార్కెట్ యార్డు కోసమే అనుమతులు ఇవ్వవలసిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

డా. పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డి: (పట్టభద్రుల నియోజకవర్గం - వరంగల్, ఖమ్మం మరియు నల్గొండ) అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన దగ్గర నుంచి మార్కెటింగ్ వ్యవస్థలో అనేక సంస్కరణలను తీసుకురావడం వల్ల రైతులు చాలా సంతోషపడుతున్నారు. రైతుల తరపున గౌరవ మంత్రిగారికి అభినందనలు, నా తరపున ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అధ్యక్షా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కొన్ని ప్రశ్నలు అడగదలచుకున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడి నాటికి మన ప్రాంతంలో ఎన్ని మార్కెట్ కమిటీలు ఉన్నాయి. ఆ తరువాత ఈ ప్రభుత్వం క్రొత్తగా అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఎన్ని ఏర్పాటు చేశారు? రెండవది నల్గొండ జిల్లాలోని నకిరేకల్ మార్కెట్ కమిటీని విడదీసి, షాలిగౌరారం ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. ఆ ప్రతిపాదనలు ఏమన్నా ముందుకు వచ్చాయా? వాటికి సంబంధించిన భూసేకరణ చేశారా? వాటికి నిధులు ఏమైనా కేటాయించారా? మొదలైన వివరాలన్నీ తెలియజేయాలని తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

ఇక మూడవ ప్రశ్న ఏమిటంటే - నల్గొండ జిల్లాలో ఎక్కువగా చాలామంది కోరిక నిమ్మ, బత్తాయి, దొండ మొదలైన వాటికి మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. ఇలా ఏర్పాటు చేస్తామనే ప్రకటన కూడా పత్రికలలో వచ్చింది. అసలు ఇవి ఎక్కడ ఏర్పాటు చేస్తున్నారు? ఎప్పుడు ఏర్పాటు చేస్తారు? ఆ ఏర్పాటుకి

సంబంధించిన భూసేకరణ చేశారా? అందుకు తగ్గ నిధులు మంజూరు అయినాయా? లేక ఏమైనా నిధులు కేటాయించారా? ఇక మన రాష్ట్రంలో కంది పంట బాగా పండిందని పత్రికలలో వస్తోంది. రైతులు బాగా స్వస్థులున్నారు. కాబట్టి, ఆ పంటకు సంబంధించిన ఎంఎస్పి నిర్ణయించి, ఆ ఎంఎస్పి ప్రకారం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రొక్యూర్మెంట్ చేయాలని అంటున్నారు. అందుకోసం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రొత్తగా కందులకు సంబంధించిన కేంద్రాలను ఏమైనా ఏర్పాటు చేశారా? అసలు ఎంత భూమి సేకరించారు? వీటన్నింటికీ సంబంధించిన వివరాలను తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారి కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్ గారి స్వగ్రామం సంస్థాన్ నారాయణ్ పూర్. ఉద్యమాలలో ఉన్నప్పుడు నేను కూడా వారితో ఆ గ్రామానికి వెళ్ళాను. సహజంగా ఏ సభ్యులైన వారి స్వతంత్ర గ్రామానికి ఏమైనా చేయాలనే ప్రేమ ఉండడం అత్యంత సహజమైనటువంటిది. బహుశా దానిలో భాగంగా వారి గ్రామంలో ఒక శాశ్వత మార్కెట్ యార్డును ఏర్పాటు చేయాలనేటటువంటి తుపన ప్రభాకర్ గారి మాటల్లో నాకు ధ్వనిస్తోంది. అయితే, ఆ తుపనలో వారు ఏమన్నారంటే, మా సంస్థాన్ నారాయణ పూర్ కు అన్ని అర్హతలున్నాయని, దానికి సంబంధించి బాగానే ఎక్స్ ప్లెజ్ చేశారు. అక్కడ దాదాపు 63,000 ఎకరాల సాగు భూమి ఉన్నదని, అందులో ప్రత్తి, కంది, వరి ఎంతెంత పండుతున్నాయో వాటికి మార్కెట్ ను ఖచ్చితంగా ఏర్పాటు చేయాలనే దానిలో భాగంగానే వారు పై విషయాలను చెప్పడం జరిగింది. ఆ రకంగానే ప్రభుత్వాన్ని కన్విన్స్ చేయాలనే తుపన వారి మాటల్లో కనపడింది.

అధ్యక్షా, అయితే, ఒక మార్కెట్ యార్డ్ ను ఏర్పాటు చేయాలంటే, కనీసం ఆ సబ్ మార్కెట్ యార్డులో సంవత్సరానికి దాదాపు 15 లక్షల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చి ఉండాలి. కానీ, ఇక్కడ ఇప్పటివరకూ రెండు లక్షల రూపాయలకు మించి రావడం లేదు. ఇక రెండవది మార్కెట్ యార్డులో కనీసం, మూడు నెలల పాటు క్రయవిక్రయాలు ఆ సబ్ మార్కెట్ యార్డులో జరిగి ఉంటే, దానిని మార్కెట్ యార్డుగా చేసే అవకాశం ఉంటుంది. కానీ, ఇక్కడ క్రయవిక్రయాలు జరగడం లేదు.

ఇక మరొక విషయం ఏమిటంటే ఆ సబ్ మార్కెట్ యార్డు లోపల కనీసం ఐదు లక్షల రూపాయలకు తగ్గకుండా మార్కెట్ ఫీజు ఆ సంవత్సరం కాలంలో వస్తే, అప్పుడు దానిని పూర్తి స్థాయి మార్కెట్ యార్డుగా చేయవచ్చు. కానీ, ఆ అవకాశం కూడా లేదు. ఇక మరొక అంశం ఏమిటంటే, దాదాపు నాలుగు కిలోమీటర్ల దూరంలో మరొక మార్కెట్ యార్డు ఉండకూడదనేది ఒక నిబంధన ఉంది. కానీ, ఇక్కడ

చౌటుప్పల్ లో 11 కిలోమీటర్ల దూరంలోనే పెద్ద మార్కెట్ యార్డు కూడా ఉంది. ఈ నాలుగింటిలో కూడా ఇది ఫిట్ ఇన్ కాకుండా ఉన్నదని సమస్య. వారేమో మాకు అన్ని అర్హతలున్నాయని అంటున్నారు. మాకున్న గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం ఇవన్నీ ఉండడం వల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. అంతేగాకుండా, ఈ సంస్థాన్ నారాయణ పురం మార్కెట్ యార్డు దాదాపుగా నాలుగు ఎకరాల, 20 కుంటల స్థలం ఉన్నది. అయితే, ఈ మార్కెట్ యార్డుకు రోడ్డు సమస్యగా ఉన్నది. నేను మా మిత్రులు శ్రీ ప్రభాకర్ గారికి చెప్పేదేమిటంటే తప్పకుండా ఈ మార్కెట్ యార్డును అభివృద్ధి చేస్తాము. అది మీ స్వగ్రామం. మీరు ఉద్యమంలో పాల్గొన్నారు. ఆ గ్రామస్తులు కూడా తెలంగాణ ఉద్యమానికి బాగా సహకరించారు కనుక, మీరు ఆ రోడ్డును ఇప్పించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకోండి. ఎందుకంటే, ప్రక్కన ఉండే రైతులు కూడా చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. మేము మార్కెట్ యార్డుకు సంబంధించిన డబ్బులు ఇస్తాము. మీరు కనుక ఆ రోడ్డును ఇప్పించండి. ముందుగా ఆ రోడ్డు సౌకర్యం మార్కెట్ యార్డుకు ఏర్పడ్డ తరువాత, దశల వారీగా పూర్తి స్థాయిలో ఆ మార్కెట్ యార్డును అభివృద్ధి చేస్తాము. ఇక ఆ ప్రాంత రైతులకు పూర్తి స్థాయిలో అన్ని సౌకర్యాలను కూడా కల్పిస్తాము. మీరు ఆ రోడ్డును ఇప్పించడానికి ముందుకు రావాలని మేము గౌరవ సభ్యులను కోరుతున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు మరొక ముఖ్యమైన అంశం గురించి అడిగారు. క్రొత్తగా జిల్లాలు ఏర్పడ్డ తరువాత, ఈ చండూరు ప్రాంతం నల్గొండ జిల్లాకు వెళ్ళింది. మా సంస్థాన్ నారాయణ పురం మండలం యాదాద్రి జిల్లాకు వచ్చింది. మరి అసలు మార్కెట్ యార్డు నల్గొండ జిల్లా, సబ్ మార్కెట్ యార్డు యాదాద్రి జిల్లా అయ్యింది. ఇది ఏ రకంగా ఫంక్షన్ అవుతుందనేది ఒక వ్యాలీడ్ ప్రశ్న వారు అడిగారు. ఇది మా దృష్టికి **₹10.40** వచ్చింది. కేవలం ఇది ఒక్కటే కాదు, రాష్ట్రంలో ఐదారుచోట్ల మార్కెట్ యార్డులు, సబ్ మార్కెట్ యార్డులకు సంబంధించి జిల్లాలు, మండలాలు మారడం వలన ఇటువంటి సమస్య వచ్చింది.

అక్కడ నాలుగు ఎకరాల ఇరవై గుంటల స్థలం ఉన్నది

అయితే ఈ మార్కెట్ యార్డుకు రోడ్డు సౌకర్యం లేదు.

తప్పకుండా ప్రభుత్వం ఆ మార్కెట్ యార్డుని అభివృద్ధి చేస్తుంది. శ్రీ కర్నె ప్రభాకర్ గారు తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొని, మాకు సహకరించారు. ప్రభుత్వం మార్కెట్ యార్డు తరపునుండి డబ్బులు చెల్లిస్తుంది. కనుక రోడ్డు వేయడానికి అవసరమైన స్థలం ప్రభుత్వానికి అప్పగించేలా కృషి చేయవలసిందిగా శ్రీ ప్రభాకర్ గారిని కోరుతున్నాను. ముందు రోడ్డు సౌకర్యం ఏర్పడిన తరువాత, దశల వారీగా ఆ మార్కెట్ యార్డును పూర్తి స్థాయిలో అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కర్నా ప్రభాకర్ గారు మరొక ముఖ్యమైన అంశం గురించి ప్రస్తావించారు. కొత్త జిల్లాలు ఏర్పాటైన తరువాత చండూర్ ప్రాంతం నల్గొండ జిల్లాలోకి వెళ్లిపోయింది. మా సంస్థాన్ నారాయణపురం యాదాద్రి జిల్లాలోకి వెళ్లింది. అసలు మార్కెట్ యార్డ్ నల్గొండ జిల్లాకు, నబ్ మార్కెట్ యార్డ్ యాదాద్రి జిల్లాకు వెళ్లిపోయాయి. వాటి నిర్వహణ ఎలా సాధ్యమవుతుందని అడిగారు. ఇది చాలా మంచి ప్రశ్న. ఈ విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి కూడా వచ్చింది. ఇదొక్కటే కాదు. ఇటువంటి సమస్యలు ఇంకా ఐదారు ఉన్నాయి. వీటన్నిటిని కూడా ఆ జిల్లా పరిధిలోకి తెచ్చి విధంగా ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నాయి. త్వరలోనే వీటిపై ఒక నిర్ణయం తీసుకుని, నబ్ మార్కెట్ యార్డులు కూడా ఆ జిల్లా పరిధిలో ఉండే విధంగా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డిగారు మూడు నాలుగు విషయాల గురించి మాట్లాడారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత రాష్ట్రంలో కొత్తగా 30 మార్కెటు యార్డులను ఏర్పాటు చేశాము. ఇంతకుముందు 150 మార్కెట్ యార్డులు ఉంటే, ప్రస్తుతం వాటి సంఖ్య 150కి పెరిగింది. రైతుల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల ప్రకారం ఎక్కడ అవకాశం ఉంటే అక్కడ మార్కెట్ యార్డులను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. వారు కోరినట్లు శాలిగౌరారంలో కూడా త్వరలోనే మార్కెట్ యార్డు ఏర్పాటుకు త్వరలోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నాము. ఈ విషయం ఇప్పటికే ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఇప్పటికే అక్కడ గోడౌన్ పెట్టు నిర్మాణం జరిగి ఉంది.

వారు నల్గొండ జిల్లాలో బత్తాయి, నిమ్మ దొండ మార్కెట్ ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన ఉందా అని అడిగినారు. వాస్తవానికి నల్గొండ జిల్లాలో ఈ డిమాండ్ గత పదేళ్లునుండి ఉంది. అక్కడ రైతాంగం పదేళ్లు నుండి పోరాటం చేస్తున్నప్పటికీ, గత ప్రభుత్వాలు పట్టించుకోలేదు. టిఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాల మేరకు నకిరేకల్ నియోజక వర్గంలో నిమ్మకాయల మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేశాము. దీనికి ఎనిమిది ఎకరాల భూమిని సేకరించడం జరిగింది. ఆ భూమిని స్వాధీనపరచుకునే విషయంలో కొన్ని సాంకేతిక సమస్యలు ఎదురైనాయి. ఈ వారంలోనే దాన్ని పరిష్కరిస్తాము. ఆ నిమ్మకాయల మార్కెట్ కొరకు రూ.2.00 కోట్లను కూడా మంజూరు చేయడం జరిగింది.

అదే విధంగా బత్తాయి మార్కెట్ మా హోం మినిస్టర్ శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డిగారిది కూడా అదే ప్రాంతం. వారికి కూడా అక్కడ బత్తాయి తోటలు ఉన్నాయి. బత్తాయి రైతులు బాగా నష్టపోతున్న విషయం కూడా ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది. మన రాష్ట్రంలోనే నల్గొండ J.365-3

జిల్లాలో అతి ఎక్కువ బత్తాయి విస్తీర్ణం ఉంది. కాని రైతులు హైదరాబాద్ లోని గడ్డిఅన్నారం మార్కెట్ కు వచ్చి, అమ్ముకోవాలంటే చాలా వ్యయప్రయాసలకు లోనవుతున్నారు. అసెంబ్లీలో కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు మొన్న అడిగినారు- మా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ఎన్నిసార్లు అడిగినా ఇవ్వలేదు. మీరన్నా ఇవ్వాలి మంత్రిగారు అని. నేను అదే రోజు వారికి హామీ ఇచ్చాను. అందుకు అవసరమైన స్థలం కూడా లేకపోతే, నేనే ఇరిగేషన్ మంత్రిగా కూడా ఉండడం వల్ల, ఒక added advantage అయ్యింది. SLBC కి చెందిన ప్రాజెక్టు ల్యాండ్ ఒక 13 ఎకరాలు ఉంటే, ఆ భూమిని మార్కెట్ యార్డుకి కేటాయిస్తూ, జిఓ కూడా ఇచ్చాము. మార్కెట్ యార్డు నిర్మాణానికి నిధులు ఒక కోటి రూపాయలు కూడా మంజూరు చేసినాము. త్వరలోనే ఫౌండేషన్ వేయడానికి మా హోం మంత్రిగారిని, పల్లారాజేశ్వర్ రెడ్డిగారిని, కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారిని కూడా పిలిచి, ఆ కార్యక్రమం జరుపుతామని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక దొండ మార్కెట్ గురించి పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డిగారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అక్కడ గిరిజనులు చాలా పెద్ద ఎత్తున ఈ దొండను సాగుచేస్తున్నారు. పాపం వాళ్లు అక్కడ నుండి బోయిన్ పల్లి మార్కెటుకి తీసుకువచ్చి, అమ్ముకోవాలంటే చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. అక్కడ రోజూ నాలుగైదు లారీల దొండకాయలు పండుతుంటాయి. అక్కడ హైవే మీదనే ప్రభుత్వానికి రెండు ఎకరాల స్థలం కూడా దొరికింది. ఒక అరవై లక్షల రూపాయల వ్యయంతో, రాష్ట్రంలో తొలిసారిగా దొండ మార్కెట్ ను ఏర్పాటు చేయబోతున్నామని తెలియజేస్తున్నాను. ఇకపోతే పల్లారాజేశ్వర రెడ్డిగారు కందుల గురించి కూడా అడిగారు. మనం కంది రైతులకు న్యాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే మన రాష్ట్రంలో మొదటిసారిగా కంది పంట బాగా వచ్చింది. సాధారణంగా లక్ష లక్షన్నర మెట్రిక్ టన్నులు మన దగ్గర పండేవి. కాని ఈ సారి వాతావరణం అనుకూలించి, మిషన్ కాకతీయ ఫలితాలు అంది, మంచి వర్షాలు పడడం వల్ల, 4.80 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కంది పంట వచ్చింది. ఇంత పెద్ద ఎత్తున పంట పండినప్పుడు సాధారణంగా దాని ధర తగ్గుతుంది. ఇది ఎప్పుడైనా జరిగేదే. అందుకని ముందుగా మేము కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించి, వారి సహకారంతో రాష్ట్రంలో తొలిసారిగా కందుల కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారంభించాము. గతంలో ఎప్పుడూ కూడా ప్రభుత్వం కందుల కొనుగోలు చేయలేదు. First time 70 కందుల కొనుగోలు కేంద్రాలను ప్రారంభించాము. ఇప్పటికే 62 చోట్ల ఈ కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి. ఇప్పటివరకు 1.30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల కందులను

రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థల ద్వారా కొనడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలైన మార్కెట్, హాకా, కేంద్ర సంస్థలైన నాఫెడ్, ఎఫ్ సీఐల ద్వారా ఈ కందుల కొనుగోలు కేంద్రాలు పనిచేస్తున్నాయి. కనీస మద్దతు ధర రూ.5,050గా నిర్ణయించడం జరిగింది. నేను రైతు సోదరులందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. ఎవరూ కూడా తొందరపడి, మధ్యదళాలకు అమ్మి, నష్టపోవద్దు. కందుల కొనుగోలు కేంద్రాల ద్వారా అమ్మి, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రూ.5,050 మద్దతు ధరను పొందవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పత్తి ధర కూడా రూ.5,500 నిర్ణయించాము. వరి, మొక్కజొన్నలకు కూడా మంచి ధర వచ్చింది. కందుల విషయంలో మొదట్లో కొంత ఇబ్బంది వచ్చిన మాట వాస్తవమే. దానికి వెంటనే స్పందించి, కేంద్ర మంత్రి శ్రీ రాధామోహన్ సింగ్ గారితో చర్చించాము. కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారం తీసుకున్నాము. నిధులు లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆర్థిక శాఖ ద్వారా వెంటనే కొంత ఫండ్ విడుదల చేశారు. మధ్యదళాలకు చిక్కి, మోసపోకుండా అధికారులను కూడా మేము అప్రమత్తం చేయడం జరిగింది. ఆన్లైన్ సేమెంటు విధానం కూడా ప్రవేశపెట్టాము.

గౌరవ సభ్యులందరూ కూడా సమావేశాలు ముగిసిన తరువాత మార్కెట్ యార్డులకు వెళ్లి, కంది రైతులతో మాట్లాడండి. ఎక్కడైనా వారు ఇబ్బందులు ఉన్నట్లు చెబితే, ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చినట్లయితే వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటాము. ఇది రైతు ప్రభుత్వం. మంచి కరెంటు ఇచ్చే విషయంలో, మంచి నీరు ఇచ్చే విషయంలో, ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసి, చెరువులు బాగు చేసే విషయంలో, కొత్త మార్కెట్ యార్డులు ఏర్పాటు చేసే విషయంలో, రైతులకు మద్దతు ధర వచ్చే విషయంలో, ఇలా అన్ని రకాలుగా వారికి అండగా నిలిచే విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది.

హైదరాబాదులోని నిమ్న ఆసుపత్రిలో నిధుల దుర్వినియోగం

ప్రశ్న నెం. 1391 (156)

సర్వశ్రీ మహమ్మద్ అలీ సబ్బీర్, పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి, ఎం. రంగారెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య, శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) హైదరాబాదు నిమ్న ఆసుపత్రిలో పరికరాల సేకరణలో పెద్ద ఎత్తున నిధులు దుర్వినియోగమైన విషయం వాస్తవమేనా ?

(ఆ) అవినీతి నిరోధక శాఖ నిమ్న మాజీ డైరెక్టరుతో పాటు అనేక మంది అధికారులపై దర్యాప్తును ప్రారంభించిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా ?

(ఇ) అయితే, అవినీతి నిరోధక శాఖ విచారణలో కనుగొన్న విషయాలేమిటి, దానిపై ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి ?

గౌరవనీయులైన వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) అవునండీ.

(ఇ) అవినీతి నిరోధక శాఖ పరిశీలనలో వుంది.

తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత నిమ్నలో ఎటువంటి అవినీతి జరగలేదు. అయితే ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఒక ఫ్లైవేల్ ఫిర్యాదు ఆధారంగా, నిధుల దుర్వినియోగం గురించి విచారించడానికి అవినీతి నిరోధక శాఖ కేసు విచారణ చేపట్టడం జరిగింది. విచారణ యొక్క తుది నివేదికను ఎసిబి ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. అందులో నిమ్న మాజీ డైరెక్టర్ డా. ధర్మరక్షక్ A-1 నిందితుడిగా, మాజీ అడిషనల్ డైరెక్టర్ డా.ముకుందరెడ్డి A-2గా, మాజీ ఫైనాన్స్ కంట్రోలర్ శ్రీధర్ A-3గా ఎసిబి నిర్దారించడం జరిగింది. ఎ-1 నిందితుడు డా. ధర్మరక్షక్ 30-11-2015వ తేదీన పదవీ విరమణ పొందడం జరిగింది. ఎ-2 నిందితుడైన డా.ముకుందరెడ్డి 31-12-2013వ తేదీన పదవీ విరమణ పొందడం జరిగింది. ఈ ఇరువురు నిందితులు పదవీ విరమణ పొందిన కారణంగా 16-6-2016వ తేదీన చార్జీషీటు ACB Spl.Courtలో దాఖలు చేయడం జరిగింది. అలాగే ఎ-3 నిందితుడు మాజీ ఫైనాన్స్ కంట్రోలర్ శ్రీధర్ పైన ఎసిబి 20-10-2016న చార్జీషీట్ దాఖలు చేయడం జరిగింది. కోర్టు తీర్పుని అనుసరించి ఆ నిందితులపై తదుపరి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ సబ్బీర్: అధ్యక్షా, ప్రస్తుతం కేసు ఎంక్వైరీలో ఉంది. సబ్ జ్యుడిస్ మ్యాటర్ కాబట్టి మేము ఎక్కువగా మాట్లాడము. అయితే నేను చెప్పేది ఏమిటంటే నిమ్నలో మెడికల్ ఎక్స్ ప్లెమెంటు కొనుగోలులోగాని, లేబర్ కాంట్రాక్టు విషయంలోగాని, మెడికల్ షాపుల విషయంలోగాని, ఆక్షన్ విషయంలోగాని, గతంలో జరిగిన పాఠాల్లు మళ్ళీ జరగకుండా చూడాలి. ఇందుకు అవసరమైన కొత్త విధానాలు ఏమైనా ఏర్పాటు చేసినారా? నిమ్నకి తెలంగాణలో నెం1 ఆసుపత్రిగా మంచి పేరు ఉంది. ఈ మధ్య కొత్త బ్లాకు నిర్మాణం కూడా చేసినారు. కాని పేషెంట్లు వందల సంఖ్యలో వెయిటింగ్ లో ఉంటారు. ప్రజలు ఎంతో ఆశతో, దూర ప్రాంతాల నుండి, గ్రామాల నుండి వస్తుంటారు. నిమ్నలో మంచి వైద్యం దొరుకుతుందని ఆశతో వస్తారు. కాని అక్కడ అడ్మిట్ చేసుకోకపోవడంతో, వాళ్లు ఫ్లైవేల్ ఆసుపత్రులకు వెళ్లవలసి వస్తున్నది. అక్కడ లక్షల రూపాయలు మూలు చేస్తుంటారు. నిమ్నలో ఎప్పుడు చూసినా బెడ్స్ ఖాళీ లేవు అని చెబుతుంటారు. అలాగే

నిమ్స్ను All India Medical Sciences స్థాయికి పెంచుతామన్నారు. ఆ ప్రపోజల్స్ ఎంతవరకు వచ్చాయి? ఈ విషయం స్పీడ్ చేయండి. అవసరమైతే మేము కూడా మీతో డిల్లీకి రావడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. ప్రధాన ప్రతిపక్షంగా మా కాంగ్రెస్ పార్టీ యొక్క సహకారం మీకు అందిస్తాము. అక్కడ మా నాయకులతో కూడా చెప్పి, పార్లమెంటులోగాని, ప్రధానమంత్రిగారితో మాట్లాడి, నిమ్స్ను ఎయిమ్స్గా మార్చడానికి ప్రయత్నం చేద్దాము. బెడ్స్ సంఖ్యను పెంచే ప్రయత్నం చేయండి. ప్రజలకు నాణ్యమైన వైద్య సేవలను అందించే విధంగా ఏర్పాటు చేయండి.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి: (శాసనసభ నియోజకవర్గం) అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి నా విజ్ఞప్తి ఏమిటంటే నిమ్స్లో పరికరాల కొనుగోలుతో సహా, రోజువారీ వ్యవహారాల గురించి మానిటరింగ్ మెకానిజం ఏమిటి? ఇంత పెద్ద ఆసుపత్రిలో కల్తీ మందులు అమ్మడమే కాకుండా, అక్కడ షాపులకేటాయింపులో కూడా దందాలు జరిగాయి. అనేక రకాల ఆరోగ్యాల వస్తున్నాయి. నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ఎసిబి నివేదికను సభ ముందు పెట్టండి. ఇప్పటివరకు తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? కేసు కోర్టులో ఉన్నంత మాత్రాన daily activity ఆగదు. అక్కడ పేషెంట్లను సరిగా రిసీవ్ చేసుకోవడం లేదు. ఆఖరికి వాటర్ మేనేజ్మెంటు విషయంలో కూడా అక్రమాలు జరిగాయి. నిమ్స్ను సరిగా నిర్వహించకపోతే ప్రభుత్వం అభానుపాలవుతుంది. మా ప్రభుత్వమా, మీ ప్రభుత్వమా అని క్వశ్చన్ కాదు. మీ మీద బాధ్యత ఉంది. టెండర్లను కూడా విజిలెన్సు అండ్ ఎన్ఫోర్స్మెంటు ద్వారా, నార్మ్స్ ప్రకారం జరిగేలా చూడండి.

డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి: అధ్యక్షా, నిమ్స్ విషయంలో ఇప్పటికే అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. బెడ్స్ సంఖ్యను 1140 నుండి 1500కి పెంచడం జరిగింది. అలాగే ఎమర్జెన్సీ బెడ్స్ను 40 నుండి 100కి పెంచడం జరిగింది. రూ.50 కోట్ల వ్యయంతో ఇప్పటికే అనేక వసతులను కూడా కల్పించడం జరిగింది. కొత్త బ్లాకును కూడా వాడుకలోకి తీసుకురావడం జరిగింది. గౌరవ ఎల్ఐపిగారు చెప్పినట్లు పేషెంట్లు వెయిటింగ్లో ఉంటున్న మాట కొంత వరకు వాస్తవమే. బెడ్స్ సంఖ్యని బట్టి పేషెంట్లను అడ్మిట్ చేసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పటికే బెడ్స్ సంఖ్యను పెంచడం జరిగింది. ఇంకా పెంచడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. నిమ్స్ పట్ల నమ్మకంతో పేషెంట్లు ఎక్కువగా వస్తుంటారు. వీలైనంత మేరకు వారికి సేవలు అందిస్తున్నాము.

టెండర్ ప్రక్రియలో మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత సమూలంగా మార్పులు తీసుకురావడం జరిగింది. పారదర్శకతతో,

ఈ-ప్రోక్యూర్మెంటు విధానంలో, ఎక్కడా కూడా అవకతవకలు జరగకుండా చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. వైద్య పరికరాల కొనుగోలు విషయంలో కూడా నాణ్యత విషయంలో రాజీ పడకుండా, ఏ-1గా ఉంటేనే కొనుగోలు చేస్తున్నాము. ఆ విధంగా టెండర్ నార్మ్స్ను కూడా రూపొందించడం జరిగింది.

అలాగే కొత్తగా ఓ.పి. టవర్ను ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. అలాగే కిడ్నీ టవర్తోపాటు, ఒక కార్డియాలజీ టవర్ కూడా ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదనలు రూపొందిస్తున్నాము. నిమ్స్ ఆసుపత్రి విషయంలో ఎన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకున్నా, కొన్నికొన్ని ఇబ్బందులు వస్తున్నమాట వాస్తవమే. వాటిని అధిగమించి, పూర్తి స్థాయిలో పేషెంట్లకు మంచి వైద్య సేవలను అందించడానికి ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ఎసిబి నివేదికను కూడా సభ్యులకు అందించడం జరుగుతుంది.

తెలంగాణ బివేర్జ్ సంస్థను శాఖగా మార్పులు

ప్రశ్న నెం. 1793 (157)

సర్వశ్రీ టి. భానుప్రసాద రావు, వి. భూపాల్ రెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.లు:- గౌరవనీయులైన అబ్కారీ శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) తెలంగాణ రాష్ట్ర బివేర్జీల కార్పొరేషన్ను ఒక శాఖగా మార్పు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ప్రభుత్వం వద్ద వున్నదా?

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

(ఇ) ఎప్పటిలోగా దీనిని అమలు చేయడమవుతుంది ?

గౌరవనీయులైన అబ్కారీ శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి. వద్దారావు):- (అ) అవునండీ.

(ఆ & ఇ) ఈ ప్రతిపాదన పరిశీలనలో వున్నది

శ్రీ టి. భానుప్రసాదరావు: (స్థానిక సంస్థలు-కేంసగర్) అధ్యక్షా, రాష్ట్ర విభజన జరిగిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ కార్పొరేషన్ను పెద్ద మనసుతో ప్రభుత్వ శాఖగా తీర్చిదిద్దడానికి అంగీకరించడం జరిగింది. ఇప్పటికే రెండున్నర సంవత్సరాలు గడిచినా ఆ నిర్ణయం పూర్తి స్థాయిలో అమలు కాలేదు. ఈ రోజుకి సగం మంది ఉద్యోగులతోనే సంస్థ నడుస్తున్న పరిస్థితి ఉంది. 79 సోన్లు శాంక్షన్ అయి ఉన్నప్పటికీ, రిక్రూట్మెంట్ జరగలేదు. దాదాపు 198 మంది ఉద్యోగులు 1988 నుండి కూడా కాంట్రాక్టు పద్ధతిలోనే పని చేస్తున్నారు. వారికి బేసిక్ పే ఇస్తున్నారు కాని, ఇంక్రిమెంట్లు లాంటివి

ఇవ్వడం లేదు. వారికి ఎటువంటి ప్రమోషన్లు కూడా లేకుండా, ఈ రోజు వరకు విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. కొత్తగా ఐదు డిపోలు కూడా రాబోతున్నాయి. వాటి కొరకు మరొక 55 మంది సిబ్బంది కూడా అవసరమవుతుంది. ఈ రోజు ప్రభుత్వానికి అధ్యధికరెవెన్యూ వచ్చే శాఖల్లో ఇది కూడా ఒకటి. కాబట్టి ఈ విషయంలో తక్షణమే ఒక డిపార్టుమెంటుగా మార్చే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని, కొత్తగా శాంక్షన్ అయిన 79 పోస్టులను వెంటనే భర్తీ చేయాలని, 55 అదనపు పోస్టులు కూడా వెంటనే శాంక్షన్ ఇప్పించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఉల్లేఖ గంగాధర్ గౌడ్ (శాసనసభ నియోజకవర్గం)

అధ్యక్షా, ఈ బివరేజ్ కార్పొరేషన్ కి సంబంధించి ఇప్పటికే తొమ్మిది పాత జిల్లాలలో సొంతంగా డిపోలు/ గోడౌన్లు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు కొత్తగా మరి కొన్ని జిల్లాలు ఏర్పాటు అయ్యాయి కాబట్టి ఈ కొత్త జిల్లాలలో కూడా గోడౌన్లు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. లీకేజీల పేరు మీద కార్పొరేషన్ కి చాలా నష్టం జరుగుతోంది. బ్రాందీ, విస్కీ, బీరు లకు సంబంధించి లీకేజీల పేరుతో పెద్ద మొత్తంలో క్లెయిమ్ చేస్తున్నారు. కిరాయి గోడౌన్లలో నిల్వ ఉంటే ఇంకా ఎక్కువగా నష్టం వాటిల్లుతోంది కాబట్టి మిగతా జిల్లాలలో కూడా సొంత గోడౌన్లు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ లిక్వర్ బాటిళ్ల ప్యాకింగుకి ఉపయోగించే కార్టన్లు, ఖాళీ బాటిళ్ల వల్ల గ్రామా లలో చెత్తాచెదారం ఎక్కువ అవుతోంది. దీన్ని తొలగించడానికి ఎక్స్ట్రేజ్ డిపార్టుమెంటు నుంచి గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులు ఇచ్చే అవకాశం ఏమైనా ఉందా? దయచేసి చెప్పాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. పద్మారావు: అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని అక్రమ మద్యం మరియు గుడుంబాసు నిషేధించడం కోసం ఐయంయఫ్ యల్ మరియు ఫారెన్ లిక్వర్ ఎగుమతి, దిగుమతులతో సహా వాటి వాణిజ్యం మరియు పంపిణీ సులభతరం చేసే ఒక ప్రత్యేక శాఖను సృష్టించడం కోసం ప్రభుత్వం ప్రణాళికలు సిద్ధం చేస్తోంది. టియస్ బిసియల్ స్థానంలో కొత్త శాఖను రూపొందించడం కోసం ప్రభుత్వ ముఖ్య కార్యదర్శి ఒక సమావేశం జరిపి, హైనాన్స్, లా మరియు పబ్లిక్ ఎంటర్ప్రైజ్, జిఎడి అధికారులతో చర్చించి, సంబంధిత అధికారులకు ప్రతిపాదనలు, సూచనలు అందించవలసిందిగా ఆదేశాలు జారీ చేయడం జరిగింది. సంబంధిత శాఖాధికారులు ప్రతిపాదనలు మరియు సూచనలు అందించడం జరిగింది. వచ్చిన ప్రతిపాదనలు, సూచనలను ప్రభుత్వం పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని ఉంది. త్వరలో దానిపై ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. అయితే ఈ ప్రత్యేక సృష్టించబడితే టియస్ బిసియల్లో పని చేస్తున్న ఉద్యో

గులు మరియు కార్మికులను ఈ శాఖలోనే ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతుంది. 190 మందికి వారి అర్హతల ప్రకారం ఉద్యోగాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. మిగతా వారి విషయాన్ని అర్హతల ప్రకారం పరిశీలిస్తున్నాం. 55 అదనపు పోస్టులు మంజూరు చేయడం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. త్వరలో వాటిపై చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర విభజన తర్వాత పోస్టుల విభజన పూర్తి కాలేదు. కాబట్టి త్వరలో దాని విషయంలో నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఎక్స్ట్రేజ్ పాలీసీ రెండు సంవత్సరాలు ఉంటుంది. 2015 అక్టోబరు నుంచి ప్రారంభమైన ఎక్స్ట్రేజ్ పాలీసీ ఈ సెప్టెంబరులో ముగుస్తుంది. ఈ మధ్య కాలంలో A4 షాపులకు లైసెన్స్ ఇవ్వకూడదు. మాకు వచ్చిన సమాచారం ప్రకారం మంత్రిగారు కూడా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసినా ఎలైట్ వైన్ షాపుకి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఆ అదృశ్య హస్తం ఎవరు? ఎందుకు చేశారు? జూబ్లీహిల్స్ లో ఎలైట్ వైన్ షాపుకి ఎందుకు పర్మిషన్ ఇవ్వ వలసి వచ్చింది. లైసెన్స్ ఫీజు విషయంలో మూడు ఇన్ స్టాల్మెంట్లలో చెల్లించేలా, బ్యాంకు గ్యారంటీ లేకుండా ప్రత్యేకంగా ఎందుకు ఫీవర్ చేశారు? ఇది ఎక్స్ట్రేజ్ పాలీసీకి విరుద్ధం కాదా? ఎందుకు ఫీవర్ చేయవలసి వచ్చింది? ఈ విషయంపై సమగ్ర దర్యాప్తు కోసం డిమాండ్ చేస్తున్నాం. దాని వెనక ఉన్న నేపథ్యం ఏమిటి? ఆ లైసెన్స్ క్యాన్సిల్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. లేకపోతే మీకు మచ్చే, ఎక్స్ట్రేజ్ పాలీసీ కూడా మచ్చే. దీనికి సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. పద్మారావు: గౌరవ సభ్యులు ఎలైట్ వైన్ షాపు గురించి అడిగారు. భారతదేశం లోని వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి హైదరాబాదుకు వచ్చే టూరిస్టుల సంఖ్య బాగా పెరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత హైదరాబాదుకి టూరిస్టుల తాకిడి ఎక్కువైంది. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకునే ఇచ్చాం. ఆ షాపుకి అనుమతి ఇవ్వడంపై నేను అపోజ్ చేశానని సుధాకర్ రెడ్డి గారు అంటున్నారు. అది నిజమే కాదో వారికి తెలుసు. వార్తాపత్రికల్లో వచ్చిందంతా కరెక్టు కాదు, ఏదేదో రాస్తుంటారు. నేను దాని విషయంలో అపోజ్ చేయలేదు. విజిటర్స్ ని దృష్టిలో పెట్టుకునే ఆ వైన్ షాపుకి పర్మిషన్ ఇచ్చాం. దాని విషయం చాలా రోజుల నుంచి మా పరిశీలనలో వుండేది. టూరిస్టుల సంఖ్య పెరుగుతోంది, శాంపిల్ గా ఒకటి రెండు షాపులకు పర్మిషన్ ఇచ్చి చూద్దామనుకున్నాం. మా ప్రభుత్వం తరపున నా విల్లింగ్ తోనే ఆ ఎలైట్ వైన్ షాపుకి శాంక్షన్ ఇవ్వడం జరిగింది.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి: ప్రత్యేకంగా జీ.ఓ. నెం.271 ద్వారా ఎలా ఇచ్చారు? ఎవరు అపై చేసుకున్నా ఆ విధంగా ఇస్తారా? ఎందుకు డీవియేషన్ జరిగింది? దానికి క్లారిటీ కావాలి.

శ్రీ టి. పద్మారావుః ఎలైట్ బార్ కి లైసెన్స్ ఇస్తే మా సేల్స్ పడిపోతాయని చెప్పి కొంత మంది కోర్టుకి వెళ్లారు. కోర్టులో కేసు నడుస్తోంది. ఎవరికో మా చుట్టాలకో, లేకపోతే నా కొడుకుకో, మిత్రులకో, లేకపోతే సుధాకర్ రెడ్డికో ఇవ్వలేదు. ఒకవేళ అవసరమైతే, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలలో ఇంకా ఎవరైనా అప్లై చేసుకుంటే ఖచ్చితంగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఇదొక్కటే ఇచ్చాం , దీని తర్వాత ఇక ఇవ్వమని ప్రభుత్వపరంగా కానీ, శాఖాపరంగా కానీ మేము చెప్పలేదు. ఒకవేళ మీకు ఇంట్రెస్ట్ ఉంటే అప్లై చేయండి, మీకు కూడా ఒక ఎలైట్ బార్ శాంక్షన్ చేస్తాం.

DROUGHT CONDITION IN THE STATE

LCQ No. 1421 (158)

Given Notice of by Sri M. Ranga Reddy, MLC, Sri Ponguleti Sudhakar Reddy, MLC, Sri Mohammed Ali Shabbir, MLC, Sri Komatireddy Rajagopal Reddy, MLC:- Will the Deputy Chief Minister (Education) be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that 2016-17 Khariff season has been very badly affected due to drought like situation;

(b) Whether it is a fact that several farmers have committed suicides; and

c) If so, the action taken by the Government to provide relief and rehabilitation to the farmers?

REVENUE (DISASTER MANAGEMENT—
II) DEPARTMENT

(SRI MOHD. MAHMOOD ALI)

(a) No Sir,

(b) No Sir,

(c) Does not arise.

శ్రీ యం. రంగారెడ్డి (శాసనసభ నియోజకవర్గం) అధ్యక్షా,
ఈసారి అధిక వర్షాలు పడి గ్రామాలకు గ్రామాలు అతివృష్టితో దెబ్బ
తిన్న మాట వాస్తవం. అలాంటి పరిస్థితుల్లో ... నో సార్, యస్ సార్
అని డెవ్మాటే సీయం గారు సమాధానం చెప్పడానికి వీలు లేదు.
రైతులకు నష్టం జరిగిన మాట వాస్తవం. ఈ పరిస్థితులను ప్రభుత్వం

جناب محمد محمود علی (Janab Md. Mahmood Ali): جیڑ میں صاحب! 2016ء میں جو پڑش ہوئی، کافی آنکسی پڑش ہوئی۔ 912 سیکڑ اوسط کے حساب سے پڑش ہوئی، ماسم طور پر پیشین گوئی پڑش ہوئی، اس سے 28% اضافہ پڑش ہوئی، اور پڑش ایک فیصل میں پورے سنگھ میں چرکے plus میں شامل آباد میں 16% plus پڑش ہوئی، انکام آباد میں 38% plus پڑش ہوئی، انکھم میں 11% plus پڑش ہوئی، اگر کم کر گئیں 20% plus پڑش ہوئی، تو اصل میں 33% plus پڑش ہوئی، میک میں 36% plus پڑش ہوئی، ٹوڈر میں 47% plus پڑش ہوئی، حیدر آباد میں 58% plus پڑش ہوئی، مگنڈہ میں 36% plus پڑش ہوئی، اگر گئیں 23% plus پڑش ہوئی تو total average میں 28% اضافہ پڑش ہوئے گی جب سے اس مرتبہ شریف فیصل میں کسی بھی کرمان سے خوب پیٹل نہیں کی، بدینہ پیٹل سال بچو کرمانوں سے خوب پیٹل کی تھی مگر اس سال 2016-17 کے بارے میں جس سوال کیا گیا ہے، اس میں کسی بھی کرمان سے خوب پیٹل نہیں کی، اور پڑش بھی بہت اچھی ہوئی۔

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి అధ్యక్షా, లేదండీ, ఉత్పన్నం కాదని అంటే ఎలా? రాష్ట్రంలో ఇంతగా కరువు విలయతాండవం చేస్తుంటే ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలేమిటి? అధిక వర్షాల సేవధ్యంలో నష్టపోయిన రైతులకు మీరు ఇస్తున్న చేయూత ఏమిటి? టార్గెట్ ప్రకారం రైతులకు బ్యాంకులు రుణాలు ఇవ్వడం లేదు. వాస్తవానికి ప్రతి సంవత్సరమూ రైతులకు ఇచ్చే రుణాలను బ్యాంకులు పెంచాలి. ఆర్ బిఐ గైడ్ లైన్స్ ప్రకారం, స్టేట్ లీడ్ బ్యాంక్ ఉత్తర్వుల మేరకు నిర్ధారించిన టార్గెట్ మేరకు రైతులకు బ్యాంకులు రుణాలు ఇవ్వాలి. రాష్ట్రంలో రైతు రుణాలకు సంబంధించి అసలు ఎంత టార్గెట్ ఉంది, అందులో ఎంత వరకు ఇచ్చారు? టార్గెట్ ఎందుకు సాధించలేదు? ఇంత సీరియస్ ఇష్యూకి సంబంధించి - లేదండీ అని సమాధానం చెప్పడం కరెక్టు కాదు. రాష్ట్ర రైతాంగమంతా పూర్తిగా నిరాశలో ఉన్నారు. మూలిగే నక్క మీద తాటిపండు పడినట్లుగా రైతుల పరిస్థితి ఉంది. ప్రైవేటు రుణాలకు కూడా ఇబ్బందే ఉంది. రైతులకు అటు బ్యాంకులు రుణాలు ఇవ్వవు, ఇటు ప్రైవేటు అప్పులు పుట్టవు. రైతుల పరిస్థితి దారుణంగా ఉంది.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పబ్లిక్ అధ్యక్షా, డెప్యూటీ సీయం గారు సమాధానం చెబుతూ - లేదండీ, అవునండీ అని చెప్పడం రొటీన్ గా ఉంది. నేను సూటిగా అడుగుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం వర్షాలు బాగా పడ్డాయని అంటున్నారు. రాష్ట్రంలో వర్షాలు ఎప్పుడు పడ్డాయి? ఎప్పుడైతే తెలంగాణలో మాన్ సూన్ జూన్ రెండో వారంలో ప్రారంభమవుతుంది. కానీ అలా జరగలేదు. జూన్ లో వర్షాలు లేవు, జూలైలో లేవు, ఆగస్టులో లేవు. సెప్టెంబరులో వర్షాలు వచ్చాయి. అప్పటికే 50 శాతం పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. మీరు రెవెన్యూ మినిస్టర్ గా ఉన్నారు, రాష్ట్రంలో ఎప్పుడు వర్షాలు మొదలయ్యాయో తెలియదా? సెప్టెంబరు, అక్టోబరులో వర్షాలు పడ్డాయి, అప్పటికే రైతులు చాలా నష్టపోయారు. తర్వాత కురిసిన అధిక వర్షాల వల్ల మరింత నష్టపోయారు. 2016 ఖరీఫ్ లో ఏర్పడిన కరువు నివారణకి సంబంధించి రూ.781కోట్లకి మీరు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపితే రూ.370కోట్లు వచ్చాయన్నారు. ఇంకా అదనంగా వచ్చే అవకాశం ఉందా? ఇంకా ఏమైనా ఆశలున్నాయా? లేకపోతే ఆ ఆశలను వద

جناب محمد محمود علی (Janab Md. Mahmood Ali): چیرمین صاحب! سیدھا کر صاحب ابو محمد علی شیر صاحب نے جو بولی کیا، اس میں loan crop کے بارے میں ہے کہ no information, it is pertaining to Agriculture Department اور جو پاش بولی، یقیناً شروع میں جون میں بارش اچھی ہوئی، جولائی اور اگست میں جھوڑی کم زیادہ ہوئی، جگر کوئی ایسا حادثہ یا نقصان نہیں ہوا، ایسا drought نہیں رہا جس کی وجہ سے کمان ٹوٹ چکی کریں۔ جو بھی ہے، حکومت لون کے بارے میں اور اس کے interest کے بارے میں غور کرے گی۔

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పట్టేర్: రైతుల పట్ల ఇంత చిన్న చూపు ఎందుకు సార్? నిన్న గాక మొన్న మెదక్ జిల్లాలో ఒక రైతు కుటుంబంతో సహా చెరువులో పడి ఆత్మహత్య చేసుకున్నారు. ఈ

మీరు వ్యవసాయం చేయరు, మీకు వ్యవసాయం తెలియదు. మేము వ్యవసాయ కుటుంబం నుంచి వచ్చాం, అందులో ఉండే కష్ట నష్టాలు ఏమిటో మాకు బాగా తెలుసు.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమ్మద్ అలీ: ఆ రైతు కుటుంబం ఆత్మ హత్య సమాచారం మా డిపార్టుమెంటుకి రాలేదు. డియస్పీ, ఆర్డీఓ, అగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ తో కూడిన త్రీ మెన్ కమిటీ మా డిపార్టుమెంటులో ఉంది. మీదగ్గర సమాచారం ఏదైనా ఉంటే ఇవ్వండి, తప్పకుండా పరిశీలించి ఆ కుటుంబానికి న్యాయం చేస్తాం.

వరంగల్ కేంద్ర కారాగారం నుండి ఖైదీల పరారీ

ప్రశ్న నెం. 1808 (161)

శ్రీ కొంపల్లి యాదవరెడ్డి, ఎం.ఎల్.సి.: గౌరవనీయులైన హోం, జైళ్ల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) వరంగల్ సెంట్రల్ జైలు నుండి ఇద్దరు శిక్ష పడిన ఖైదీలు తప్పించుకున్న విషయం వాస్తవమేనా?

(ఆ) అయితే, వారిని పట్టుకోవడానికి తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

(ఇ) జైలు అధికారుల పాత్రను కనుగొనడానికి ఏదేని విచారణను ప్రారంభించడమైందా?

(ఈ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన హోం, జైళ్ల శాఖ మంత్రి (శ్రీ నాయని నర్సింహ రెడ్డి):- (అ) అవునండీ

(ఆ) పారిపోయిన ఇద్దరు ఖైదీలను పట్టుకుని తిరిగి జైలులో పెట్టడమయింది

(ఇ) అవునండీ

(ఈ) విధుల పట్ల ఏడుగురు జైలు సిబ్బంది యొక్క తీవ్ర ఉపేక్ష అశ్రద్ధ వల్ల తప్పించుకోవడం జరిగిందని విచారణలో తేలింది. వారిని సస్పెన్షన్లో ఉంచి, క్రమశిక్షణా ప్రాసీడింగ్స్ ని ప్రారంభించడ మయింది.

శ్రీ కొంపల్లి యాదవరెడ్డి (శాసనసభ నియోజకవర్గం) అధ్యక్షా, సంతోషం, వాళ్లను పట్టుకొని జైలులో పెట్టామన్నారు. ఈ ఇద్దరు ఖైదీల నేపథ్యం గురించి పోలీసు శాఖ అధ్యయనం చేసి ఉంటే, నిర్లక్ష్యం లేకుండా 24 గంటలూ విజిలెన్స్ పెట్టవలసిన వ్యక్తులు వీళ్లు. మంత్రిగారి దగ్గర ఎంతవరకు సమాచారం ఉందో తెలియదు. **First convicted** రాజేష్ యాదవ్, ఇతను బీహార్ రాష్ట్రం, జహానాబాద్ జిల్లాకు చెందిన వాడు. ఇతని బ్యాక్ గ్రౌండు తెలిసి ఉన్నట్లయితే, పోలీసు శాఖ ఇతని పట్ల ఇంత అశ్రద్ధగా ఉండే అవకాశం లేకుండా ఉండేది. రెండో వ్యక్తి- కోర్టు మార్షల్ చేయబడిన సైనిక్ సింగ్. ఇతన్ని ఆర్మీ యాక్టు క్రింద అరెస్టు చేశారు. ఎకె-47 దుర్వినియోగం చేశాడనే ఛార్జ్ పై తీసుకొచ్చి జైలులో పెట్టారు. అసలు ఈ కరుడుగట్టిన ఖైదీల విషయంలో ఎందుకు అశ్రద్ధ జరిగింది? రెండు నెలల ముందు ఈ ఇద్దరు ఖైదీలను చర్లపల్లి జైలు నుంచి వరంగల్ జైల్లాకి పిస్ట్ చేశారు. దానికి గల కారణాలేమిటి? ఇంత **serious convicted persons** ని ఎందుకు చర్లపల్లి జైలు నుంచి వరంగల్ జైలుకి పిస్ట్ చేశారు? రెండు - బెడ్షీట్స్ ని రోప్స్ గా ఉపయోగించుకొని వాళ్లు పారిపోయారు. అంటే తప్పించుకోవడానికి ఇంత సులభమైన పద్ధతి ఆ జైలులో ఉందా? దయచేసి మంత్రిగారు చెప్పాలి. మళ్ళీ వాళ్లు దొరికారు, సంతోషం. లేకపోతే చాలా ఫిర్యాదుల పరిస్థితులుండేవి. దీంట్లో అశ్రద్ధ కాదు, కొంత మంది జైలు సిబ్బంది వాళ్లతో కుమ్మక్కై వదలిపెట్టి ప్రయత్నం చేశారనే ఛార్జ్ ఉంది. ఆ ఛార్జ్ మీద ప్రభుత్వం సీరియస్ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేస్తుందా? అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహరెడ్డి: అధ్యక్షా, వరంగల్ జైలులో జీవిత ఖైదు అనుభవిస్తున్న ఇద్దరు ఖైదీలు .. రాజేష్ యాదవ్ మరియు సైనిక్ సింగ్ 12.11.2016 నాడు రాత్రి 2.30 - 3.30 గంటల మధ్య జైలు నుంచి తప్పించుకున్నారు. ఈ ఎస్కేప్ పై మట్వాడా పోలీసు స్టేషన్ లో కేసు నమోదైంది. అయితే రాజేష్ యాదవ్ 14.11.2016 నాడే దొరకడం జరిగింది. సైనిక్ సింగును 9.12.2016 నాడు పట్టుకొని తిరిగి వరంగల్ జైలుకి తరలించడం జరిగింది. జైలు డిఐజి ఎంకైర్ రిపోర్టు ఆధారంగా విధుల్లో నిర్లక్ష్యం మోచిన జైలు డెప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ శ్రీనివాస్ తో సహా మొత్తం ఏడుగురు సిబ్బందిని సస్పెండు చేశాం. శాఖాపరమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నాం. సభ్యులు యాదవరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు .. ఈ సైనిక్ సింగు మిలిటరీ కోర్టు ద్వారా శిక్ష పడి వచ్చిన వ్యక్తి. ఇది వాస్తవం. రాజేష్ యాదవ్ ప్రావర్ణ్స్ దొంగ తనాలు చేసేవాడు . వీళ్ళిద్దరూ కూడా జైలులో ప్రిజనర్స్ గా కూర్చున్నారు.

11.20

ఉ.

కాబట్టి, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా చెద్దర్లు వాడుకొని జైలు నుండి బయటపడ్డారు వారు. ఈ చర్యపట్ల నిర్లక్ష్యం మహించిన వారిపట్ల ప్రాసెసింగ్ నడుస్తున్నది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం జైళ్ల శాఖ ఆధునీకీకరణ కొరకు ఎన్నో కార్యక్రమాలు చేపట్టి ఎన్నో సంస్కరణలు తీసుకువస్తుంది. గతంలో ఎప్పుడూ లేని విధంగా జైళ్ల శాఖ ఆధునీకీకరణ కొరకు, సెక్యూరిటీ అవసరాల కొరకు అవసరమైన నిర్మాణాల కొరకు, వివిధ సదుపాయాల కొరకు బడ్జెట్లో రూ.30కోట్లు కేటాయించడం జరిగింది. అందులో ఇప్పటికే రూ.10కోట్లు విడుదల చేయడం జరిగింది.

జైళ్లకు అవసరమైన సెక్యూరిటీ, ఉపకరణాలను అందించడానికి చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. సిసి కెమెరాలను ఏర్పాటు చేయడానికి వివిధ సెక్యూరిటీ పరమైన ఇబ్బందులను దృష్టిలో ఉంచుకొని పరిశీలించడం జరుగుతోంది. జైళ్ల శాఖలో వివిధ క్యాటగిరీలో 400లకు పైగా ఉన్న ఖాళీలను భర్తీ చేయడానికి చర్యలు కూడా తీసుకుంటున్నాము. ప్రస్తుతమున్న వరంగల్ సెంట్రల్ జైలును మరొక ప్రాంతానికి అన్ని వసతులతో కూడిన సెక్యూరిటీ వరంగా పటిష్టంగా ఉండే విధంగా కొత్త తరహాలో నిర్మించి తరలించే విషయం క్రియాశీల పరిశీలనలో ఉంది.

గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కె. యాదవరెడ్డి గారు చెప్పినట్లు వీరు చాలా సీరియస్ క్రిమినల్స్. వీరి విషయంలో తప్పకుండా జాగ్రత్త మహించాల్సి ఉండేది. కొన్ని కారణాల వల్ల ఈ జైలు నుండి ఆ జైలుకి మార్పడం జరిగింది. దానివల్ల అక్కడ జరిగినటువంటి సంఘటనల విషయాన్ని సీరియస్ గా తీసుకొని డెప్యూటీ ఐజి గారితో ఎంక్వైరీ చేయించి డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్తో సహా ఏడుగురిని సస్పెండ్ చేశాం. ఇప్పుడు ఇంకా కూడా ఎంక్వైరీ నడుస్తోంది. దానిమీద ప్రభుత్వం పూర్తిగా కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.యాదవరెడ్డి: అధ్యక్షా, అసలు నా మొదటి సప్లమెంటరీ ఏమిటంటే, ఏ కారణాల వల్ల వారిని అక్కడినుండి తరలించారు. తరలించడానికి నిర్ణయం తీసుకున్న వారు ఎవరు? చద్దర్లు కట్టుకొని పారిపోవడానికి అవకాశం ఉన్నటువంటి జైళ్లలో ఇటువంటి ఖైదీలను పెట్టవచ్చా? లేదా అనేది తెలియజేయాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి: అధ్యక్షా, నిజంగా జైల్లో క్రమశిక్షణా లేని కారణంగా, తరచూ వీరు గొడుగు పడడం వల్ల వరంగల్ జైలుకి పంపడం జరిగింది. అసలు వీరు నిజంగా సీరియస్ ఖైదీలే. అందులో ఒకతను మిలిటరీ నుండి వచ్చాడు, మరొకరు దొంగతనాలు

చేసేవాడు. వీరిద్దరి మీద నిర్లక్ష్యం మహించినటువంటి అధికారులను సస్పెండ్ చేశాం.

MR. CHAIRMAN: The remaining questions are deemed to have been answered.

(Interruption)

SRI MOHAMMED ALI SHABBIR: (without mike) Chairman Sir, the Member has already put the question...Kindly give a direction...

(Interruption)

SRI PATURI SUDHAKAR REDDY: (Teacher Constituency – Medak, Nizamabad, Adilabad & Karimnagar) (without mike) Chairman can a decision.

(Interruption)

SRI SYED ALTAF HYDER RAZVI: (Assembly Constituency) Chairman Sir, the question has come-up in the House. The Minister concern must be prepared to give the reply. You can take a call on that. The Chair can decide on this aspect, but simply, the question cannot be written-off. Sir, when you have asked the Member, he got up and put that question. So, it is the responsibility of the Minister to answer the said question. But, if at all, even after that there is something, then the Chair can take a call whether the question can be postponed or should it be deemed to have been answered. The Chair can give its ruling on this....

SRI T HARISH RAO: O.K., no issues. I will answer the said question.

PROTECTION OF PROPERTIES OF CHRISTIAN INSTITUTIONS

Q.No.1806 (160)

Sri D. Rajeshwar Rao, MLC, Sri Karane Prabhakar, MLC, Sri Sabavat Ramulu Naik, MLC:-Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether there is any proposal to safeguard the properties of Christian Minority Institutions in Telangana; and

(b) If so, the details of measures to take over the properties in the possession of private persons?

MINISTER FOR IRRIGATION (DEPUTIZING HON'BLE CHIEF MINISTER) :- (SRI T. HARISH RAO):- (a) There is no specific proposal.

However, District Collectors take necessary action as and when required

(b) Does not arise

MR. CHAIRMAN: Question Nos. 1391 and 1818 are deemed to have been answered.

MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN NIMS HOSPITAL, HYDERABAD

Q.No.1391 (156)

Sri D. Mohammed Ali Shabbir, MLC, Sri Ponguleti Sudhakar Reddy, MLC, Sri M. Ranga Reddy, MLC:- Will the Minister for Medical & Health be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that funds have been misappropriated on large scale in procuring equipment in NIMS Hospital, Hyderabad;

(b) Whether it is also a fact tht Anti Corruption Bureau has initiated probe against seeral Officials including the Ex-Director of NIMS;

and

(c) If so, the findings of the enquiry of Anti Corruption Bureau and the action taken by the Government thereon?

MINISTER FOR HEALTH, MEDICAL AND FAMILY WELFARE (Dr. C. LAXMA REDDY):-

(a) No, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Anti Corruption Bureau report is under examination.

MR. CHAIRMAN: Now, special mentions.

II. సభా కార్యక్రమం

1. ప్రత్యేక ప్రస్తావనలు

(A) శ్రీ బలసాని లక్ష్మీనారాయణః (స్థానిక సంస్థలు - ఖమ్మం) అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ప్రమాదవశాత్తు చనిపోయినటువంటి భవన నిర్మాణ కార్మికులకి, ఆటో కార్మికులకి, మార్కెట్లో పని చేస్తున్నటువంటి హమాలి కార్మికులకి గానీ ప్రభుత్వం తరపున రూ.5లక్షలు ఇచ్చేటువంటి బీమా పథకాన్ని తీసుకురావడం జరిగింది.

కానీ, అసంఘటిత రంగంలో లక్షలాదిమంది కార్మికులు టూవీలర్ మెకానిక్లుగా, ఆటో మెకానిక్లుగా, కార్ మెకానిక్లుగా

మరి కొందరు గ్రానైట్ ఫ్యాక్టరీలో పని చేస్తున్నటువంటివారు ఉన్నారు. వీరిందరికీ ప్రభుత్వం తరపున ఎటువంటి భీమా లేదు. కాబట్టి ఇటువంటి వారికి కూడా మన ప్రభుత్వం న్యాయం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించినటువంటి ప్రధానమంత్రి సురక్షిత భీమా యోజన మరియు ఆమ్ ఆద్యీ భీమా యోజన పథకాల నుండి వస్తున్నటువంటి రూ.2లక్షలు మరియు రూ.75వేలకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున రూ.2.25లక్షలు కలిపి మొత్తంగా రూ.5లక్షలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరపున అసంఘటిత కార్మికులకి సహాయంగా ఇచ్చేందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ఒప్పందం చేసుకొని గత సంవత్సరం ఏప్రిల్ మాసంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం జి.ఓ. నెం.10 విడుదల చేయడం జరిగింది.

అటువంటి పథకాన్ని మన ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి అసంఘటిత కార్మికులకి సహాయంగా తీసుకురావాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయిని నర్సింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా తప్పకుండా అసంఘటిత కార్మికులకి న్యాయం చేసేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది. వారి కొరకు ప్రత్యేకంగా బోర్డుని కూడా ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన ఉంది. తప్పకుండా అసంఘటిత కార్మికులకి న్యాయం చేస్తాం.

(B) శ్రీమతి ఆకుల లలిత : (శాసనసభ నియోజకవర్గం) అధ్యక్షా, నిజామాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వంద కోట్లు మంజూరు చేసినట్లుగా ప్రకటించారు. కానీ, నేటి వరకు ఒక్క రూపాయి కూడా విడుదల కాలేదు. మొదటి విడతగా రూ.25 కోట్లు విడుదల చేసినట్లుగా తెలిసినారు. కానీ, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ అకౌంట్ కి క్రెడిట్ కాలేదు. కాబట్టి, వీటి విషయంలో తగు చర్యలు చేపట్టాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అలాగే నిజామాబాద్ జిల్లా రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ నుండి నిజామాబాద్ మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి ప్రతి రోజూ రావాల్సిన స్టాంప్ డ్యూటీ మొత్తం గత ఏప్రిల్ 2016 నుండి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ కి క్రెడిట్ కావడం లేదు. అట్టి విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

గత సంవత్సరంలో డ్రాట్ రిలీఫ్ ఫండ్ రూ.2.25 కోట్ల రిలీజ్ కొరకు ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపడం జరిగింది. కానీ, ఇప్పటివరకు విడుదల చేయలేదు. కాబట్టి, వెంటనే డ్రాట్ రిలీఫ్ ఫండ్ ని విడుదల చేయాల్సిందిగా మీద్వారా గౌరవ మంత్రివర్యులను కోరుతున్నాను.

నిజామాబాద్ పట్టణంలో అండర్ గ్రౌండ్ డ్రైనేజీ పనులు

ఆగిపోయాయి. వాటిని వేగవంతం చేయాలని, అలాగే శానిటేషన్ పనులు చేపట్టాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన దానిని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రివర్గులకి తెలియజేస్తాను.

(C) శ్రీ కర్నా ప్రభాకర్ : అధ్యక్షా, చిన్న నీటి పారుదల రంగాన్ని పట్టింప చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సేవధ్యంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చిన్న నీటిపారుదల రంగాన్ని పట్టింప చేసే దిశగా ఇప్పటికే మిషన్ కాకతీయ పేరుమీద గ్రామాల్లో చెరువుల పునరుద్ధరణ, ఫీడ్ ఛానెళ్ల కార్యక్రమం చేస్తోంది. చిన్న నీటిపారుదల రంగంలో భాగంగా చెక్ డ్యామ్లను కూడా ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అందులో భాగంగా యాదాద్రి జిల్లాలోని రాచకొండ ప్రాంతం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి అక్కడ దుబ్బల వాగు, గడిపుర్ల వాగు, ముల్లవాగు ఇవన్నీ రాచకొండ ప్రాంతంలో ఉంటాయి. అవే కాకుండా గుడ్డి మల్కాపూర్ పైన ఉడుగోని వాగు, చిన్న రాళ్ల వాగు, వాయిల పల్లి లోని కొత్త వాగు ఇవన్నీ కలిపి దాదాపు ఏడు చెక్ డ్యామ్లు ఉన్నాయి. ఇవి రూ.1.50 కోట్లతో నిర్మాణమైతే పెద్ద ఎత్తున ఆ ప్రాంత రైతాంగానికి ఉపయోగపడుతుంది అలాగే గ్రౌండ్ వాటర్ కూడా పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది.

కాబట్టి ఈ సమాచారాన్ని మీద్యారా సంబంధిత మంత్రివర్గులకి అందజేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ చెక్ డ్యామ్ల నిర్మాణం వల్ల రైతాంగానికి మంచినీటి కొరత మరియు సాగునీటి కొరతను దూరం చేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లువంటి విషయాలు సాగునీటి పారుదల శాఖా మంత్రివర్గులకి తెలియజేసి తప్పకుండా పరిష్కారం చేసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాం.

(D) శ్రీ సబావత్ రాములు నాయక్ : అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటులో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి, కార్మికులు, కర్షకులు, రైతుల పాత్ర, మీ పాత్ర మరియు ఇతరత్రా అందరి పాత్ర ఎంతో ఉంది. అలాగే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత జూన్ 2న మరియు బతుకమ్మ పండుగ రోజు రెండు రోజులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సెలవు దినాలుగా ప్రకటించింది. ఈ సెలవులు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకే వర్తిస్తోంది. కానీ, పరిశ్రమల్లో పని చేసే కార్మికులకి వర్తించడం లేదు.

కాబట్టి ఈ రెండు సెలవు దినాలను పరిశ్రమల్లో పని చేసే కార్మికులకి మరియు ఇతరత్రా కార్మికులకి కూడా వర్తింపజేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఫ్యాక్టరీలకు నెగోషియేబుల్

యాక్టు క్రింద వారికి సెలవులు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సెలవుల విషయంలో ప్రభుత్వమే నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. కాబట్టి వారి విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారితో మాట్లాడి వారికి న్యాయం చేసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తాం.

(E) శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, తెలంగాణ ప్రాంతంలోని వృత్తిదారుల యొక్క జీవనోపాధి మెరుగుపరచాలనే సంకల్పంతో మొన్ననే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు శాసనసభలో బెస్త వారికి మరియు ఇతర కులస్తులకి చేపల పెంపకం ద్వారా ఒక ఉపాధి ఉంటుందనే దృక్పథంతో ఉచితంగా చేపలు పంపిణీ చేయడం జరిగింది.

అదే మాదిరిగా గ్రామాల్లో ఎక్కువగా గొల్ల, కురుమ వారు ఉంటారు. వారికి కూడా గొల్ల పెంపకం కొరకు ఇతర రాష్ట్రాల నుండి గొల్లను కొనుగోలు చేసి వారికి పంపకం చేసే కార్యక్రమం ఏమైనా ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నదా తెలియజేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఒకవేళ పంపిణీ చేస్తే వారికి వ్యక్తిగతంగా ఇస్తారా? లేదా సోసైటీల ద్వారా ఇస్తారా అనేది కూడా స్పష్టంగా తెలియజేయాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు శ్రీ పాతూరి సుధాకర్ రెడ్డి చెప్పిన విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఈమధ్యన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వారందరితో చర్చించడం జరిగింది. ఆ విషయంలో క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీని కూడా ఒకటి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అందులో నిర్ణయం తీసుకోబడుతోందని మీద్యారా గౌరవ సభ్యులకి తెలియజేస్తున్నాను.

(F) శ్రీ డి. రాజేశ్వర రావు : (నామినేటెడ్) అధ్యక్షా, వనపర్తి జిల్లా, కొత్తకోట మండలం, మిరసపల్లి గ్రామంలో 1985లో ఎస్సీ/బిసిల కొరకు మూడెకరాల భూమిని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్ట్మెంట్ ద్వారా కొనుగోలు చేసి రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్ ద్వారా 61 మందికి గృహాలు నిర్మించుకోడానికి పట్టాలివ్వడం జరిగింది. అందులో 53 మంది ఎస్సీలు, 8 మంది బిసిలు ఉన్నారు. అందులో కొంతమంది వారి, వారి ఆర్థిక పరిస్థితి, స్థావరాలను బట్టి గృహాలు నిర్మించుకోవడం జరిగింది, మరికొంతమంది నిర్మించుకోలేదు.

అక్కడ లోకల్ గా ఉన్నట్లువంటి కొంతమంది వ్యక్తులు మరియు అధికారులు ఆ స్థలాన్ని ఖాళీ చేయాలని ఎస్సీ/బిసిలను బెదిరిస్తున్నారు. వారికి ఆర్థిక స్థావరాల కలిగినప్పుడు వారు అక్కడ గృహాలు నిర్మించుకుంటారు. కాబట్టి, వారిని ఎవరు బెదిరించకుండా తగు చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్యారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. దానిమీద ఎంక్వైరీ

11.40 వారికి న్యాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

ఉ.

(G) శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి : (స్థానిక సంస్థలు-మెడక్)

సంగారెడ్డి జిల్లాలోని రామచంద్రాపురం మండలంలో కొల్లూరు అనే గ్రామంలో ఇండాల్కో అనే ఇండస్ట్రీ ఉంది. అది గత 20 సంవత్సరాల నుంచి అన్ని అనుమతులు తీసుకొని చాలా చక్కగా నడుస్తోంది. ఆరెంజ్ జోన్, రెడ్ జోన్ ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ తీసుకొని నడిచిన ఇండస్ట్రీని ఈ మధ్య పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ వారు రెడ్ జోన్ క్రింద, పొల్యూషన్ క్రిందకు వస్తుందని మూసివేయాలని చెప్పడం జరిగింది. అందులో పనిచేసే కాంట్రాక్టు, పర్మనెంట్ కార్మికులు మొత్తం 400 మంది వరకు ఉంటారు.

గత ఆరు, ఏడు మాసాలుగా ఆ ఇండస్ట్రీ మూతపడడం వల్ల వారి కుటుంబాలు ఈరోజు రోడ్డున పడ్డాయి. వారు రిప్రజంటేషన్ కూడా నాకు ఇవ్వడం జరిగింది. కాబట్టి ఇండస్ట్రీకి ఆ యొక్క జోన్ ను మార్చి ప్రభుత్వం ద్వారా అనుమతి ఇప్పించి, మళ్ళీ ఇండస్ట్రీ నడిచే విధంగా చర్యలు తీసుకున్నట్లయితే కార్మికులకు ఉపాధి కల్పించిన వారమవుతాం. కానీ యాజమాన్యానికి ఒక దురాలోచన వచ్చింది. గతంలో రూ.20,000/- లకు తీసుకున్న భూమి ఈరోజు ఒక ఎకరానికి రూ.4.00 కోట్లకు పలుకుతోంది. అది 27 ఎకరాల పరిశ్రమ. అందువల్ల యాజమాన్యం అమ్ముకొని వెళ్ళే ఆలోచనలో ఉంది.

ఒకవేళ దానిని రెడ్ జోన్ క్రిందకు వచ్చిందని మూసివేయాలనుకుంటే, రేపు ఆ భూమిని అమ్మినట్లయితే అందులో పని చేసిన ప్రతి కార్మికునికి రూ.20.00 లక్షల చొప్పున కాంపెన్సేషన్ అయినా ఇప్పించాలి, లేదా పరిశ్రమనైనా నడిపేటట్లు చేయాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయిని నర్సింహారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇండాల్కో ఇండస్ట్రీ గురించి నాలుగు, ఐదుసార్లు సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి చర్చించడం జరిగింది. పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్, ఇండస్ట్రీస్ సెక్రటరీతో కూడా ఎలాంటి ఇబ్బంది లేదు, నడిపించమని చెప్పడం జరిగింది. దాదాపు 6 నెలల వరకు నడిపించి జీతాలు ఇచ్చారు. ఈ మధ్యన ఏమైందో తెలియదు, వారు నా దగ్గరకు రాలేదు. ఒకవేళ మేనేజ్మెంట్ అందులో పనిచేసే ఉద్యోగులను తీసి విధంగా ప్రయత్నం చేసినట్లయితే తప్పకుండా వారికి రక్షణ ఇచ్చి పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డ్ మరియు ఇండస్ట్రీస్ డిపార్ట్మెంట్ వారితో మాట్లాడి అందులో పని చేసే ఉద్యోగులకు న్యాయం చేసే విధంగా ప్రయత్నం చేస్తాము.

(H) శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ : కొమురం భీమ్ జిల్లాలో

పురాతన గిరిజన దేవాలయాలు ఉన్నాయి. గాంధారి ఖిల్లాను కోవ వంశీయులు పూజిస్తారు. జంగూబాయి దేవాలయం కెరమెరీ మండలం పరందోల్ లో ఉన్నది. హెరెకువ్రాసు మర్చ వంశీయులు పూజిస్తారు. శంకర్ లోధి కెరమెరీ మండలంలో ఉంది. పద్మల్ పురి కాకోబాయి దేవాలయం దండెపల్లి మండలం గుర్దేవ్ లోపల ఉంది. దానిని కొమురం వంశీయులు పూజిస్తారు. నార్మూర్ మండలం కామ్ దేవ్ దేవాలయాన్ని తుర్కం వంశీయులు పూజిస్తారు. ధూప, దీప, నైవేద్య పథకంలో భాగంగా ఈ వంశీయులకు ఆ పథకం వర్తింపజేసే విధంగా ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా ఇవన్నీ కూడా అటవీ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి ఆదివాసులకు సంబంధించిన దేవాలయాలు. అక్కడ సరైన భద్రత లేదు. వన్యమృగాలు తిరుగుతుంటాయి. ఆ దేవాలయాలకు చత్తీస్ ఘడ్, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాల నుండి భక్తులు వస్తుంటారు. కాబట్టి ధూప, దీప, నైవేద్య పథకాన్ని ఆ వంశీయులకు వర్తింపజేయడంతోపాటు, కమ్యూనిటీ హాళ్లు కూడా నిర్మించినట్లయితే అక్కడికి వచ్చే భక్తులకు భద్రత ఉంటుందని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు పురాణం సతీష్ కుమార్ గారు గిరిజన దేవాలయాల విషయంలో దీప, ధూప, నైవేద్య పథకం క్రింద ఆ దేవాలయాలకు సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేయమని చెప్పడం జరిగింది. తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

2. వాయిదా ప్రతిపాదనలు :

(A) మిస్టర్ చైర్మన్ : రైతు రుణమాఫీలు ఏక కాలంలో చేయనందువల్ల రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రైతుల ఆత్మహత్యలు పెరుగుతున్న కారణంగా, వెంటనే రైతుల రుణాలు ఏక కాలంలో మాఫీ చేయాలని, ప్రభుత్వం ప్రకటించిన నష్టపరిహారం వెంటనే చెల్లించాలని మరియు శాసనసభలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు హామీ ఇచ్చిన విధంగా రైతుల రుణాలపై బ్యాంకులు వసూలు చేసిన వడ్డీని వారి వారి ఖాతాల్లో వెంటనే జమ చేయాలనే విషయంపై చర్చించాలని గౌరవ సభ్యులు శ్రీ మహమ్మద్ అలీ వబ్బీర్ మరియు ఇతర సభ్యులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమైనది.

(B) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వన్య ప్రాణులు అభయారణ్యాలలో పులుల పేటపై చర్చించాలని గౌరవ సభ్యులు శ్రీ నయ్యద్ అల్లాద్ హైదర్ రజ్వీ మరియు ఇతర సభ్యులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదనను తిరస్కరించడమైనది.

టీ విరామం కొరకు సభను వాయిదా వేయడమైనది.

12.20] విరామం కొరకు సభను ఉదయం 11.47 గంటలకు వాతమందావేయడం జరిగింది.)

(టీ విరామానంతరం సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12.30

గంటలకు ప్రారంభమైనది. గౌరవ ఛైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానం వహించారు.)

MR. CHAIRMAN: There is an announcement to be made.

"I am also to announce to the House that Lunch has been arranged for all the Hon'ble Members. in the Dining Hall of Jubilee Hall. All the Members are invited for the Lunch. The Press is also invited for the lunch."

III. లఘు చర్చ :

బీసీల ప్రగతి కోసం రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు అనే లఘు చర్చను ముఖ్యమంత్రిగారి తరపున గౌరవ మంత్రి శ్రీ టి. పద్మారావుగారిని స్పీకర్ మెంట్ ఇవ్వవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

బీసీల ప్రగతి కోసం రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు

శ్రీ టి. పద్మారావు: మెనుకుబడిన వర్గాల సాధికారికతకు విద్యయే తొలిమెట్టని మహాత్మాజ్యోతిభా పూలే భావించారు. ఆధునిక సమాజంలో బీసీ కులాలు నిలదొక్కుకోవాలంటే విద్యాపరంగా వారికి మెరుగైన అవకాశాలు కల్పించాలి. విద్య కేవలం జ్ఞానాన్ని మాత్రమే కాదు, సామాజిక హోదాను అందిస్తుంది. బలహీన వర్గాలకు ఆర్థికంగా చేయూతనందించడం కోసం తెలంగాణ ప్రభుత్వం సంక్షేమ రంగానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యతనిస్తున్నది. విద్యా విషయికంగా బలహీన వర్గాలు వికాసం పొందేందుకు కేజీ నుంచి పిజీ వరకు ప్రభుత్వమే ఉచిత విద్యను అందించాలని మొదటి నుంచి భావించాం. ఇందుకోసం ఆవాస విద్యాలయాలు ఏర్పాటు చేసి, ఇంగ్లీషు మీడియంలో అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలతో పేద వర్గాలకు విద్యనందిస్తామని మ్యానిఫెస్టోలో పేర్కొన్నాం. అధికారంలోకి రాగానే అమలు దిశగా అడుగులు వేస్తున్నాం.

ఆవాస విద్యాలయాలు విద్యార్థుల జీవితాలలో గొప్ప పరివర్తనను సాధిస్తాయి. రాష్ట్రంలో ఇప్పటికీ విజయవంతంగా నడుస్తున్న ఎస్సీ గురుకులాలు ఇదే విషయాన్ని రుజువు చేస్తున్నాయి. బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్, జ్యోతిభా పూలే లాంటి మహనీయుల ఆశయాలు నెరవేర్చే దారిలో ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ఆవాస విద్యాలయాల ఏర్పాటుకు పూనుకున్నది.

అంబేద్కర్ మహాశయుని 125వ జయంతి సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని ఎస్సీల కోసం 125, ఎస్టీలకు 51 రెసిడెన్షియల్

పాఠశాలలు మంజూరు చేస్తూ ప్రభుత్వం చారిత్రాత్మక నిర్ణయం తీసుకున్నది. మైనారిటీలకు రెండు వందల స్కూళ్లను మంజూరు చేసి, అందులో 71 రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లను గత ఏడాదే ప్రారంభించింది. ఇదే క్రమంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీల మాదిరిగానే బీసీ పిల్లల కోసం పెద్ద సంఖ్యలో రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లను ఏర్పాటు చేయబోతున్నామనే విషయాన్ని సంతోషంగా ప్రకటిస్తున్నాను. బీసీల అభ్యున్నతి కోసం నిరంతరం కృషి చేసిన జ్యోతిభా పూలే పేరున ఈ స్కూళ్లు ఏర్పాటువుతాయి. ఇందుకోసం మహాత్మా పూలే తెలంగాణ బ్యాంక్ వర్డ్ క్లాస్స్ వెల్ఫేర్ రెసిడెన్షియల్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ సొసైటీని ఇప్పటికే ఏర్పాటు చేశాం. వచ్చే విద్యా సంవత్సరం నుంచి ప్రతి అసెంబ్లీ నియోజకవర్గానికి ఒకటి చొప్పున రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 119 బీసీ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయబోతున్నాం. ఈ పాఠశాలల్లో 76,160 మంది విద్యార్థులు మంచి విద్యను పొందగలుగుతారు.

బీసీ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లలో 5వ తరగతి నుంచి ఇంటర్మీడియట్ వరకు ఇంగ్లీషు మీడియంలో అత్యున్నత ప్రమాణాలతో కూడిన విద్యా బోధన జరుగుతుంది. వీరికి తగిన మౌలిక వసతులు, మంచి పోషకాహారం, పాఠ్య పుస్తకాలు, యూనిఫాం తదితర సదుపాయాలు అందించేందుకు ప్రతి విద్యార్థి మీద లక్ష ఐదు వేల రూపాయల నుంచి లక్షా ఇరవై ఐదు వేల వరకు ఖర్చు అవుతుంది. ధనవంతుల పిల్లలు కార్పొరేట్ విద్యా సంస్థల్లో పొందే విద్య కన్నా మెరుగైన విద్యను ఈ రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ల ద్వారా బీసీ కులాల పిల్లలు పొందుతారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత దేశంలో ఏ రాష్ట్రమూ బలహీన వర్గాల కోసం ఇంత పెద్ద సంఖ్యలో గురుకుల విద్యాలయాలను నెలకొల్పలేదు. చరిత్రలో మొదటి సారిగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నం మెనుకుబడిన కులాల విద్యార్థుల అభివృద్ధికి బలమైన పునాది వేస్తుంది.

మెనుకుబడిన వర్గాలకు విద్య ద్వారా విజ్ఞానం, విజ్ఞానం ద్వారా విలువలు, విలువల ద్వారా అభివృద్ధి, అభివృద్ధి ద్వారా సంపద పొందినప్పుడే దేశం నిజమైన పురోగతిని సాధిస్తుందని పూలే మహాశయుడు అభిప్రాయపడ్డారు. ఆయన స్వప్నం సాకారం చేసే దిశగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం పునరంకితమవుతుందని ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ పట్టోరి: 6వ శతాబ్దం సమావేశాలు ప్రారంభమైనప్పటి నుండి ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకరోజు పెద్ద నోట్ల రద్దు గురించిన లఘు చర్చలో మాత్రమే పాల్గొన్నారు. మైనారిటీ వెల్ఫేర్ గురించిన చర్చలో ముఖ్యమంత్రిగారు పాల్గొంటే సభకు గౌరవం ఉండేది. ఈ సభలో డెప్యూటీ చీఫ్ మినిష్టర్, హోం మినిష్టర్ కూడా సభ్యులే. సమయం ఉన్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభలో కూడా పాల్గొనాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ నాయని నర్సింహ రెడ్డి: గౌరవ ప్రతిపక్ష సభ్యులు కోరినది సమంజసమే. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ సభకు వచ్చి ఉద్దేశించి మాట్లాడితే మనకు కూడా సంతోషం కలుగుతుంది. మన పెద్దల సభకు గౌరవం ఉంటుంది. తప్పకుండా ఈ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియజేస్తాము.

శ్రీ డి. రాజేశ్వర రావు: అధ్యక్షా, ఈ చర్చ మీద మాట్లాడటానికి అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రంలో ఉన్న క్రైస్తవులకు మైనారిటీలతోపాటు, ఎస్సీలు ఏ విధమైన ప్రయోజనాలు పొందుతున్నారో వాటిని వీరికి కూడా కల్పించడం, పరిశ్రమల స్థాపనకు సబ్సిడీలు ఇవ్వడం, వాహనాల కొనుగోలుకు సబ్సిడీలు ఇవ్వడం, 3 ఎకరాల భూమిని వీరికి కేటాయించడం చాలా సంతోషం. క్రీస్మస్ పండుగను రాష్ట్ర పండుగగా ప్రకటించి ప్రతి క్రైస్తవుడిని సంతోషపరచారు. గతంలో క్రీస్మస్ పండుగకు ఒకరోజు మాత్రమే సెలవు ఇచ్చేవారు. పండగ కోసం ప్రజలు గ్రామాలకు వెళ్లి, రావడానికి చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారని గుర్తించిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు రెండవ రోజును కూడా సెలవు దినంగా ప్రకటించారు.

అదే విధంగా డిసెంబర్ 31వ తేదీన చర్చిలలో క్రైస్తవులు రాత్రి అంతా ప్రార్థనలు చేసి మరుసటి రోజు ఆఫీసులకు రావడానికి ఇబ్బందులు పడుతున్నారని గుర్తించి జనవరి 1వ తేదీని కూడా సెలవు దినంగా ప్రకటించారు. ఈ విధంగా క్రైస్తవులను సపోర్టు చేయడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. క్రీస్మస్ పండుగను వారే కాకుండా ప్రతి ఒక్క లీడర్, ఎంఎల్ఎ లు, ఎంపీలు అందరూ జరుపుకోవాలని పిలుపునిచ్చారు.

అదే విధంగా దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన ఉన్న రెండు లక్షలమంది క్రైస్తవులను గుర్తించి వారికి కొత్త బట్టలను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. అన్ని వర్గాలతో సమానంగా చూసిన ముఖ్యమంత్రి మన కేసీఆర్ గారిని **12:40** ప్రశంసించుతున్నాను.

మ.

మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఎస్సీ, ఎస్టీ పిల్లలు

విదేశాలకు వెళ్లి, విద్యను అభ్యసించడానికి చేస్తున్న ఆర్థిక సహాయాన్ని రూ.10 లక్షల నుండి రూ.20 లక్షలకు పెంచడం జరిగింది. ఈ సదుపాయాన్ని క్రీస్టియన్ పిల్లలకు కూడా వర్తింపజేయడం చాలా సంతోషకరం. అందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి నా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. ప్రజలందరూ ఉన్నత స్థితికి వెళ్లాలని ఆశపడతారు. తమ పిల్లలు ఉన్నత విద్యను అభ్యసించాలని కోరుకోవడం సహజం. మన ముఖ్యమంత్రి శ్రీ

కేసీఆర్ గారు క్రింది స్థాయి ప్రజల ఆశలను గ్రహించి, వారి మనసులో ఉన్న ఆకాంక్షలను గుర్తించి, అవి నెరవేరే మార్గం గురించి ఆలోచించి, వారిని విద్యావరంగా ఉన్నత స్థాయికి తీసుకురావాలని సంకల్పించడం, అందుకు చర్యలు తీసుకోవడం చాలా అభినందనీయమైన విషయమని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను.

అలాగే రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలు మరియు కళాశాలలు, మైనారిటీ కాలేజీల్లో క్రీస్టియన్లు కూడా రిజర్వేషన్లు కల్పించడం వంటి ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు మన ముఖ్యమంత్రిగారు తలపెట్టడం జరిగింది. ఇవన్నీ ఎప్పుడూ, ఎవరూ ఊహించని సంక్షేమ పథకాలని నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను. మొన్న ఎల్.బి. స్టేడియంలో క్రీస్టమస్ పండుగను పురస్కరించుకుని మన ప్రభుత్వం గొప్ప కార్యక్రమం నిర్వహించింది. భారీ ఎత్తున ఆ రాత్రి డిన్నర్ కూడా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అందులో అధికారులు, ప్రజాప్రతినిధులు, గౌరవ మంత్రులు మరియు మన కౌన్సిల్ ఛైర్మన్ తో పాటు, శాసన సభ స్పీకర్ గారు కూడా పాల్గొనడం జరిగింది. స్టేట్ ఫెస్టివల్ గా క్రీస్టమస్ ను జరపడం చాలా అభినందనీయం. అందుకు క్రీస్టియన్ ప్రజలందరూ చాలా సంతోషపడ్డారు. మాకు పెద్దన్న ఉన్నాడు, మాకు పెద్ద దిక్కు దొరికిందని తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్న క్రీస్టియన్ సోదరులు భావిస్తున్నారు.

ఈ సందర్భంలో ప్రభుత్వానికి నేను కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. ముస్లిం ప్రజలు హజ్ యాత్రకు వెళ్లడానికి ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం చేస్తున్నది. అదే విధంగా క్రీస్టియన్ సోదరులు ఇజ్రాయిల్ వంటి హోలీ స్టేస్ కు వెళ్లడానికి కొంత సబ్సిడీ ఇచ్చే విషయం గురించి పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

మసీదులు, దేవాలయాలకు ఫండ్స్ ఇస్తున్న విధంగానే చర్చిల నిర్వహణకు నెలనెలా కొంత మొత్తం ఆర్థిక సహాయం అందించినట్లయితే బాగుంటుంది. కొన్ని ఇండిపెండెంట్ చర్చిలు కంటే బిల్లులు కూడా కట్టలేని స్థితిలో ఉన్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

మనిషి మరణం బాధాకరమే. సహజంగా మనం బాధపడతాము. కాని క్రీస్టియన్ కమ్యూనిటీలో వారు ఆ విధంగా బాధపడరు. ఏదో ఒక రోజు సమాధి నుండి మేల్కొంటారని వారి విశ్వాసం. మరణాన్ని వారు సంతోషంగా భావిస్తారు. హైదరాబాద్ నగరంలో క్రీస్టియన్ల బరీయల్ గ్రౌండ్ కి అవసరమైన స్థలం సమస్య చాలా ఎక్కువగా ఉంది. సమాధులను మళ్ళీ, మళ్ళీ తవ్వి, రెండు, మూడు డెడ్ బాడీస్ ను అక్కడ పాతిపెడుతున్న సంఘటనలు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం సంక్షేమ పథకాల కొరకు అనేక వేల కోట్ల రూపాయలను ఖర్చుపెడుతున్నది. మన హైదరాబాద్ జనాభాలో

క్రిస్టియన్లు 9 శాతం వరకు ఉంటారు. కాబట్టి అందుబాటులో ఉన్న ప్రభుత్వ భూమిని ఒక 40, 50 ఎకరాలకు క్రిస్టియన్ల బరియల్ గ్రౌండ్ కొరకు కేటాయించే అవకాశాన్ని పరిశీలించవలసిందిగా నేను ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

క్రిస్టియన్ ప్రాపర్టీలను కొందరు చట్టవిరుద్ధంగా ఆక్రమించుకోవడం జరుగుతున్నది. నల్గొండ జిల్లాలో ఆ విధంగా కొన్ని వందల ఎకరాలు ఆక్రమణకు గురైంది. ఈ విషయంలో జిల్లా కలెక్టరు లేదా ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ ద్వారా ఎంక్వైరీ చేయించి, క్రిస్టియన్ ఆస్తులను కాపాడువలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

మైనారిటీలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించారు. చాలా సంతోషం. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. క్రిస్టియన్ జనాభా కూడా బీదస్థితిలో ఉన్నారు. కాబట్టి వారి మీద దయచూసి, వారిని BC-C కేటగిరిగా గుర్తించి, 4 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఈ విధంగా రాష్ట్రంలో మైనారిటీ ప్రజల అభివృద్ధితో పాటు, అన్ని వర్గాల ప్రజలను ముందుకు తీసుకుపోతున్న మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె.సి.ఆర్. గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను. భగవంతుడు వారికి మంచి ఆరోగ్యం ఇవ్వాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇంకా మంచి ఆలోచనలతో ఈ రాష్ట్రాన్ని మరింత గొప్పగా తీర్చిదిద్దాలని కోరుకుంటున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

جناب محمد علی شبیر (Janab Md.Ali Shabbir): رضوی بھائی سے پہلے میری آپ سے ایک گزارش ہے کہ قلمی بہبود پر discussion بہت زمانہ کے بعد آپ کی وجہ سے آیا اور اس کا پورٹ فولیو مختصر می ایم صاحب کے پاس ہے۔ ان کا جواب ڈی پی سی ایم صاحب دے رہے ہیں، ٹھیک ہے، دے سکتے۔ لیکن آفیسر گیلری میں کئی آفیسر میں قلمی بہبود کے اندر۔ چونکہ یہ سی ایم صاحب کا پورٹ فولیو ہے، اس لئے مناسب ہوگا کہ کچھ لوگ وہاں آسمانی میں ہوں اور کچھ لوگ یہاں کونسل میں ہوں۔ میں آپ سے گزارش کرتا ہوں کہ آپ اس کونسل کریں اور direction دیں کہ آفیسر یہاں بھی آئیں۔ میں آپ کے اچھے کے لئے بول رہا ہوں۔ آپ غلط فہم نہ سمجھئے۔ آدھا ادھر، آدھا ادھر سمجھئے۔

جناب محمد محمود علی (Janab Md.Mahamood Ali): آفیسر یہاں کنسل میں بھی ضرور آجائیں گے۔

جناب سید الطاف حیدر رضوی (Janab Syed Altaf Hyder Razvi): شریچہ میں صاحب! جیسا کہ نے صاحب کی بڑی مدد کے بعد یہ گزری تھی تو آفیسر بھی نہیں ہیں جیسا کہ مارے ایل او بی صاحب نے کیا۔ بہر حال ڈی پی سی ایم صاحب ہیں، اگر آپ directions دیں تو آفیسر آجائیں گے، بات اس کی نہیں ہے لیکن جھجکی ہوئی چاہئے، debate ہے اور تھکانہ بننے کے بعد جھلکی بار exclusively ایکٹوں کے اوپر یہ short discussion رکھا گیا۔ ہم نے اسے یہ بھی بولتے رہے لیکن آپ کی طرف سے یہ initiative ہونے کی وجہ سے آج ہم کو یہ موقع ملا اور ہم امید کرتا ہوں کہ بروقت دیا جاتا ہے، اس سے کچھ زیادہ وقت لگا۔ Specifically یہ ایکٹوں کے مسائل ہیں۔ یوں تو ہر سہارے سے جب united Andhra Pradesh تھا جب سے جہاں تک جہت کا تعلق ہے، مجھے دیکھتے طریقہ سے یاد ہے کہ ایکٹوں کا کابجٹ بالکل نہیں کے برابر تھا۔ پھر آہستہ آہستہ 2004 میں جب راج شیکھر ریڈی صاحب کی حکومت آئی اور ہماری پارٹی نے بھی ان کے ساتھ میں جو support کیا تھا تو اس میں specific کچھ مسائل کے اوپر بات ہوئی تھی جیسے تنگنائیاں ہیں، اسکالرشپس، فیس، بازار ادائیگی وغیرہ تو اس دور میں یہ تمام چیزیں آنے کے بعد آہستہ آہستہ جہت بڑھتا گیا اور پھر تھکانہ آنے کے بعد جو جہت united Andhra Pradesh میں تھا، اتنا ہی جہت پھر تھکانہ بننے کے بعد حکومت تھکانہ آنے کے بعد حکومت نے وہ جہت دیا۔ یہ بہت بڑا کام تھا کیونکہ ریاست bifurcate ہونے کے بعد وہ ڈیپوٹیشن باہر بنی اختصار، اور 13 اختصار، bifurcation کے وقت پھر جہت اتنا ہی دیا گیا، اس کے لئے میں سی ایم صاحب کا اور بی آر اے کی حکومت کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔ صاحب! چونکہ ریاستی بنی تھی، کافی مسائل تھے مشکلات تھے، سارے قلموں کو بھی الگ الگ کرنا تھا، تو initially جو problems آئے تھے ان کو take care کرنے کے لئے آفیسر بھی bifurcate کرنے کے کام میں لگے ہوئے تھے۔ آپ جانتے ہیں کہ ہم بار بار کہہ رہے ہیں ہمارے پہلے بھی کہے کہ عملہ قانونی بہبود میں جو recruitment کی ضرورت ہے، united Andhra Pradesh تھا تو بھی ہم نے یہ مطالبہ کیا تھا آج تھکانہ

بن چکا ہے تو بھی ہم جانتے ہیں کہ اس طریقہ سے آپ کے پاس محکمہ اقلیتی بہبود میں deputation پر ایک ایک آدمی چار چار additional posts hold کر کے کام کر رہا ہے۔ ان لوگوں کا بھی ایک limitation بتا ہے۔ انسان کتنا کام کرے گا؟ اس میں recruitment کرنے کی بے حد اوشدیدی ضرورت ہے۔ آج آپ لوگ اس نیز کو realise کیجئے، کیونکہ آپ لوگ ایک کے بعد ایک اسکیمس لا رہے ہیں اور وہ بڑی بڑی اسکیمس ہیں۔ جس طریقہ سے minority residential schools کا initiative آپ نے لیا، یہ بہت بڑا کام ہے۔ لیکن اس کے لئے جو required staff ہے، teaching staff کو آپ کو recruit کرنے کی ضرورت ہے۔ وقف بورڈ میں بالکل limited staff پر کام ہو رہا ہے۔ محکمہ اقلیتی بہبود میں اور Minorities Commissionerate میں خواسٹاف نہیں ہے۔ تو آپ ان تمام کا ایک comprehensive review لیجئے، لینے کے بعد actual requirement کیا ہے، محکمہ اقلیتی بہبود میں جتنے محکمے کام کر رہے ہیں، چاہے اردو کا ڈمی ہو، چاہے وقف بورڈ ہو، چاہے Minorities Finance Corporation ہو، تمام چیزوں کو آپ رکھنے کے بعد آپ یہ assessment لیجئے کہ یہاں پر کتنا اسٹاف ضروری ہے۔ آپ بجٹ دے رہے ہیں، آپ اسکیمس ٹال رہے ہیں، اسکیمس مشہور ہو چکی ہیں، لیکن اگر delivery mechanism نہیں ہوگا، اسٹاف نہیں ہوگا تو پھر اتنا سب کرنے کے باوجود اچھا نام آنے کے بجائے اسٹاف کی طرف سے ایک بہت بڑا limitation ہوگا۔ یہ حال جہاں تک اس کا ریشمن وغیرہ کا سوال ہے، 2004 کے بعد سے مسلسل Post Matric and Pre

Matric Scholarships, Fees reimbursement in Professional Colleges, in the field of Education, now minorities are getting an opportunity to study and get into professional courses.

ہے۔ جب بھی کوئی اچھا کام ہوتا ہے تو ہم براہ راست اس کو appreciate کرتے ہیں، اس کی تعریف کرتے ہیں۔ ڈاکٹر وائی ایس راج شیخمر ریڈی نے education کی field میں جو کام کیا تھا، آپ نے بھی اس کو اچھے سے جلدی رکھا لیکن fees reimbursement میں ڈاکٹر راج شیخمر ریڈی کے بعد کئی problems آئے۔ Fees reimbursement اسٹنڈنٹ کا ایک ہوتا ہے، 10,000 ایک تک ایک سیٹنگ، ایک cap دیا گیا تھا، کہ اس کے بعد والوں کو fees reimbursement نہیں دیا جائے گا۔ Fees reimbursement ایک rank student 10,000 تک ہی پورا دیتے تھے، اس کے بعد کے جو ریٹنگس ہوتے تھے، اس کو لکھ کر fees reimbursement نہیں دیا جاتا تھا تو ہم نے محترم سی ایم صاحب سے اس چیز پر represent کیا تو سی ایم صاحب نے اس کو لکھنے کے لئے آرڈر بھی دے دیے تو شکایت کے جتنے تعلق طلباء، professional colleges میں چھ رہے ہیں، اب ان کو پوری فیس ملے گی اور complete جتنے بچے admission لیتے ہیں، ان کو پورا reimbursement fees ہوگا۔ اس طریقہ سے ایک بہت ہی بڑا problem تھا، اس میں سی ایم صاحب سے کہیں گا کہ کرن ٹیوریٹری صاحب کے دور میں education میں جو age limit ہوتی ہے، ہم نے اس

1.00

حصہ

کو SC/ST کے برابر رکھنے کے لئے سفارش کی تھی، لیکن اس میں الامور کو براہ راست دیا گیا۔ جہاں پر SC/ST students 34 years تک چھ ہوتے ہیں، یہاں 30 years میں ختم کر دیا گیا۔ جو اگر وہ اس کے بعد چھٹا چاہتا ہے تو ان کو فیس بھی نہیں ملتی تو ہم نے ان چیزوں کو مستقل represent کیا ہے۔ So I hope that سی ایم صاحب اس میں بھی جو concessions دیتا ہے، وہیں گے۔ اس سے بہت کم reimbursement fees کا ہے، اس میں یہاں پر آفیسر جانتے ہیں کہ پہلے جو تعلیمی طلباء ہیں ان کا ایک separate server تھا، ان کے لئے ایک آئی پاس تھا، ان کے لئے Minorities Finance Corporation کے ذریعہ ان کا fees reimbursement تھا تو اس کو Social Welfare میں club کر کے ایک single server سے کیا جا رہا ہے۔ وہاں سے exclusively Minority students کو کارڈ شپ دی جا رہی ہے یا نہیں یہ دیکھنا چاہئے۔ Computer پر جو modifications ہوتے ہیں، اور district level پر جو key ہوتا ہے، جو DMWOs level پر جو ہیں تو وہ لوگ اس کو clear کرنے کے لئے computer کی جو key ہوتی ہے، جو password ہے، وہ دیتا ہوتا ہے تو آپ اگر ان تمام چیزوں کو کریں گے تو بچوں کو فیس ملے گی اور ان کے اکاؤنٹ میں پیکیج کی یہ کام بے حد ضروری ہے۔ اس سے بہت کم آپ نے Overseas scholarship کی بہت بہترین اسکیم شروع کی۔ اس کے بعد سی ایم صاحب نے اس کو اس لئے سے تیس لاکھ کیا۔ تو میں بہت appreciate کروں گا کہ اس کا تعلیمی طالب علم کو ملے ہیں جو ممبر جا کر چھٹا چاہ رہے ہیں۔ پہلے یہ opportunity نہیں تھی ممبر جا کر کوئی بچہ کسی بڑی یونیورسٹی میں چھٹا چاہ رہا ہے تو پہلے یہ بہت مشکل تھا، لیکن آپ کی حکومت آنے کے بعد آپ نے یہ کیا، اس میں میں کہتا چاہوں گا کہ جس طرح SC/ST کا proposal ہے، under the consideration of the Government، اس کی income ceiling کو وہ لاکھ سے چھ لاکھ کیا جائے گا، میں سمجھتا ہوں کہ جب آپ یہ کر رہے ہیں تو تعلیمی طلباء کے لئے بھی یہ کریں اور جو Visa processing fees ہوتی ہے، اس کے لئے بھی آپ حکومت کی طرف سے کروائیں گے تو بہت بہتر ہوگا۔ اور اس میں مجھے پتہ چلا ہے کہ ابھی حال ہی میں آپ نے ایمر کی یونیورسٹی میں چھٹے کے لئے جی آر آئی، جی ایٹ، ایف، ایف، ایف، ان سارے امتحانات کی کو چنگ بھی دے رہے ہیں تو یہ بہت اچھی بات ہے کیونکہ ان بچوں کو تیاری کرنے اور ممبر جا کر چھٹے میں آسانی ہوگی۔ اور پھر جو professional courses ہوتے ہیں، ان میں اس جو entrance exams ہوتے ہیں، اس کی بھی کو چنگ کے لئے آپ لوگوں نے شروع کیا۔ SSC and Intermediate coaching کے لئے بھی ان تمام چیزوں سے کافی بچوں کو فائدہ ہوگا۔ اور اس سے بہت کم Urdu Teachers کا جو recruitment ہے، آج اردو کا بہت برا حال ہو گیا ہے۔ Urdu Teachers کا recruitment کیوں نہیں کیا جا رہا ہے؟ اگر آپ یہ نہیں کرتے ہیں تو اردو کا جو standard ہے، اسکولس بند ہوتے جا رہے ہیں، اسکولس سے اگر آپ جو تیس لاکھ تک جائیں گے تو Junior Colleges تو ویسے تو ابھی کم ہوتے جا رہے ہیں۔ ڈگری کالجس ختم ہوتے جا رہے ہیں، ان کے sense میں اردو زبان جو برہمناس سے یہاں پر مختلف کی زبان رہی، مختلف میں بولی جاتی ہے، ان کے

حکومت ہنگامہ اس کے لئے جلد سے جلد کچھ نہیں کرے گی، تو اسے چلی کر اردو کے لئے بہت مشکلات سامنے آئیں گی۔ لیکن میں سمجھتا ہوں کہ اس میں جو Lecturers ہیں، اردو کے بھی جو Contract Lecturers ہیں، ان کے regularization کا بھی مسئلہ ہے، اور آپ کا rule of reservation ہے، اس میں آپ کا reservation ہے، جب آپ اردو پڑھیں یا تفرکر رہے ہیں تو اس وقت آپ reservation میں اردو کے جو لوگ نہیں ملتے تو اس کو dereserve کر کے دیا جاتا ہے، آپ جلد سے جلد اگر تین بار Notification کریں، تو پھر اس کو separate Notification کے ذریعہ کیا جاسکتا ہے۔ صاحب، اس سے بہت کم آپ کی جو شاہی مبارک اسکیم ہے، آپ نے اتنا flagship programme کیا، بہت مشہور ہوا ہے، اس میں کچھ دو سال میں ہزاروں لڑکیوں کا فائدہ ہوا ہے تو میں سمجھتا ہوں کہ اس میں اس سال جو بجٹ دیا گیا ہے، حالانکہ سی ایم صاحب نے green channel کے ذریعہ دینے کا وعدہ کیا تھا، لیکن اگر یہ بجٹ lapse ہو جاتا ہے تو پھر green channel کا مطلب نہیں رہتا۔ اگر آپ اس پورے 150 crores کے amount کو فوری release کریں تو پھر آپ جتنے بھی pending applications ہیں، ان کو clear کر سکتے ہیں۔ اب تک 150 کروڑ میں سے صرف 48 کروڑ ہی دیا گیا ہے، 48 only crores have been disbursed, so rest of the amount آپ کو disburse کرنے کی ضرورت ہے۔ اس سے بہت کم bankable schemes میں فیس دینے کا ہے، فیس کے لئے آپ کو اتنا overwhelming response آیا، 1,62,000 applications آئے، اور اس پروگرام کے تحت آپ نے بجٹ allocation کیا تھا، 2016-17 کے بجٹ میں، لیکن اس میں سے صرف 37 کروڑ ہی اب تک دے گئے ہیں، اس میں آپ کو پورے 150 crores دینے کی ضرورت ہے۔ جب کچھ پینشن کے اندر ہم نے اس question کو raise کیا تھا، اور ڈیپٹی سی ایم صاحب کو یہ request بھی کیا تھا کہ جتنے pending applications ہیں، ان میں اگر آپ draw کر دیتے ہیں، draw کے ذریعہ جس کو آوازے گا، کیا لوگ امید کر کے بیٹھیں گے کہ یہ لوگ آوازے گا تو کچھ کام کریں گے، لیکن ابھی تک کچھ نہیں ہوا۔ اگر آپ اس میں یہ کر دیتے ہیں تو بہت اچھا کام ہوگا، لوگ روزگار سے جڑیں گے اور 150 crores کو ان دینے کی ضرورت ہے۔ اس سے بہت کم TS Pride، TS Prime کے طریقہ سے جو پروگرام شروع کیا جا رہا ہے، میں اس کا بھی غیر متقدم کرتا ہوں اور سی ایم صاحب کو مبارکباد دیتا ہوں کہ TS Prime کے ذریعہ آپ minority entrepreneurs کو encourage کریں گے، business، industry، بڑے بڑے businesses میں آنے کے لئے جو جس طریقہ سے SCs and STs کو مل دیتے ہیں، اس طریقہ سے یہ TS Prime شروع کر رہے ہیں، میں اس کے لئے بھی مبارکباد دیتا ہوں۔ اب اس سے بہت کم آپ 31 Districts بنائے ہیں تو 31 اضلاع کے حساب سے اسٹاف کا جو allocation ہوتا ہے، اس میں آپ recruitment کر کے جتنا جلد سے جلد ہو سکے، اسٹاف کو اگر recruit کر کے بھیجیں گے تو اضلاع میں جو problems ہیں، ان کو کئی حد تک sort out کیا جاسکتا ہے۔ آج وقت بڑے اندر کچھ تین سال سے ایک vacuum تھا، سی ایم صاحب نے کچھ سی

معنی وقف بورڈ کو constitute کرنے کا فیصلہ کیا، میں اس کا بھی خیر مقدم کرتا ہوں۔ اور پھر یہاں پر وقف بورڈ کے جو properties ہیں، کیونکہ میں بھی سابقہ میں وہاں میری چکا ہوں، وقف بورڈ کے کئی مسائل ہیں، تین سال سے چونکہ ریاست الگ ہو رہی تھی وقف بورڈ کو بھی bifurcate کرنے کا تھا، Wakf Tribunal نہیں بنا تھا تو یہ تمام چیزیں آہستہ آہستہ ہو رہی ہیں، لیکن ان تمام چیزوں میں وقف development بازور کھدایا گیا۔ تین سال سے آفیسریں ہیں، ہم مسلسل کہہ رہے ہیں، آج ہائیکورٹ کے بازو کی بلڈنگ بن کے تین سال ہو گئے۔ آج اتنا کروڑ ہار پئے اس کو لگنے کے باوجود وہ ایک unutilized building ہے، اس میں مجھے بتایا گیا ہے کہ اس زمین کو خریدنے اور بنانے میں کم سے کم 50 crores کے قریب investment ہو چکا ہے، لیکن وہاں پر کوئی کام نہیں کیا جا رہا ہے اس کو اگر کوئی ایجنسی corporate house کو lease کریں گے تو پھر وقف بورڈ کو ایک اچھی آمدنی آ سکتی ہے۔ اس سے ہٹ کر وقف بورڈ کے protection کا مسئلہ ہے۔ اور جہاں تک اس کے development کا سوال ہے، صرف شہر حیدرآباد میں ایسے کئی properties identify کر کے حکومت کو ایک فرسٹ پیریٹیٹی ہے۔ اگر حکومت اس کو منظوری دیتی ہے، تو پھر وقف بورڈ میں ان جائیدادوں کے ذریعہ ایک بہت بڑی income generate ہو سکتی ہے اور ان کا protection ہو سکتا ہے۔ کروڑ ہار پئے آپ کے شہر حیدرآباد کی جائیدادوں میں ویسے ہی پڑے ہوئے ہیں۔ اگر آپ اس کو استعمال کریں گے تو آپ اس کے ذریعہ زیادہ سے زیادہ revenue generate کر سکتے ہیں۔ اور اس سے ہٹ کر کچھ حکومتوں سے بھی ہم نے مطالبہ کیا تھا کہ انیس الفربا ایک ہی مسلم قیام خانہ ہے جو ایک پٹی میں ہے، اس قیام خانہ کے لئے ہم نے کچھ حکومتوں سے بھی گزارش کی تھی۔ صرف 500 sq.yds. تھا۔ Road widening میں جا کر صرف 200 sq.yds. کا رہا تھا تو سی ایم جناب کی سی آدھاب نے ہمارے فلور لیڈر جناب اکبر الدین اویسی صاحب کی گزارش پر 4000 گز قیام خانہ کے لئے دیا۔ میں سی ایم صاحب کا بہت ہی شکر یہ ادا کرتا ہوں کہ انہوں نے اس کے لئے نہ صرف زمین دی بلکہ اس کو develop کرنے کا وعدہ کیا۔ جب وہ مکمل ہو گا تو ہندوستان میں ایسا قیام خانہ نہیں رہے گا، اس کو design بھی کیا گیا ہے، اس کے لئے فنڈس بھی سی ایم صاحب نے دینے کا وعدہ کیا ہے تو ایک example کی طرح، ایک landmark کی طرح ہو گا، ایک قیام خانہ جس میں قیام پتے ہوتے ہیں جن کے مال پانپ نہیں ہوتے ان کے لئے ایک بہترین نمونہ کے ساتھ بنانے کا جو initiative آپ نے لیا ہے، میں اس کا بھی خیر مقدم کرتا ہوں۔ اور اس سے ہٹ کر وقف بورڈ کی جو مزید جائیدادیں ہیں، ان کو protect کرنے کے لئے آپ ایک Protection Cell بنائیے۔ آپ نے اس کو judicial powers دینے کی بات کی۔ اگر آج وقف کی property پر کوئی encroachment ہوتا ہے، تو وقف بورڈ کے پاس اتنا بھی اختیار نہیں ہے کہ جا کر وہاں اس کے کام کو روک سکے اور اس کو فوری طور پر وہاں سے ہٹا سکے۔ لیکن اگر آپ judicial powers کے تو یہ کام ہو سکتا ہے۔ اور جہاں تک اوقافی جائیدادوں کو protect کرنے اور ان کو develop کرنے کا سوال ہے، آج آپ دیکھئے کہ شہر حیدرآباد کے اندر کئی ایسے پرانے قبرستان ہیں جن پر قبضہ کیا جا رہا ہے۔ میں نے جو constituency adopt کی ہے، گوڈنشل اس میں کئی ایسے قبرستان ہیں جن پر قبضہ ہو چکا ہے۔ بڑے بڑے قبرستانوں پر قبضہ کی وجہ سے آج شہر میں جگہ ختم ہو چکی ہے۔

اگر آج کوئی آمدنی مرتا ہے تو اس کو لے جا کر فنانس کرنے کے لئے ہزاروں روپے دینا پڑتا ہے تو میں سمجھتا ہوں کہ شہر حیدرآباد میں قبرستانوں کے تحفظ کو سب سے بڑی priority دینا چاہئے۔ اور پھر جتنے بھی district headquarters ہیں جہاں پر قبرستان ہیں، ان کے تحفظ کی ضرورت ہے۔ اس کے boundary walls بنانے کی ضرورت ہے، اگر اس میں کوئی قبضہ ہیں تو ان کو نکالنے والے اس کو اچھی طرح protect کرنے اور develop کرنے کی ضرورت ہے۔ اس سے ہٹ کر کئی اہل اپنی صاحب جو مثال بتا رہے تھے درگاہ اعلیٰ مدنی کے بارے میں۔ صاحب! آج ریاست الگ ہو چکی ہے، جب united Andhra Pradesh تھا تو وہاں کھانا پتھر میں جو درگاہ تھی جس کا کیس سپریم کورٹ تک گیا تھا، حکومت نے مسلسل اس کیس کو لڑا سپریم کورٹ تک اور اس میں citation بنا کر once a wakf, always a wakf. آج پورے ہندوستان میں یہ citation استعمال کیا جاتا ہے کہ ایک بار کسی جائیداد کو وقف کیا جاتا ہے تو وہ ہمیشہ کے لئے وقف رہتی ہے، اس کو تبدیل نہیں کیا جاسکتا ہے۔ یہ ایسی کیس میں ہو تھا تو یہ کہنا کہ کچھ حکومت نے اس کیس میں سے withdraw کر لیا ہو گا، کیا یہاں تک حکومت نے سپریم کورٹ تک اس کیس کو contest کیا، لیکن وقف بورڈ یہ جیتنے کے بعد اس کو تقریباً 3,000 ایکڑ زمین این ٹی این ٹی، ہندو جا، ان تمام کوالٹ کی گئی۔ یہ allotments جی او کے ذریعہ ہوئے، کوئی land acquisition نہیں ہوا۔ اس کو باضابطہ بیچا گیا۔ اس سے ہٹ کر مٹی کو بڑھ جاگیر ہے، اس کی زمین وقف ہے بول کر identify کرنے والی شخصیت کا نام اکبر الدین اویسی ہے۔ اور پھر اس کے بعد ہائی کورٹ میں کیس لڑ کر اکبر الدین اویسی نے ہائی کورٹ میں یہ کیس جیتا اور وہاں پر یہ ثابت ہوا کہ یہ وقف کی جائیداد ہے، باوجود اس کے ہائی کورٹ میں 1654 ایکڑ درگاہ حسین شاہ ٹی مٹی کو بڑھ جاگیر کی اوقافی جائیداد، ہائی کورٹ سے وقف بورڈ کے حق میں فیصلہ آنے کے بعد، اوقافی جائیداد declare ہونے کے بعد جب اہل میں سپریم کورٹ گئے تو میں خود اس وقت کے سی ایم صاحب سے جا کر اور ہمارے پارٹی صدر کے بولنے پر گزارش کی تھی کہ صاحب، یہ اوقافی جائیداد ہے۔ lower court and High Court میں بھی ثابت ہو چکا کہ یہ وقف ہے، آپ حکومت کی طرف سے اس میں سپریم کورٹ مت جانے، اس میں حکومت کا نام خراب ہو گا مت جانے تو بولنے لگے کہ نہیں میں آفیسریں سے پتہ کیا کہ یہ وقف کی نہیں ہے، حکومت کی ہے۔ آج یہ اتنا سب ہونے کے بعد، lower court میں جیتنے کے بعد، ہائی کورٹ میں جیتنے کے بعد، مقام جائیدادوں کے allotment، 1600 acres کے دور میں ویرو، جو بڑے بڑے multi national companies ہیں، ان کو دیا گیا، ان کو دیا گیا، یہ سارے allotments گئے وقف کی جائیدادوں کو حکومت کی جائیداد بتاتے ہوئے۔ لیکن جو lower court and High Court میں اوقافی جائیداد ثابت ہوئی، تو ہم نے صاف کہا تھا کہ حکومت کی طرف سے represent کرتے ہوئے مت جانے، لیکن باوجود اس کے چیف سکریٹری۔۔۔ کا گھریس کے دور میں۔۔۔ جس وقت یہ کیس ہائی کورٹ میں جیتا گیا، میں خود وقف بورڈ کا ممبر تھا، 2012 میں یہ کیس وقف بورڈ میں جیتنے کے باوجود چیف سکریٹری صاحب سپریم کورٹ میں اپیل میں گئے اور انارڈی جنرل آف انڈیا کو اس کیس میں represent کر لیا تو آپ اس بات سے اندازہ لگا سکتے ہیں کہ حکومت اوقافی جائیدادوں کے تحفظ میں کتنی سنجیدہ ہے۔ پھر آج آپ یہ کہتے ہیں کہ ہم نے اوقافی جائیدادوں کو بچایا اور ان کا تحفظ کیا۔

یہاں پر اپرپورٹ کے پاس حضرت بابا شرف الدین کی جو اوقافی جائیداد ہے، وہ جائیداد آج واپس آئی ہے تو اس کو بھی انہوں نے کہا تھا کہ نظام سے **acquisiton** کیا گیا۔ اگر **acquisiton** کیا جاتا تو اس کی ساری **proceedings** تھیں، اس کا پورا ریکارڈ ہوتا تھا۔ لیکن ایسا کوئی ریکارڈ نہیں ملا۔ اس کے باوجود اس کے بارے میں بیچ کر ریونیو عہدیداروں سے **discuss** کیا گیا تو 85 acres کا فرق آیا۔ تو اس وقت کے سی ایم جناب راج شیکھر ریڈی صاحب نے **initiative** لے کر وہاں پر 85 acres of **unallotted land** تھی اور **unaccounted** تھی، اس زمین کو واپس کرنے کا وعدہ کرتے ہوئے 50 ایکڑ زمین پر اپرپورٹ کے پاس اور 35 ایکڑ زمین کو بیڑاؤتیج میں جو **outer ring road** کے پاس ہے، وہاں پر وقف بورڈ کو واپس حاصل ہوئی۔ اور اسی زمانہ میں جب میں **Minorities Welfare Legislative Committee** کا ممبر تھا، بیگم پیٹ میں **Task Force Office** کے لئے جو زمین کرایہ پر دی گئی تھی، اس کو بھی ہم نے واپس لیا تو ہم اوقافی جائیدادوں کے لئے مسلسل جدوجہد کرتے آ رہے ہیں۔ ہماری جماعت لڑتی آ رہی ہے۔ اوقافی جائیدادوں کا تحفظ کرنا ضروری ہے۔ وہ کچھ کچھ حکومتیں ہوں یا موجودہ حکومت ہو، اگر آج آپ **initiative** نہیں لیں گے تو بہت نقصان ہوگا۔ درگاہ حسین شاہوٹی کی جو زمین ہے، باوجود یہ کہ یہانی کوٹ میں ثابت ہو چکی ہے کہ یہ اوقافی جائیداد ہے، اگر آج آپ اس کے **rescue** کے لئے نہیں آئیں گے تو پھر کچھ حکومتیں اور موجودہ حکومت میں کوئی فرق نہیں ہوگا۔ میں سمجھتا ہوں کہ سی ایم صاحب نے جو وعدہ کیا ہے، وہ مسلسل قلیٹیوں کے لئے ایک کے بعد ایک کام کر رہے ہیں، ان شاء اللہ انے والے مہینہ میں درگاہ حسین شاہوٹی کا سپریم کورٹ کا کیس ہے تو اس میں بھی حکومت کی طرف سے جو **claim** ہے، اس کو **withdraw** کرتے ہوئے وہ پوری زمین درگاہ کو واپس دی جائے گی۔ اور پھر صاحب، اس سے ہٹ کر راج شیکھر ریڈی کے زمانہ سے ہم نے مطالبہ کیا ہے کہ **Shia community** کے لوگوں کو **Iran and Iraq** کی زیارت کے لئے سبسڈی دی جائے۔ **Christians** کو آپ وہ **subsidy** دیتے ہیں، اچھی بات ہے، آپ نے شروع کیا، اس کے **guidelines frame** کرنے کے لئے وقت لیا، لیکن اس کو جس طریقہ سے آپ کر رہے ہیں، **similar lines** پر شیعوں کے لوگ کر رہا جاتے ہیں زیارت کے لئے، ایران جاتے ہیں عراق جاتے ہیں، وہاں جانے کے لئے آنے والے بجٹ میں سبسڈی کا کچھ **amount allocate** کیجئے تاکہ ہمارے جو غریب لوگ ہیں، ان کو وہاں جانے کی سہولت ہو۔ میں سب کے لئے نہیں کہہ رہا ہوں، جو غریب لوگ ہیں، جو **afford** نہیں کر سکتے، ان کے لئے آپ کریں گے تو ایک بہت بہترین کام ہوگا۔ اس سے ہٹ کر وقف بورڈ کو **Grant-in-Aid** دی جا رہی ہے، کچھلی دفعہ حرم میں ڈپٹی سی ایم صاحب نے **initiative** لے کر بہت کوشش کی اور پھر 181 لاکھ روپے **emergency** میں وہ گرانٹ دلائی، اس کا بھی تعمیری کام شروع ہوا ہے، وہ **amount** بھی اب تک **release** نہیں ہوا ہے، اس کو بھی کرنے کی ضرورت ہے۔ اس سے ہٹ کر آج تلگانہ میں بڑی درگاہیں ہیں۔ اس کی جو آمدنی آ رہی تھی، کروڑوں روپے کی آمدنی ہے درگاہوں سے۔ جہانگیر پور میں درگاہ ہے، بڑے پھاڑ کی درگاہ ہے، یہ بڑی بڑی درگاہوں سے جو آمدنی ملتی ہے، اس میں آج **political interference** ہونے سے۔ وقف بورڈ کو وہ آمدنی نہیں آ رہی ہے تو اس میں بھی حکومت کو خاص توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ وقف بورڈ وہاں پر کس طریقہ سے ایک

اچھا سسٹم بنا کر زیارت کو **pilgrims** آتے ہیں، ان کو بھی تکلیف نہ ہوئے ویسا ان پر بھی بوجھ نہ ہوئے ویسا، کس طریقہ سے اس آمدنی کو **generate** کیا جائے، وہ آج کرنے کی ضرورت ہے، کیونکہ میں جانتا ہوں کہ آج وقف بورڈ میں تو آدھیں دینے کے لئے بھی مشکل ہو رہی ہے۔ تو یہ تمام چیزیں کرنے کی بہت ضرورت ہے۔ اس سے ہٹ کر آپ کے پاس دائرۃ المعارف ایک بہت بڑا ادارہ ہے۔ یہ ایک **renowned institution** ہے۔ یہاں پر جو **manuscripts** ہیں، **books** ہیں، یہ ایک بہت بڑا پرانا ذخیرہ ہے، جسے میں کہوں گا وہاں پر علم کا ایک خزانہ ہے۔ آج آپ کو اس کو **publicize** کرنے کی ضرورت ہے۔ آپ اس کی **website** بنائے۔ اس کو **digitize** کیجئے۔ جتنا وہاں پر **information** ہے اس کو **website** پر ڈالنے تاکہ پوری دنیا کو معلوم ہو کہ ہمارے پاس تلگانہ میں ایک ایسا ادارہ ہے جس میں ایسی تاریک کتابیں ہیں اور ایسے بہترین **manuscripts** ہیں کہ دنیا دیکھ کر رشک کرے۔ لیکن وہاں پر یہ نہیں کیا جا رہا ہے۔ صاحب، اس سے ہٹ کر رمضان پھر قریب میں آچکا ہے۔ کچھ رمضان میں بھی ہم نے کہا تھا کہ کچھ مسجد جو نہ صرف یہاں کی سب سے بڑی مسجد ہے، بلکہ ایک تاریخی عمارت بھی ہے، یہ قطب شاہی دور کی عمارت ہے، اس کو **restore** کرنے کی ضرورت ہے۔ اس کی **ceiling** چھڑی ہے۔ اس کے لئے ایک **detailed estimate** بنایا گیا ہے۔ ڈپٹی سی ایم صاحب نے وہاں کا **inspection** بھی کیا تھا۔ اس کو رمضان سے پہلے **restore** کرنا چاہئے۔ وہاں پر **CCTV cameras** کو بھی کام نہیں کر رہے ہیں۔ آپ وہاں پر **latest technology** کے **CCTV cameras** لگائیے، اور وہاں کے اسٹاف کی تنخواہوں کا بھی **review** کیجئے۔ بتایا گیا ہے کہ ان کی تنخواہیں نہیں مل رہی ہیں۔ اس سے ہٹ کر بی سی اور **Minorities Sub Plan** کے لئے بھی ہم نے کافی عرصہ سے مطالبہ کیا ہے۔ وہ سب پان لانے کی بے حد ضرورت ہے۔ یہ بھاسکر راؤ کمیشن، جب مکہ مسجد کی بات آئی تو مجھے یاد آیا کہ 2007 میں وہاں پر جو بم بلاسٹ ہوا تھا اور اس کے فوراً بعد جو پولیس فائرنگ ہوئی تھی، اس کے اوپر انکوائری ٹھانی گئی تھی۔ دس سال ہو گئے صاحب۔ انکوائری پوری ہونے کے بعد حکومت کو رپورٹ **submit** کی جا چکی ہے۔ اس کو اسمبلی کو کنسل میں ٹیبل کرنے کی ضرورت ہے، وہ کیوں نہیں کرتے؟ اس میں پتہ چلے گا کہ اس انکوائری کے **findings** ہیں، اس دن کی معصوم لوگوں کی جان چلی گئی تھی۔ تو آج ہم کو یہ جاننے کی بے حد ضرورت ہے۔ تو ان تمام چیزوں کو کیا جائے۔ بہر حال حکومت تلگانہ نے قلیٹیوں کے تعلق سے جو **initiative** لیا ہے، ہم سوچتے ہیں کہ آنے والا بجٹ پہلے بجٹ سے زیادہ رہے گا، اور اس بجٹ کو استعمال کرنے کے لئے **recruitment** ہوگا۔ تقررات ہوں گے، قلیٹیوں میں جو نوجوان بے روزگار ہیں، ان کے لئے نوکریاں آئیں گی۔ اور پھر **retired employees** کو وقف بورڈ اور دوسرے محکموں میں لایا جا رہا ہے، اس کو ختم کرنا چاہئے، کیونکہ آپ بڑی بڑی تنخواہیں دے رہے ہیں اور کام کچھ نہیں ہو رہا ہے۔ آپ نئے نوجوان طبقہ کو لائے، پڑھے لکھے بچوں کو لائے، ان کو بھی روزی روزگار کے مواقع ملنے چاہئیں، اور پھر آخر میں یہی کہتے ہوئے کہ آپ نے جو بجٹ دیا ہے، وہ پورا استعمال کرنے کے لئے آپ کو مارچ تک موقع ہے تو آپ نے جتنا بھی بجٹ دیا ہے، اس میں جو ہفتا جاتا ہے، ان کو آپ جلد سے جلد **release** کر دیجئے، آپ **related account heads** کو **transfer** کر دیجئے تاکہ وہ کم از کم استعمال ہو جائیں کیونکہ اگر وہ **lapse** ہو جائے گا تو آپ کے پاس **carry forward** کا کوئی

option نہیں ہے، آپ کا وہ treasury کو واپس چلا جائے گا۔ میں یہی کہتے ہوئے اور یہ توقع کرتے ہوئے کہ قلیٹیوں اور مسلمانوں کے ساتھ ٹھکانہ بننے کے بعد انصاف کیا جائے گا اور آپ جتنی اسکینس لائے ہیں، ان سب اسکینوں کو ہم پورا support کرتے ہیں، ہی ایم صاحب کا شکریہ بھی ادا کرتے ہیں اور مبارکباد بھی دیتے ہیں کہ انہوں نے اچھے اسکینس لکڑیاہ سے زیادہ لوگوں کو فائدہ پہنچانے کی کوشش کی ہے۔ آپ نے مجھے اس پر تفصیل سے بات کرنے کا موقع دیا، آپ کا بہت بہت شکریہ چڑھتا ہوں۔

صاحب۔

1.20

دع.

جناب این۔راماچندرا راء (Janab N.Ramachandra Rao): جناب چیرمین صاحب! کل سے اس ریاست میں قلیٹیوں کی فلاح و بہبود کے بارے میں جو بحث چل رہی ہے، حکومت نے جنوٹ یہاں پر لکھ کر دیا ہے، اس میں کئی لوگوں نے حکومت کے اقدامات کے بارے میں حکومت کی تعریف کی ہے۔ میں بھی یہ چاہتا ہوں کہ قلیٹیوں کی بہبود پر حکومت زیادہ سے زیادہ غور کرے۔ یہ بات الگ ہے کہ ہندوستان میں ہم نعرے کے ساتھ کہہ سکتے ہیں کہ مختلف مذاہب ملتوں کے ماننے والے اور مختلف زبانوں والے رہتے ہیں۔ کوئی ہندو ہے، تو کوئی مسلمان، تو کوئی عیسائی ہے، تو کوئی سکھ، اور قلیٹیوں کا درجہ مذہب کی بنیاد پر دیتے ہوئے بھی ہم اپنے ملک کو یکساں کریم پر برقرار رکھنا چاہتے ہیں۔ اور ہم چاہتے ہیں کہ حکومت بھی سیکولرزم پر قائم رہے۔ لیکن جب سیکولرزم کی بات آتی ہے اور جب قلیٹیوں کی فلاح و بہبود کی بات آتی ہے تو بڑے دکھ کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ اس میں سیاست اپنا مقام بناتی ہے۔ ہم چاہتے ہیں کہ اس ملک کی اور اس ریاست کی قلیٹیوں کو اچھی سے اچھی اسکینس ملیں، اچھی سے اچھی تعلیم ملے، ان کے اسکولس، ہنٹیں، ان کو اچھی نوکری ملے، ہر طرح سے ان لوگوں کی فلاح ہو، اس میں کوئی دورا نہیں ہیں، ہم بھی چاہتے ہیں کہ ہندوستان میں سب کو ایک ہی طرح سے دیکھنا چاہئے، چاہے وہ ہندو ہو، مسلمان ہو، عیسائی ہو یا کوئی ہو۔ لیکن بڑے دکھ کی بات تو یہ ہے کہ آج سیکولرزم کے بارے میں بات کرتے ہوئے بھی مذہب کا استعمال ہم سیاست کے لئے کرتے ہیں۔ حال ہی میں ہمارے ہی ایوان میں کئی ایسے مسائل پر ہم نے بات کی تھی، شادی مبارک ہو، یا تعلیم کے سلسلہ میں قلیٹی کا تعلق اسکولس کے بارے میں، وہ یا اور دیگر اسکینس کے بارے میں ہم نے یہاں گفتگو کی ہے۔ یہ بات صحیح ہے کہ حکومت ہر جگہ میں ہزاروں کروڑ روپے قلیٹیوں کی بھلائی کے لئے خرچ کرتی ہے۔ صحیح بات ہے، ایسا کرنا بھی چاہئے کیونکہ اس ملک میں جو بھی کچھ ہوئے ہیں، چاہے وہ ہندو ہوں، مسلمان ہوں، کوئی بھی ہوں، ان کو آگے لانے کا جو کام ہے، وہ حکومت کا کام ہے، اور اس وجہ سے حکومتیں ایسے کی قدم اٹھاتے ہیں جن کی ہم ضرورتاً نیکہ کرتے ہیں اور زمین کرتا ہے۔ لیکن حکومت نے ہمیں یہاں جنوٹ دیا ہے، ہم جب اسے پڑھتے ہیں تو میں آپ سے کہیں کہنا چاہوں گا کہ دستور کی طور پر کیا یہ حکومت کو کوئی اجازت یا کوئی حق ملتا ہے کہ وہ اپنا کوئی ایسا فیصلہ جو دستور کے خلاف ہے؟ پہلی بات تو میں ان چیزوں پر دھیان دینے سے پہلے کہیں کہ مرکزی حکومت نے بھی ریاستی حکومت کی طرح قلیٹیوں کے لئے کئی ایسی اسکیموں کو سامنے لایا ہے جن سے قلیٹیوں کو کئی طرح سے فائدہ ہو سکتا ہے، نفع ہو سکتا ہے۔ اور خاص کر تعلیم کے میدان میں اسکالرشپس کی جو اسکیمیں بنائی گئی ہیں، Maulana Azad National Fellowship for Minorities، اسی طرح پڑھو پروڈیشن، جس کے تحت قلیٹی طلباء کو ہر وہ فی مالیک جانے کے لئے پیسہ دیا جاتا ہے، اسکالرشپ دیا جاتا ہے۔ یعنی اڑان جو UPSC کے آئی اے ایس وغیرہ امتحانات کے لئے انہیں نئی اڑان کے ذریعہ main exam کی ٹریننگ دی جاتی ہے، اور اس کے بعد ان کے economic empowerment کے لئے skill upgrading of skills, training in traditional arts, crafts and development, Maulana Azad National Academy for Skills، کئی ایسی اسکیمیں بنائی گئی ہیں جن سے اس ملک میں قلیٹیوں کی ترقی ہو۔ اور اس کے ساتھ ساتھ ہمارے ساتھی نے وقت بڑا کاڑھ لکھا تھا، اس کو بھی مضبوط طور پر بنایا جائے۔

ایسے ہی مرکزی حکومت کا منصوبہ ہے، اور ہم ایسا سوچتے بھی ہیں۔ خاص کر عیسائیوں کے بارے میں بھی پچھلے سال ارون جیٹلی صاحب کی صدارت میں عیسائیوں کی کئی تنظیموں نے ان سے ملاقات کی اور انہوں نے اپنے اس ملک میں عیسائیوں کے جو مسائل ہیں، ان کے جو مطالبات ہیں، اس کو ان کے سامنے رکھا۔ لیکن بات اب یہ ہے کہ یہ فلاح و بہبود کے جو welfare programmes آتے ہیں، ان کے ہوتے ہوئے بھی آج ہم کن کن لوگوں کو گمراہ کر رہے ہیں، اس بات کو بھی ہمیں سوچنا چاہئے۔ پہلے تو میں دلت کرکٹس کے بارے میں کہوں گا اس نوٹ میں بتایا گیا ہے کہ دلت کرکٹس کو ایک عہدہ دیا جائے گا۔ آپ اگر دلت کرکٹس کو دلت کرکٹس کے طور پر دلت کرکٹس کو آپ کے ذریعہ یاد دلانا چاہوں گا کہ ہماری اس ریاست میں جب BCs categorization ہوا تھا، بلٹی اے، بلٹی ڈی وغیرہ جو بنایا گیا تھا تو بعد میں ای آ گیا تھا اس میں بلٹی سی جو categorization ہے، یہ converted Christians کے لئے بنایا گیا تھا۔ اب جب بلٹی سی converted Christians کے لئے بنایا گیا تھا۔ بلٹی سی category کے لئے بنایا گیا تھا تو بلٹی سی category میں رہتے ہیں؟ ایک طرف آپ دلت category میں جو Christians convert ہوتے ہیں تو پھر ایس کی category میں دیا جاتا ہے، اور جو دلت convert نہیں ہوتا، اس کو پھر وہاں پر نقصان پہنچتا ہے۔ اس وجہ سے آپ اس ریاست میں ان کو مذہب کی تبدیلی کے لئے اکسارہ ہیں۔ ہم چاہتے ہیں کہ ہر مذہب یہاں پر ملے، چنے، لیکن مذہب کی تبدیلی کے لئے کسی کو کسی طرح سے نہیں اکسایا جانا چاہئے۔ کسی پر کسی قسم کا دباؤ نہیں ہونا چاہئے۔ لیکن جب ایسا ہوتا ہے، بلٹی سی میں جو دلت کو Christianity میں convert ہونے پر reservation ہے، ایسے شخص کو آپ ایس کی میں درجہ دے کر وہاں ہندوؤں کو آپ نقصان پہنچا رہے ہیں۔ میں آپ کو دستور کے بارے میں بتانا چاہتا ہوں کہ ریاستی حکومت کو SC categorization کے لئے یا SC کے لئے touch کرنا چاہتے ہیں تو اس کا categorization بدلنا چاہتے ہیں تو دستور میں (b) 341 Article صاف صاف یہ کہتا ہے کہ President of India کو یہ اختیار ہے کہ وہ دلت کے معاملہ میں Notification دے۔ میں آپ کے ذریعہ ہمارے کونسل کے ممبروں کو بتانا چاہتا ہوں کہ ہمارے دستور میں ہے کہ The President may, with respect to any State or Union Territory and where it is a State, after consultation with the Governor, by public notification, specify the castes, races or tribes or parts within the castes, races or tribes which shall for the purposes of the Constitution be deemed to be Scheduled Caste in relation to the State. میں آپ کو یہ بتانا چاہتا ہوں کہ جب ایک دلت Christian بن جاتا ہے، پھر واپس اس کو ایس کی یا دلت بنانے کے لئے President کا ایک assent چاہئے، ایک Notification چاہئے۔ جب تک وہ Notification نہیں ملتا ہے تو آپ دلت کرکٹس کو دلت کا درجہ دے نہیں سکتے ہیں۔ یہ پہلی بات ہے کہ آپ کسی کو گمراہ کر رہے ہیں۔ تو حکومت کا یہ جو فیصلہ ہے، ہم اس کی مخالفت کرتے ہیں کیونکہ یہ

میں نے اس بار بار یہ بات کہی ہے، اگر symbolism نہیں کرتا ہے، اگر appeasement نہیں کرتا ہے، دستور کا ہر حصہ ہے کہ ووٹوں کے لئے appease مت کیجئے، میرے learned friend نے دیر سے بول رہے ہیں کہ یہ تمام چیزیں نہیں ہیں تو آج ہمارا اثر میں آپ کی حکومت 3,600 کروڑ روپے خرچ کر کے شواجی کا ٹیمپل کیوں بنادی ہے؟ کیا یہ appeasement نہیں ہے؟ ہمارے اٹھوں کو آپ appease کر سکتے ہیں، ہمارے اٹھوں کے معاملہ میں آپ Bombay High Court میں تحفظات کے معاملہ میں خاموش بیٹھتے ہیں۔ جہاں پر مسلمان کو تحفظات دینے کی بات آتی ہے تو آپ کو برا لگتا ہے۔ یہ communalism کے حساب میں ایک طرف نہیں بانٹنا چاہئے، اور بار بار ہم دیکھتے ہیں کہ national level پر ہر قوم کے دن کو sentiments کو hurt کرنے کے لئے ایک ایک بیان دے جاتے ہیں، مسلمانوں کے خلاف بولا جاتا ہے، یہ بھی ایک حقیقت ہے آج کی democracy کی، آج کے ہندوستان کی یہ بھی ایک سچائی ہے۔ اس کو بھولنا نہیں چاہئے۔ جو غریب ہے اس کا مذاق مت اڑائیے۔ اگر کوئی غریب ہے کوئی socially backward ہے تو اس کو تحفظات اس ملک نے دیا ہے، ہم کو کفر ہے کہ ہم اس ملک کے شہری ہیں، یہاں پر ہندوستان کے لئے جتنا ہم proud feel کرتا ہے، آپ کو بھی ہوتا ہے، لیکن اس میں تفرقہ کرنے کی کوئی ضرورت نہیں ہے۔ مذہب سے کسی کو نہیں جوڑا جا رہا ہے۔

جناب این۔راماچندرا راؤ (Janab N.Ramachandra Rao): میں ماننا ہوں کہ ہندوستان ایک گھمبیر کی طرح ہے، اور میں بھی اس پر فخر کرتا ہوں۔ میرے بھی کئی دوست مسلمان اور عیسائی ہیں۔ میں آپ کو یہ بھی بتانا چاہتا ہوں کہ میں جہر و علم گیا ہوں جہاں پر عیسائی صلیب crucifixion ہوتا تھا۔ میں کئی درگاؤ ہوں کو چاچکا ہوں۔ میرے کئی دوست ہیں جو ہرمنا میں مجھے اپنے گھر بلا گئے ہیں۔ میں چاہتا ہوں کہ اس ملک میں لوگ مل کر رہیں اور کتنی کوئی فساد نہ ہو، مذہب کے؟ ہر کوئی اپنے آپ سے بڑھ کر کے، لیکن میں یہی کہنا چاہتا ہوں کہ کیا آپ نے والی چیزوں کو یہ یاد دلاتے رہیں گے کہ آپ اس ملک میں پہلے مسلمان ہیں، بعد میں عیسائی ہیں، اور بعد میں ہندوستانی ہیں۔ ہم پہلے ہندوستانی ہیں اور بعد میں سب کچھ ہیں۔ اس بات کو آئے والی چیزوں کو بتانے کی ہماری ذمہ داری ہے۔ ایک سیاسی پارٹی کے طور پر اور ایک عوامی فائدہ کے طور پر یہ ہماری ذمہ داری ہے کہ ہم آئے والی چیزوں کو بتائیں کہ پہلے ہم ہندوستانی ہیں اور بعد میں ہم کچھ ہیں۔ اور اس سلسلہ میں میں آپ کو دستور کی طور پر کہنا چاہتا ہوں، ہمارے پورا دستور ریڈیٹی صاحب نے بھی ایک legal point بتایا تھا کہ انڈیا ڈو والوں نے جو 69% تحفظات دئے تھے، اس 9th Schedule میں شامل کیا گیا تھا۔ ہاں، میں اس کو ماننا ہوں، لیکن آج بھی وہ مسئلہ سپریم کورٹ میں pending ہے۔ اس کا مطلب 9th Schedule میں اگر کسی کو بھیس جیا جاتا ہے President کے assent سے، اس کا مطلب یہ نہیں ہوتا کہ دستور آپ کو اجازت دے دیتا ہے۔ یہ اجازت نہیں دیتا ہے۔ اس آئین کے تحت ہندوستانی کیس میں سپریم کورٹ نے صاف کہا تھا کہ You cannot disturb the basic structure of the Constitution, and knowing that 69% reservation in Tamil Nadu case is pending before the Supreme Court, how can you mislead the people? That is what I want to say. If I am not exceeding, I can say that کو گمراہ کر رہے ہیں۔ یہ vote bank politics ہے۔ آپ مذہب کو vote bank politics سے مت جوڑنے Secularism کا مطلب ہے، جیسا کہ انجی ہمارے ڈپٹی ایٹم صاحب نے بتا دیا تھا کہ مذہب ایک نئی معاملہ ہے۔ مذہب کو حکومت سے کوئی تعلق نہیں ہونا چاہئے۔ That is what is secularism. ہم چاہتے ہیں کہ مذہب ایک نئی معاملہ ہو۔

جناب سید الطاف حسین رضاوی (Janab Syed Altaf Hyder Razvi): صاحب! ابراہیم یہ کیا جانتا ہے کہ مذہب کو جوڑا جا رہا ہے، مذہب کو جوڑا جا رہا ہے۔ مذہب کو کیسے جوڑا جا رہا ہے؟ جتنے لوگ تحفظات حاصل کرتے ہیں، جیسا کہ انجی ہمارے ڈپٹی ایٹم صاحب نے کہا کہ socially, economically, educationally backward society کے اندر اگر آپ جڑے گھسے ہوں تو کیا آپ کو کوئی عزت دیتا ہے؟ اگر آپ کے پاس پیسہ نہ ہو تو کیا کوئی آپ کو عزت دیتا ہے؟ جہاں تک حکومت کی بات

ہے، دستور کی بات ہے، اگر symbolism نہیں کرتا ہے، اگر appeasement نہیں کرتا ہے، دستور کا ہر حصہ ہے کہ ووٹوں کے لئے appease مت کیجئے، میرے learned friend نے دیر سے بول رہے ہیں کہ یہ تمام چیزیں نہیں ہیں تو آج ہمارا اثر میں آپ کی حکومت 3,600 کروڑ روپے خرچ کر کے شواجی کا ٹیمپل کیوں بنادی ہے؟ کیا یہ appeasement نہیں ہے؟ ہمارے اٹھوں کو آپ appease کر سکتے ہیں، ہمارے اٹھوں کے معاملہ میں آپ Bombay High Court میں تحفظات کے معاملہ میں خاموش بیٹھتے ہیں۔ جہاں پر مسلمان کو تحفظات دینے کی بات آتی ہے تو آپ کو برا لگتا ہے۔ یہ communalism کے حساب میں ایک طرف نہیں بانٹنا چاہئے، اور بار بار ہم دیکھتے ہیں کہ national level پر ہر قوم کے دن کو sentiments کو hurt کرنے کے لئے ایک ایک بیان دے جاتے ہیں، مسلمانوں کے خلاف بولا جاتا ہے، یہ بھی ایک حقیقت ہے آج کی democracy کی، آج کے ہندوستان کی یہ بھی ایک سچائی ہے۔ اس کو بھولنا نہیں چاہئے۔ جو غریب ہے اس کا مذاق مت اڑائیے۔ اگر کوئی غریب ہے کوئی socially backward ہے تو اس کو تحفظات اس ملک نے دیا ہے، ہم کو کفر ہے کہ ہم اس ملک کے شہری ہیں، یہاں پر ہندوستان کے لئے جتنا ہم proud feel کرتا ہے، آپ کو بھی ہوتا ہے، لیکن اس میں تفرقہ کرنے کی کوئی ضرورت نہیں ہے۔ مذہب سے کسی کو نہیں جوڑا جا رہا ہے۔

جناب محمد علی شبیر (Janab Md.Ali Shabbir): رام چندر راؤ صاحب نے کہا مذہب، مذہب کے نام پر بول رہے ہیں۔ میں یہ بتانا چاہتا ہوں کہ کجرات میں بی بی کی حکومت ہے۔ وہاں حالی ہی میں بیٹوں کو 10% تحفظات کی سفارش کئے۔ اس کے بعد راجستھان میں آپ بی بی کی حکومت ہرگز میں آپ ہیں، ریاست میں بھی آپ بی بی ہیں۔ وہاں 10% جاٹوں کے لئے آپ نے تحفظات دئے۔ راجستھان میں آپ بی بی کی حکومت ہے، ریاست اور مرکز میں آپ بی بی کی حکومت ہے، وہاں کچر کے لئے آپ نے 10% تحفظات کی بات کئے۔ تو وہاں پر کس بنیاد پر تحفظات دینے کی بات کی؟ جن ریاستوں میں آپ کی حکومتیں ہیں، وہاں آپ ہر جگہ 8% اور 10% تحفظات دئے۔ اس کے باوجود آپ نے ایک بات کہی کہ سپریم کورٹ نے کچھ بھارتی کیس میں 10% تحفظات کی بات کہی، منڈل کمیشن نے بھی کہا۔ وہی قانونی بحث ہے، لیکن یہاں تلگانہ اور سابقہ اندھرا پردیش میں جو reservation ہے، یہ مذہب کی بنیاد پر نہیں ہے۔ یہ صرف پیشہ کے بنیاد پر ہے۔ وہ پیشہ میں بھی socially backward ہیں، پیشہ میں بھی سب نہیں ہیں۔ سماجی طور پر جو کچھ لوگ ہیں، انہیں کو تحفظات تلگانہ میں اور سابقہ اندھرا پردیش میں دیا جا رہا ہے۔

جناب این۔راماچندرا راؤ (Janab N.Ramachandra Rao): میں ماننا ہوں کہ یہ مذہب کے نام پر نہیں ہوتا، یہ الگ بات ہے۔ میں آپ کو ایک point بتا رہا ہوں۔ میں اس پر زیادہ بحث کرنا نہیں چاہتا ہوں۔ کسی constitutional point لئے بتانا چاہتا ہوں کہ آج ہم جو بھی کر رہے ہیں، یہ دستور کی طور پر غلط ہے بول کر میرا کہنا ہے۔ اور 69% تحفظات آپ

9th Schedule میں لے کر آئے بعد میں کسی سپریم کورٹ میں جائے گا، اس بات کو حکومت کو دھیان میں رکھنا چاہئے۔ اب دوسری بات یہ رہی کہ گچچرا ہیں، میں ماننا ہوں کہ آج مسلمانوں میں عیسائیوں میں۔۔۔

Dr. PALLA RAJESHWAR REDDY: The Government of Telangana is fully aware that 69% reservation is already provided by the Government of Tamil Nadu more than two decades back and it is in Supreme Court. He has been repeatedly mentioning this issue. We know that fact, but based on the backwardness of the muslim and going thoroughly through the process carried forward by the B.C. Commission and based on the report submitted by the Sudheer Committee, our Government has firmly decided to provide 69% reservation on the lines of the reservation system adopted by the Government of Tamil Nadu. Whether it is 69% or more than that, as long as it is extended to the State of Tamil Nadu, considering the backwardness of the muslim minority community in the Telangana, we request the Government of India to extend the same to the State of Telangana also. Though the case of providing 69% is before the Supreme Court of India for the last more than two and a half of decades, why it is not being disposed of.

SRI MD. SALEEM: (Assembly Constituency)

جناب محترم علیم (Janab Md.Saleem): جی میں صاحب کا شکریہ ادا کرتے ہیں میں کہوں گا کہ ہمارے راجپنڈاراؤ صاحب جذباتی طور پر کہتے ہیں، ہمارے ایم پی جیٹھرا سنگھ راجا صاحب پر مذہب کو جاننے ہیں اور وہ ملک کی تہذیب کو بھی جانتے ہیں اور جانتے ہیں کہ کس طریقہ سے اقلیتوں کو تحفظ دینا ہے، اس لئے وہ اس سلسلہ میں مدیجر کمیشن بھی ڈالے ہیں اور اپنی کمیشن کو بھی appoint کئے ہیں۔ ان شاء اللہ تعالیٰ آئے والے وقت میں آپ لوگ دیکھیں گے کہ ایم صاحب نے جو چاہے وہ وہاں کر کے بتائیں گے، ملک کے بارے میں سب لوگ بول رہے ہیں کہ یہ صرف ایک خواب ہے، ملک کو آنے والا نہیں ہے، مگر ملک کو آنے تک ہمارے کسی آر صاحب سکون کی فینڈ نہیں ہے، اس کو ان کی راجت کر کے بتائے۔ اسی طرح آج میں بتا جا رہا ہوں کہ یہاں پر بچوں سال سے دوسری حکومتیں تھیں کنگریس، بی ڈی پی وغیرہ تھے۔ ان لوگوں نے اقلیتوں کے لئے کچھ نہیں کیا۔ لیکن اب کسی آر صاحب کر کے بتائیں گے، ان شاء اللہ تعالیٰ وہ ثابت کر کے بتائیں گے اور وہ پرامیڈ میں دیکھنے کو کہیں کہیں پورے پاس کر کے قوم کے لئے فائدہ پہنچائیں گے۔ دوسری بات یہ ہے کہ لوگ مذہب کے بارے میں بات کر رہے ہیں۔ مذہب کے بارے میں پر مذہب میں امیر غریب سب ملے ہوئے ہیں۔ گوشت کا کاروبار یا اور کوئی بھی کاروبار، کپڑے کا کاروبار یا بونل کا کاروبار، مطلب یہ ہے کہ پیشہ کے بارے میں کسی کو کچھ ملے گا تو کسی نہیں ہے۔ مسجد میں نماز میں سب لوگ ایک ہی صف میں کھڑے ہیں اور مندر میں بھی سب لوگ ایک ہی جگہ جا کر پوجا کرتے ہیں۔ اس لئے میں مذہب کی بات سیاست میں نہیں آنا چاہئے۔ ہر ایک کو اپنا مذہب پیارا ہے۔ دوسری بات یہ ہے کہ ہمارے ایم پی کے آر صاحب ایسے ایم پی ہیں جو آج تک ہندوستان میں آیا ہے، وہ آئے گا۔ یہ آخری ایم پی ہیں گے کیونکہ یہی ایم پی اگر میں خیریاں لگاتا ہوں تو وہ گھنٹے بھی کافی نہیں ہوں گے۔ میں short and sweet میں بول رہا ہوں۔ کسی آر صاحب آئے کے بعد ہر community کو انصاف برابر طریقہ سے دے رہے ہیں۔ چاہے آپ لوگ دیکھ رہے ہیں، رہیں ہی رہیں، باتیں بیانی ہوئی، اقلیتوں، ہر community کو انصاف دے رہے ہیں۔ ہمارے ایم صاحب کو کوئی ام نہیں رکھتا کیونکہ آج اقلیتوں پر discussion ہے اور بھی لوگوں کو بات کرتے ہیں، اس لئے خدا حافظ۔

جناب فاروق حسین (Janab Farooq Hussain): جی میں صاحب!

مذہب نہیں سکھاتا آپس میں بھیر کر

بھری ہیں ہم، وطن ہے ہندوستان ہمارا

۔ بھائیو! ہر دھرم و امت میں جی میں صاحب کی طرف سے گزارش کرتا ہوں کہ راجپنڈاراؤ صاحب نے اقلیتوں کے تعلق سے جو بات کی تھی تو میں اس سے اور یہاں کے ممبروں سے گزارش کرتا ہوں کہ اگر وہ غلطی میں ہیں کہ اختلافات کی بات ہے تو 12% تحفظات جو کسی آر صاحب نے دیئے کا رجوع و اصلاح ہے۔۔۔

శ్రీ ఫారూక్ హుసేన్: (నామినేటెడ్) గౌరవ ముఖ్యమంత్రి

కెసిఆర్ వెంకట వెంకటేశ్వరం ఎలాంటి కష్టం వచ్చిన ఎదుర్కొంటాడు, 12 శాతం రిజర్వేషన్ ఇచ్చి తీరుతాడు. అటువంటి కేసిఆర్ గారిని దాదాపు 47 సంవత్సరాల నుంచి నేను గమనిస్తున్నాను. కాబట్టి కటిక పనిచేసే వారు హిందువులైనా గానీ, ముస్లింలైనా గానీ వారిని మనం రెండు కళ్లతో నమ్రానంగా చూడాలి. అదే తీరుగా వడ్డెర పనిచేసే వారు, దోభి పనిచేసే వారు, మంగళి పనిచేసే వారు ఇలా చాలా మంది ఉన్నారు. ఆశ్చర్యం ఏమిటంటే, గౌడ్స్ కుటుంబాలు ఈత, తాటి చెట్లు ఎక్కి కల్లు ఎలా గిస్తారో, అదే పనిని కరీంనగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాల్లోని 150 ముస్లిం కుటుంబాలు కూడా చేస్తున్నారు.

అలాగే నేను ఏ ఊర్లో అయితే కౌన్సిలర్ గా ఉన్నానో అక్కడ ముస్లిం సోదరులు కంచర్ పని చేసిన వారున్నారు. కాబట్టి వారికి రిజర్వేషన్ కల్పించవలసిన అవసరముంది. మనందరం

جناب این راجپنڈاراؤ (Janab N.Ramachandra Rao): جی میں صاحب، میں اس وقت اس مسئلہ پر زیادہ بات کر کے ہمارے ساتھی ممبروں کا reaction نہیں چاہتا ہوں۔ لیکن آپ کو یہ بات بھی معلوم ہونا چاہئے کہ آج غریب لوگ ہر مذہب میں ہیں۔ آج ہندوؤں میں بھی غریب بنے ہوئے ہیں، آج مسلمانوں میں بھی غریب بنے ہوئے ہیں۔ ہندوؤں میں بھی آج illiteracy ہے، یہاں بھی illiteracy ہے، سب میں illiteracy ہے، اس ملک کو آزاد ہونے کے 60-70 سال بعد بھی اگر ملک میں illiteracy ہے تو کیوں ہے؟ اس کی کیا وجہ ہے؟ کون اس کے ذمہ دار ہیں؟ آپ کے کچھ بچے پانچ کے ذمہ دار کون ہیں؟ آپ اس کے بارے میں ذرا سوچئے۔ ہم اس کی کچھ باتیں کر رہے ہیں کہ اس کے بارے میں سوچئے۔ میں یہی کہنا چاہتا ہوں کہ اس کو سیاست سے مت جوڑئے۔ دوسری بات میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ جب اہل ہمدردی ہندوستان کے وزیر اعظم تھے تو انہوں نے اسی جے جے سوسائٹی کی بات کی تھی۔ اور آج بھی میں یہی کہنا چاہتا ہوں کہ آج کو جانے والے غریبوں کو سوسائٹی ملے۔ سوسائٹی کو نہیں دیا جائے۔ امیر آدمی سوسائٹی نہ لینا چاہتا ہے تو اس کو مت لینے دیجئے، لیکن غریبوں کو جو سوسائٹی دی جاتی ہے، اس کو دینا چاہئے اور اس کو بڑھا بھی چاہئے، میں اس بات کو ماننا ہوں۔ اور اس کے بعد میں یہ بھی کہنا چاہتا ہوں کہ اقلیتوں کا مطلب صرف دو تین مذہب نہیں ہوتے ہیں۔ اقلیتوں کا مطلب ہے تاریخی ریاست میں سکھ ہیں، تاریخی ریاست میں جین ہیں، تاریخی ریاست میں lingustic minorities ہیں، ان کے ساتھ بھی انصاف ہونا چاہئے۔ تاریخی اس ریاست ملک میں یہاں پر Tamil ہیں، کیرل ہیں، مراٹھی ہیں، بنگالی لوگ ہیں، ہر طرح کے لوگ ہیں اس ملک کے کسی حصوں سے آ کر رہتے ہیں، جیسا کہ ہمارے ڈپٹی ایم صاحب نے کہا تھا کہ یہ ایک گھڑت ہے، ہاں، یہ جدید آبادی، ایک گھڑت ہے، یہاں رنگین بچوں ہیں، ہندوستان کی ہر جگہ سے یہاں پر آ کر لوگ جیسے ہوئے ہیں۔ Linguistic minorities کو بھی نہیں دیکھنا چاہئے کہ ہم ان کی کس طرح سے تلامح و ہجو کر سکتے ہیں۔ آج گروہ داروں کے لئے حکومت کیا کر رہی ہے؟ آج ہم جمہوروں کے لئے کیا کر رہے ہیں؟ تو ان سب باتوں پر نظر کرتے ہوئے میں پھر ایک بار حکومت سے کہتا ہوں کہ آپ اقلیتوں کے لئے جو بھلائی کرنا چاہتے ہیں، کچھ ہم اس کا ساتھ دو گے، لیکن آپ سب کو مت توڑئے۔ ان باتوں کے ساتھ آپ نے مجھے متوجہ کیا، میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں اور آپ کا شکریہ گزار رہا ہوں۔

యునానిస్మగా రెజిస్ట్రేషన్ పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేఖ పంపించినట్లయితే తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని బంగారు తెలంగాణ చేసేందుకు కృషి చేసిన వారమవుతాం.

నరూరులోని బి.సి.లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు.

అన్ని రకాల పూలు ఉంటేనే దానికి అందం వస్తుంది. కాబట్టి నేను ఉర్దూ, తెలుగు రెండూ భాషల్లో మాట్లాడతాను. ఎందుకంటే నేను సిద్ధిపేట జిల్లాలోని పల్లెటూరి వానిని కాబట్టి. నిన్న గౌరవ ఎల్.ఎస్. గారు ల్యాండ్ కోర్ట్, క్లియింగ్ భవన్, ఉర్దూ కంప్యూటర్స్, ఇమామ్, మోజమ్ల గురించి మాట్లాడడం జరిగింది.

అమ్మ ఆహ్వానించుకుంటే
అమ్మ ఆహ్వానించుకుంటే

నామినేట్ చేయబడిన వారికి

శిక్షణా పథకం అందించబడుతుంది.

2.00 గతంలో దొరికినటువంటి ముళ్ళ కిరీటాన్ని తల మీద
మ. పెట్టుకొని ఆ ముళ్ళను తీసుకుంటూ ముందుకు
సాగుతున్నానని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలిపారు.

అసలీ కిరీటాన్ని దొరికినట్లుగానే ముళ్ళ కిరీటాన్ని తల మీద పెట్టుకొని ఆ ముళ్ళను తీసుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్నానని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలిపారు. అసలీ కిరీటాన్ని దొరికినట్లుగానే ముళ్ళ కిరీటాన్ని తల మీద పెట్టుకొని ఆ ముళ్ళను తీసుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్నానని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలిపారు.

రెండు వడక గదుల ఇళ్ల కోసం రిజిస్ట్రేషన్ ఉంది. కానీ ఖచ్చితంగా లబ్ధిదారులకు అందేటట్లుగా చూడవలసిన బాధ్యత ఉంది.

అలాగే బి.సి.లకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు. రూ. 50 కోట్లకు పైగా ఖర్చు చేశారు.

అట్లాంటిక్ లోని అసలీ కిరీటాన్ని దొరికినట్లుగానే ముళ్ళ కిరీటాన్ని తల మీద పెట్టుకొని ఆ ముళ్ళను తీసుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్నానని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలిపారు. అసలీ కిరీటాన్ని దొరికినట్లుగానే ముళ్ళ కిరీటాన్ని తల మీద పెట్టుకొని ఆ ముళ్ళను తీసుకుంటూ ముందుకు సాగుతున్నానని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు తెలిపారు.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు భాష, రాష్ట్రం, కుల, మతాలకు అతీతంగా కరెంటు, రైతులు, సిఎం రిలీఫ్ ఫండ్ మొదలగు ఏ విషయాలకు సంబంధించి వెళ్లినా కాదు, లేదు అనే మాటలు తన నోట వెంటరావు. గౌరవ సభ్యులు పట్టిర్ అలీగారు, రాజేశ్వరరావుగారు క్రైస్తవ భవన్ ఆగిపోయిందని చెప్పారు. పునాది వేసింది వాస్తవామే, భవన నిర్మాణం ఆగిపోయినది వాస్తవామే? మరి దానిని ఎవరు ఆపారు? ఎందుకు ఆపారు? కేసీఆర్ గారు ఆ నిర్మాణం పనులను చేయించితే క్రైస్తవులందరూ కేసీఆర్ గారిని మెచ్చుకుంటారని, కోర్టుకు వెళ్లి ఆపించారు. మొన్న ముఖ్యమంత్రిగారు నాగోల్, ఉప్పల్ మధ్యలో రెండు ఎకరాల భూమిని క్రైస్తవ భవన్ కట్టడానికి ఇస్తానని, దానికి సంబంధించిన నిధులను కూడా విడుదల చేస్తానని ఎల్.బి. స్టేడియంలో మాట ఇచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణ కోసం నేను పోరాడతాను, సోనియా గాంధీగారు తెలంగాణను ఇచ్చారని చెప్పారు. కానీ ఎక్కడా కూడా సోనియా గాంధీ గారిని కించపరచినట్లు మాట్లాడలేదు. తెలంగాణ ఉద్యమ సమయంలో రాజీవ్ గాంధీ కూడా నేను వెనక్కి తిరిగి చూడను అని అన్న వ్యక్తి ఎవరూ మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు. అలాంటి వ్యక్తికి ప్రతి వక్షాలు మంచి సూచనలు, సలహాలు ఇచ్చి తెలంగాణను ముందుకు తీసుకుపోవడానికి సహకరించాలి.

اس موقع پر تجویز یا اپیل سمجھئے کہ ہمارے کسی اصرار صاحب کو پورا ہال شکر میاں وا کرے، اس میں Treasury and Oppostion پورا ہال مل کر شکر میاں وا کرنے کی میں اپیل کرتا ہوں۔ ہمارے ملک کی تاریخ میں ایسی مثال نہیں کہ کسی چیف منسٹر نے غریب خاندانوں کو ایسے خوبصورت مکانات بنوائے ہوں جیسا کہ ایراولی اور زسپینٹ میں دئے گئے ہیں۔

ఎర్రపల్లి, న్యూఢిల్లీలోనే కాదు రాష్ట్రంలో ఉన్న 119 నియోజక వర్గాలలో కూడా ఒక్కొక్క నియోజక వర్గంలో 400 చొప్పున ఇళ్ల నిర్మాణం జరగాలి, దానికి సంబంధించిన నిధులను ఇస్తాను అని ఎంఎల్ఎ లకు చెప్పడం జరిగింది. ఎంఎల్ఎలు కూడా వెళ్లి మాకు కూడా కొంత నిధులను విడుదల చేయమని అడిగితే తప్పకుండా చూస్తానని మాట ఇచ్చారు.

کے سی آر صاحب نے ایسے مکانات تعمیر کر کے غریبوں کے دل جیتے جو امیروں کو دکھ کر مایوس ہوتے تھے۔

గతంలో ముస్లింలకు భూములు, ఆస్తులు ఉన్నవారు కూడా ఇప్పుడు ఇప్పుడు వాటిని పోగొట్టుకొని కూలీ పనులకు వెళ్లవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు 3 ఎకరాల భూమి ఏ విధంగా ఇస్తూన్నారో అదే విధంగా ముస్లిం సోదరులు అయిన రైతులకు కూడా భూమిని ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

ہائیت راج بنگر ہائیت municipalities میں چھوٹے چھوٹے کسٹمرز کسٹمرز کے پاس ہیں۔ Income Certificate کی حد پانچ لاکھ روپے کی ہے کیونکہ آج عریضی بڑھ رہی ہے، ہنگامی طور پر یہ ہے، لہذا میری خواہش ہے کہ Income Certificate کی حد پانچ لاکھ روپے کی ہے۔ Police Constables کے لئے qualifications کو SC/ST کی طرح کیا جائے اور ہر گز میں 12% تحفظات بھی نہیں دینا چاہئے۔ سرکاری اداروں میں اردو کا چلن لیا جائے۔ ایک Urdu Translator and Urdu Computer Operator کا تقرر درکار بھی بہت ضروری ہے کیونکہ اطلاع میں اردو کو دوسری سرکاری زبان کا درجہ دیا گیا ہے۔ اس لئے میں یہ چاہتا ہوں کہ Urdu Translators and Urdu Computer Operators بھی ہوئے چاہئیں۔ بینک کے ذریعہ باسو دی قرض 50,000 کے ایک لاکھ روپے کرنے کے بارے میں ڈپٹی ایس ایس او صاحب کی موجودگی میں میں نے ایس ایس او صاحب سے گزارش کی تھی، کیونکہ یہ جس طرح سے سرکاری مدد دی جاتا ہے، اسی طرح سے اگر دیا جائے تو بینکوں کے چیک کاٹنے ہوئے اپنی چیکنگ گیسٹ کے ہاں مسلمانوں کو اپنی دکان لگانے سے اور کچھ نہ کچھ کاروبار کرنے سے ناگاہ ہوگا۔ لہذا ایس ڈپٹی ایس ایس او صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ آپ ضرور یہ ضروری عمل کرنے کے لئے نوٹ ایس ایس او صاحب تک لے جائیں۔ اور میں ایک شعر آپ کی نظر کرتے ہوئے رخصت لہا کرتا ہوں۔

مَنْزِلِ مُجھے ملے یا نہ ملے اس کا غم نہیں

منزل کی جستجو میں میرا کاروان تو ہے

خدا حافظ ہے۔ خدا حافظ ہے۔ خدا حافظ ہے۔

جناب محمد علی شہید (Janab Md.Ali Shabbir) : ہمارے respected colleague (جناب) کے بارے میں اس بات کا پتہ نہیں چلتا رہا ہے کہ وہ میں کوئی پارٹی ہیں۔ کیونکہ وہ officially and technically تو ہماری پارٹی میں ہیں۔ تو ہمارے پارٹی میں ہیں، اور ہم request as an opposition request کر رہے ہیں۔ ruling party request کر رہے ہیں، ابھی تک تو آپ bulletin دے رہے ہیں، اس میں تو فاروق حسین (کاگھریس) کو ل کر ہے۔ آپ کے ذریعہ میں ہمارے ایجنسی ایچ صاحب سے بھی گزارش کر رہا ہوں کہ کسی آر صاحب کو ل کر ان کا renewal دے، وہ فوجی جڑواں ہیں۔

శ్రీ ఫారుక్ హుసేన్: అధ్యక్షా, LOP గారు నేను మాట్లాడిన విషయాలకు స్పందించి, ముఖ్యమంత్రిగారిని పొగుడుతున్నానని అనుకోవద్దు. మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టిపోయినది ఎందుకంటే మీరు నన్ను సతాయించారు, నేను సభలో కూర్చుంటే నా పేర్లు వేయలేదు, నా ఫోటోను ప్రచురించలేదు. నన్ను గౌరవించలేదు. నేను పార్టీని దూషించడం లేదు, వ్యక్తులను దూషిస్తున్నాను.

میں اکیلا ہی تھا) تھا جانب منزل مگر

لوگ اُٹے گئے، کارواں بنتا گیا

ఆ కారణాల వలన నేను పార్టీని మార్చాను తప్ప మరో ఉద్దేశం లేదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

2.20	SRI M.S. PRABHAKAR RAO: (Local Bodies - Hyderabad)
------	--

جناب اہم ایس پر بھارادوا (Janab M.S.Prabhakar Rao) : صاحب، بہت بہت شکریہ۔ آج بڑی خوشی ہے کہ ہمارے باؤز میں اردو زبان میں ہمارے نمبریں بہت اچھے اعزاز میں رفعتی ڈال رہے ہیں۔ صاحب، آپ جانتے ہیں کہ کبیری پیدائش حیدرآباد میری ہی پوش حیدرآباد اور میری سیاسی زندگی حیدرآباد میرے جتنے بھی پردوی ہیں، ہاؤرس مسلمان ہیں۔ میرے والد صاحب مرحوم، شام رات صاحب اردو جانتے تھے ہوران کے تعلقات انگلیوں کے ساتھ بہت گہرے تھے۔ ہور ہمارے گھر میں جب خوشیاں ہو تو میں ان میرے پردوی مسلمان کے گھر میں بھی خوشی ہوتی تھی۔ ہوران کے گھر میں اگر کوئی نعم ہوتا تھا تو ہمارے گھر میں بھی نعم ہوتا تھا تو یہ حیدرآباد کا رنگ یعنی تہذیب کہی جاتی ہے ہوری ایک right example میں آپ کے سامنے رکھنا چاہوں۔ اب ری بات، انگلیوں کے معاشی حالات کے حساب سے، ہم نے دیکھا کہ ملک کی آزادی کے وقت جس طرح سے ہم سب لوگوں نے مل کر چاہے وہ ہندو ہو، مسلم ہو یا سکھ ہو، عیسائی ہو کو کوئی بھی ہو، سب نے مل کر جس طرح ہتھ سے آزادی کو حاصل کیا، اسی طریقہ سے ہم نے تنگدستی کا حل پایا۔ ہم نے دیکھا کہ تنگدستی کے حاصل کرنے میں بلائے میں جتنا ہندو بھائیوں کا تعاون تھا، اتنی سی تعاون مسلم بھائیوں کا بھی تھا۔ جتنا کرنگی کا تھا، اتنا بجائی کا بھی تھا۔ یہ جو حیدرآباد ہے وہ ایک mini India ہے، یہاں پر گجراتی، مہاراشٹری، ہم قسم کے لوگ لگے آئے ہیں۔ افسوس کی بات یہ ہے کہ بیس سال کے بعد، میں سمجھتا ہوں کہ بیس سال سے زیادہ ہی وہاں سے کرنا آج تک ہم دیکھتے آئے کہ مسلمانوں پر ظلم ہوا، انصاف ہونی نہیں ہوئی۔ جس طریقہ سے ان کی پروش ہوئی تھی، جس طریقہ سے ان کا معاشرتی حال ہونا تھا، اس طریقہ سے نہیں ہوا۔ آپ نے دیکھا کہ 1994-95 میں برٹ کے حساب سے ایک سو ایک سو وقت بروز ہر علی تھے، وہ نہ اردو جانتے تھے اور نہ اردو زبان بولتے تھے۔ جو قسمی سے جب ہم United Andhra Pradesh میں تھے تو وہاں آنڈھرا کے جتنے بھی لوگ تھے، آنڈھرا کے چھب فٹنس جو یہاں زیادہ وقت لگا تھے وہ اردو بات ہی نہیں کر سکتے تھے۔ ان کو اردو کے بارے میں کوئی ٹیپچی ہی نہ تھی۔ ہم نے دیکھا کہ جس طریقہ سے پروش ہونا تھا، جس رفتار سے آگے بڑھنا تھا، اس رفتار سے نہیں ہوا، کیونکہ جھیلی پاریم نے دیکھا کہ ان کے دل میں کچھ تھا اور زبان پر کچھ تھا۔ لوگوں سے صرف بولنے کے لئے بولتے تھے لیکن عمل کرنے میں پیچھے رہ جاتے تھے لیکن آپ نے دیکھا کہ دو سال کے بعد جب تنگدستی حکومت آئی، اسکے ی آر صاحب جب یہاں ہی ایم بی اسکے ی آر صاحب بہت اچھی اردو زبان جانتے ہیں اور حیدرآباد کو جانتے ہیں۔ جتنے بھی انگلیوں کے مسائل ہیں، وہ خود جانتے ہیں، اس لئے کہ ہم نے ان دو سال میں دیکھا کہ جتنے بھی مسلمان ہیں، وہ سب خوش ہیں اور خوشی کا اظہار کر رہے ہیں۔ ہم نے دیکھا کہ بلدیہ کے انکشن میں کسی طرح سے ہمارے زیادہ سے زیادہ کارپوریس جیتے۔ میں آپ کے سامنے یہی بتانا چاہتا ہوں کہ ان دو سالوں میں ہم نے دیکھا کہ Post Matric Scholarships میں جس طریقہ سے SC/ST/BC/Minorities کو دے رہے تھے، ہر پینے کو saturation point اس سے پہلے اس کو ایک target بتاتا تھا لیکن target ناکل کر جتنے بھی غریبوں کے پینے ہیں، جتنے بھی مسلم پینے کارٹرپ کے لئے اپانی کئے، ان سب کو کارٹرپ دے۔ اور میں فکر کے ساتھ کہ سنکاہوں کہ یہ جو Post Matric Scholarship ہے، اخر سے پانی تک آج تک میں سمجھتا ہوں کہ یہاں کروڑوں سے تنگدستی حکومت نے خرچ کیا۔ اسی طریقہ سے، Pre Matric Scholarships، ہم نے دیکھا کہ پہلی سے

4.20 (మధ్యాహ్న భోజన విరామం అనంతరం సభ సాయంత్రం
సా. 4.25 గంటలకు పునఃప్రారంభమైనది. గౌరవ ఫైర్మన్ అధ్యక్ష
స్థానంలో ఉన్నారు)

శ్రీ మహమ్మద్ అలీ వట్టిర్ : అధ్యక్షా, అవకాశం ఇస్తే మీకోక
అప్పీల్ చేయదలుచుకున్నాను. నేను ప్రస్తావించబోయే అంశాన్ని
సభ్యులందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తారని, సహకరిస్తారని
ఆశిస్తున్నాను.

మیری آپ سے ایک اپیل ہے کہ آپ کونسل کی جانب سے سب Editors کو آپ اپنی طرف سے بلائے جانے والے ایک ایجنڈے کے تحت ان کو دعوت
invite کر کے کونسل کے لئے بھی ایک ایجنڈے کے تحت بلائے جانے والے ایک ایجنڈے کے لئے ان کے لئے exercise کر کے
آئے، ان کا debate چلا رہا ہے۔ لوگ ہر دم کو بل رہے ہیں کہ باہر بہت اچھا چلا رہا ہے۔

కౌన్సిల్లో డిబేట్ బాగా జరుగుతోంది కానీ పేపర్లలో సరిగా కు
రేజీ రావడం లేదు. రిజిస్ట్రేషన్స్ మీద కౌన్సిల్లో జరిగిన డిబేట్ హైకోర్టు,
సుప్రీంకోర్టు తెవెల్లో ఉందని విన్న వాళ్లు అంటున్నారు. ఈ సభలో
నిష్ణాతులు, అనుభవజ్ఞులైన సభ్యులున్నారు. ఈ సందర్భంగా నేను
మీకు అప్పీల్ చేస్తున్నాను. ప్రతి పార్టీ నుంచి కూడా ఒక్కొక్క సభ్యుడు
ఈ విషయం మీద మాట్లాడుతారని అనుకుంటున్నాను. మీ లెవె
ల్లో లెటర్ ద్వారా గానీ పర్సనల్ గానీ అన్ని పార్టీల ఫ్లోర్ లీడర్స్ ను,
మీడియా ప్రతినిధులను పిలిచి, ఒక దావత్ ఏర్పాటు చేసి కౌన్సిల్
డిబేట్స్ కి పూర్తి స్థాయిలో మీడియా కవరేజీ వచ్చేలా ప్రయత్నం చేయాలి
అని అప్పీల్ చేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని తమరికి వదలిపెడుతున్నాం.
కౌన్సిల్ డిబేట్స్ కవరేజీకి మీడియా ప్రాధాన్యత ఇచ్చేలా చూడాలని
కోరుతున్నాం. నేను చేసిన ఈ ప్రతిపాదనకు హౌస్ లో ఉన్న సభ్యు
లంతా అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

మిస్టర్ ఫైర్మన్: తప్పకుండా సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తాను.
ఎలాగూ ఈ సమావేశాలు ముగింపు దశకి వచ్చాయి కాబట్టి తదు
పరి జరగబోయే సమావేశాలకు రెండు రోజుల ముందుగా ప్రతిపక్ష
నాయకులు, ఫ్లోర్ లీడర్స్, మంత్రులు మరియు ప్రెస్ వాళ్లను పిలి
పించి, గేట్ టుగెడర్ ఏర్పాటు చేసి, కౌన్సిల్ డిబేట్స్ కి సంబంధించిన
మీడియా కవరేజీ గురించి మాట్లాడే ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తాను.
మీరు చేసింది మంచి సజెషన్. తప్పకుండా ఆవిషయం గురించి
మాట్లాడుదాం.

మైనారిటీ సంక్షేమం మీద జరుగుతున్న చర్చలో సభ్యులు ఫర్
దుద్దీన్ గారు పాల్గొని మాట్లాడవలసిందిగా రెక్వెస్టు చేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ ఫరీదుద్దీన్: (నామినేటెడ్) ఫైర్మన్ సార్, మైనా
రిటీ సంక్షేమం మీద జరుగుతున్న చర్చలో పాల్గొనడానికి నాకు
అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

چیر میں صاحب! جس طریقہ سے اب تک مختلف پارٹوں سے تعلق رکھنے والے کونسل کے ممبرس جو بات کہے ہیں، اس میں نہ جاتے ہوئے
میں کچھ باتیں آپ کے ذریعہ سے بتانا چاہتا ہوں۔ ماضی میں حکومت کی جانب سے جس طریقہ سے جہت ہمارے لئے allocate کیا
جاتا تھا، اس کے تعلق سے باضابطہ نوٹ میں بھی دیا گیا اور دوسرے ارکان نے بھی یہاں رکھا۔ Budget allocation نہ کے
برابر ہوتا تھا۔ لیکن تنگدانہ کے قیام کے بعد میں ہمارے وزیراعلیٰ کی قیادت میں ایک دم سے بڑھا دیا گیا ہے۔ اس تعلق
سے، اس ضمن میں جو implementation ہوا ہے وہ ہو رہا ہے، لیکن پورے بجٹ کو استعمال کرنے کے لئے جتنی کوششیں کرنی
چاہئے تھیں، اس میں کمی رہ گئی ہے، بجٹ پورا استعمال ہونا چاہئے، میں حکومت کی توجہ اس پر دلانا چاہتا ہوں۔ اور ساتھ ہی ساتھ میں ایک
بات آپ لوگوں کے سامنے رکھنا چاہتا ہوں۔ آج تعلیمیں کچھڑے ہوئے ہیں، پسماندہ ہیں تو اس کے کئی وجوہات ہیں، لیکن سب سے اہم
وجہ یہ ہے کہ ہم تعلیم میں پیچھے ہیں۔ تعلیم ہونے کی وجہ سے ہماری پسماندگی بڑھتی جا رہی ہے۔ اور اس کو مد نظر رکھتے ہوئے آج ہمارے
وزیراعلیٰ جناب کی آر صاحب تعلیم کے میدان میں تعلیم کے لئے کئی اسکیمیں یہاں روئے عمل میں لارہے ہیں۔ آپ خود جانتے ہیں کہ
جو residential schools ہیں، وہ اس سال 71 عمل میں لائے گئے ہیں جو جاری و ساری ہیں، اور آنے والے سال کے لئے
129 اسکولس کا اعلان بھی کیا گیا ہے۔ اس طریقہ سے وقت واحد میں قریب 200 اسکولس کا انعقاد کرنا، یہ کوئی معمولی بات نہیں
ہے۔ آپ ایک بار ماضی میں جا کر دیکھئے کہ تعلیم کی طرح سے چلتی تھی۔ آج اتنے بڑے پیمانے پر وقت واحد میں اتنے بڑے
اسکولس کا قیام کرنا، یہ کوئی چھوٹی بات نہیں ہے۔ آج کی آر صاحب جان چکے ہیں کہ تعلیمیں پسماندہ ہیں تو تعلیم کی کمی کی وجہ سے پسماندہ
ہیں۔ لہذا تعلیم میں توجہ دینے کے لئے یہ کام لے جا رہے ہیں۔ منصرف یہ بلکان کے لئے Pre matric and post matric
scholarships دئے جا رہے ہیں۔ اسی طرح سے Overseas scholarship scheme ہے، 463 بچوں کو اس لاکھ
کے حساب سے دئے گئے تھے، اور آنے والے سال اس کو بڑھا کر میں لاکھ روپے کر دیا گیا۔ اسی طریقہ سے کم از کم 100 بچوں کو
IAS کی کوچنگ دی جا رہی ہے۔ تعلیم کے میدان میں ایسے کئی اقدامات لے جا رہے ہیں۔ آج تعلیم کو پورا لانا ہے تو تحفظات کے
ساتھ ساتھ تعلیم کی بھی بہت ضرورت ہے۔ اس کو مد نظر رکھتے ہوئے تعلیم کی طرف بہت کچھ کیا جا رہا ہے۔ جہاں تعلیم ہوتی ہے، وہاں
روزگار فراہم ہوتا ہے، روزگار فراہم ہوتا ہے تو اس کی معیشت بڑھتی ہے۔ اس طریقہ سے ہم ترقی میں آسکتے ہیں، لہذا صرف تحفظات ہی
کا فی نہیں ہیں، اس کے ساتھ ساتھ تعلیم بھی ہونا بہت ضروری ہے۔ زیادہ وقت نہ لیتے ہوئے مجھے شادی مبارک کے بارے میں بولنا بہت
ضروری ہے۔ آپ لوگ جانتے ہیں کہ غریب مسلمان خاندان میں جب بچی پیدا ہوتی تو اس کو ایک بو جھجھکتے تھے۔ غریب لڑکی کی شادی کرنا
انتہا مشکل ہو جاتا تھا کہ چیز کی محنت کی وجہ سے لوگ اپنی بچیوں کی شادیاں نہیں کر سکتے تھے۔ ماضی میں کم عمر بچیوں کو عرب ممالک سے آئے
ہوئے غریب سیدہ لوگوں کے حوالے کیا جاتا تھا۔ اس طرح سے کئی شادیاں پیش آ رہی تھیں، لیکن آج کی آر صاحب ایک والد کی حیثیت
رکھتے ہوئے 51,000 روپے لڑکی کو دے کر شادی کروا رہے ہیں۔ ہزاروں لڑکیوں کی شادیاں ہو رہی ہیں۔ اس سے مسلمان کافی خوش
ہیں اور آنے والے دنوں میں اس کو پورے طریقہ سے روئے عمل لانے کا وعدہ آج کی آر صاحب کر چکے ہیں۔ اور ساتھ ہی ساتھ جو

نے جوا نلن لکھا ہے، وہ بہت اچھا بھلا ہے۔ صاحب، اس سے پہلے یورپی ممالک کو قلیٹیوں کے جو پچے پڑھتے جاتے تھے، جانے کے لئے ٹرپ ہوتی تھی، ان کا پڑھنے کے لئے باہر جانے کا ارادہ تھا، لیکن ان کو اپنی غریبی یاد آتی رہتی تھی۔ First class میں پاس ہونے والے طلباء تھے، لیکن باہر جا کر پڑھنے کے لئے ان کے پاس پیسہ نہیں رہتا تھا جس کی وجہ سے وہ باہر جا کر پڑھ نہیں پاتے تھے۔ ہماری حکومت نے باہر جا کر پڑھنے والے طلباء کے لئے اسکالرشپ کی رقم کوں لاکھ سے بڑھا کر مئیں لاکھ روپے کیا۔ چیرمین صاحب! میں آپ سے یہ گزارش کرتا ہوں کہ SC/ST کو تحفظات میں جتنا فائدہ ہوتا ہے، قلیٹیوں کو بھی اتنا ہی فائدہ ہو تو ان کے لئے اوپر آنے کا موقع رہتا۔ اسی طرح اس سے پہلے کسی کی شادی کرنے کے لئے قلیٹی لوگ بہت روپے تھے۔ آج کل ان کشمی اور شادی مبارک اسکیمس آنے کے بعد۔۔۔ اتنی اچھی اسکیم پورے ہندوستان میں کہیں بھی نہ رہنے کی وجہ سے میں کہوں گا کہ ہمارے وزیر اعلیٰ اتنی اچھی اسکیم کو لاکر قلیٹیوں کو دیا۔ ان کا میں شکریہ ادا کرتا ہوں۔ چیرمین صاحب! اس سے پہلے گروپ ون، IAS، IPS کی کوچنگ کے لئے ان کا کوئی سنٹر نہ تھا۔ اب حکومت نے ان کے لئے کوچنگ سنٹر قائم کیا بول کر میں آپ کو بتانا چاہتا ہوں۔ اس سے پہلے مسلمانوں کے پاس بہت غریبی تھی، رمضان کی عید مسلمان صحیح طرح سے نہیں مناسکتے بول کر حکومت نے آنے کے بعد قلیٹیوں کو کپڑے دئے اور ان کے welfare کے بارے میں سوچتے ہوئے دعوت افکار کا نظام کیا جو اس سے پہلے کسی حکومت نے نہیں کیا۔ یہ حکومت آنے کے بعد افکار پارٹی ہونے دو، قلیٹیوں کے لئے کپڑے ہونے دو، کونچس کے لئے کپڑے ہونے دو، چرچ میں جا کر آج ہماری حکومت نے کونچس کی مدد کی ہے۔ اسی طرح آٹو اسکیم ہے۔ حیدرآباد میں کون زیادہ آٹو چلاتے بولے تو قلیٹیں یا پھر Tribals آٹو چلاتے ہیں۔ پہلے آٹو کے لئے کسی کو 10-20% تک ہی لون ملتا تھا، اب Own Your Auto اسکیم میں جو فیملیایا گیا ہے، اس میں ہماری حکومت نے 50% دینے کی بات کہی ہے۔ اس سے پہلے ہمارے مسلم بچے تعلیم حاصل کرنے کے لئے صرف مسجد میں جاتے تھے۔ آج 71 minority residential schools میں ہمارے مسلم بچے تعلیم حاصل کرنے کے لئے جا رہے ہیں۔ مجھے جوقوت دیا گیا ہے، اس میں میں بتانا چاہتا ہوں کہ راجستھان میں اتریر درگاہ ہے جہاں صرف مسلمان ہی نہیں جاتے، سب مذہب کے لوگ جاتے ہیں۔ ہماری حکومت نے وہاں ایک بھون بنانے کے لئے پانچ کروڑ روپے منظور کئے۔ میری آخری گزارش ہے کہ مسلمانوں کو 12% reservation ملنا چاہئے۔ جن کی آبادی مختی رقی، اس کے برابر ان کو حق ملنا چاہئے۔ آپ نے مجھے بولنے کا موقع دیا، میں اس کے لئے آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔

and communicated to the Departments and for which, answers have not been furnished under intimation to this Secretariat.

* * * * *

శ్రీ నారదాసు అక్షణరావు : (స్థానిక సంస్థలు - కరీంనగర్)
అధ్యక్షా, మైనారిటీల సంక్షేమంపై మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మైనారిటీల సంక్షేమం అనేది చాలా ప్రాధాన్యతతో కూడినటువంటి అంశం. ఎందుకంటే, ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు 14.5శాతం మైనారిటీలు ఉన్నారు. 14.5శాతం ఉన్నటువంటి మైనారిటీల అభివృద్ధి, సంక్షేమాన్ని పట్టించుకోకుండా ఈ రాష్ట్రాన్ని బంగారు తెలంగాణగా రూపు దిద్దుకోవడం అనేది సాధ్యం కాదు. అందుకే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా వెనుకబడి ఉన్నటువంటి ఈయొక్క వర్గాలను ఇతర వర్గాలతో సమానంగా ఆదరించి అభివృద్ధిలోకి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో మైనారిటీల యొక్క సంక్షేమం, అభివృద్ధి కోసం అనేక కార్యక్రమాలను, పథకాలను చేపట్టడం జరిగింది.

సింధూ నాగరికతలో హిందువులంతా బాగున్నారా? మక్కా మసీదు కాడా డొక్కులెండిన వారు లేరా?

ఇని మతపరమైనటువంటి రిజర్వేషన్లు కావు. ఎవరైనా మత ప్రమేయంతోటి వీటిని చూసినట్లయితే ఈ ప్రశ్న ఆ మత ప్రమేయంతో ఆలోచించిన వాళ్ళకు నేను పేస్తున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలో భాగస్వాములు ఈ ప్రభుత్వాలను ఎన్నుకోవడంలో పాత్రధారులు. ఈ ప్రభుత్వానికి ఆదాయాన్ని అందించడంలో పోషణదారులు అయినటువంటి ప్రజలు ఈ మైనారిటీలు. మైనారిటీలు అంటే ముస్లింలు, క్రిష్టియన్లు, సిక్కులు ఇంకా ఇతర జాతుల వారు ఈ మైనారిటీల క్రిందకు వస్తారు.

ఏది ధర్మం, ఏది న్యాయం, ఏది చట్టం అని మనం ఆలోచించినప్పుడు గింజలు వండిస్తున్నాడు గంజి త్రాగడం ధర్మం అధ్యక్షా, పరిశ్రమలు నడుపుతున్నాడు పది మెతుకులు ప్రింగడం న్యాయం. ఈ రాష్ట్రం సాధించడంలో కీలక పాత్ర పోషించినటువంటి సకల జనులు ఈ రాష్ట్రం యొక్క, ఫలితాలను అనుభవించడం చట్టం.

ఈ రాష్ట్రాన్ని సాధించుకున్న తరువాత రాష్ట్రం యొక్క ఫలితాలు ఈ రాష్ట్రసాధనలో భాగస్వాములైనటువంటి అన్ని వర్గాలు, కులాలు, శక్తులు, వ్యక్తులు పొందినప్పడే ఈ రాష్ట్రం సాధించినటువంటి ఫలితం ఉంటుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మైనారిటీల సంక్షేమం కోసం అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నారు.

***** Annexure enclosed.

4.40

ॐ.

IV. ANNOUNCEMENT

MR. CHAIRMAN: I am to announce to the House that answers pertaining to 30 starred questions, 15 un-starred questions which were not included in the business till 18.01.2017 are placed on the Table of the House and they shall form part of the proceedings of the House.

I am also to announce to the House that the Ministers concerned are hereby, directed to furnish the replies directly to the Members as regards remaining Starred, Un-starred and Short Notice Questions which were admitted

మైనారిటీలు అంటే ఎవరు? ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ సమాజంలో అంతర్భాగం అయినటువంటి వారు. వీరంతా ఒకప్పుడు బ్రహ్మాండంగా బ్రతికినటువంటి వారు. మనం ఇప్పుడు ఆలోచిస్తూ వారికి ఏదో విధులు ఇస్తున్నటువంటి భిక్షం కాదు, ఇది వారియొక్క హక్కు. ఈ రాష్ట్రం ఏర్పడకముందు ఈ రాష్ట్రంలో ఎస్సీలు, మైనారిటీలు ఎంతో గొప్పగా బ్రతికినటువంటి చరిత్ర ఉంది. ఈ రాష్ట్రం, దేశం లౌకిక రాష్ట్రం, లౌకిక దేశం. ఈ రాష్ట్రంలో మైనారిటీలు, సిక్కులు, క్రైస్తయస్లు వీరందరికీ మేము మైనారిటీలం అనే భావన ఉండకూడదు, వారికి సరైనటువంటి సౌకర్యాలు, రక్షణ, భద్రతా కల్పించాలి. అప్పుడే మేము మైనారిటీలం అనే భావన పోతుందనే భావనతో ఆ ప్రజల్ని సమానంగా ఆదరించాలనే లక్ష్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నారు.

ముస్లింల యొక్క రిజర్వేషన్లు ఎంతమాత్రం కూడా మతం దృష్టితో, మత ప్రమేయంతో తీసుకువచ్చినటువంటి రిజర్వేషన్లు కావు. ఈ రాష్ట్రంలో, ఈ దేశంలో ముస్లింలు ఎస్సీ/ఎస్టీల కంటే కడు దయనీయమైనటువంటి స్థితిలో, కడు పేదరికంలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయని చెప్పి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉద్యమ సందర్భంలో ఎన్నోసార్లు ప్రస్తావించడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడి, టిఆర్ఎస్ పార్టీ గురుక అధికారంలోకి వస్తే సంవత్సరానికి మొదట కోట్ల బడ్జెట్ను ప్రవేశపెడుతామని చెప్పి ఆనాడే చెప్పారు.

అంతే కాదు 2004వ సంవత్సరంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కె.చంద్రశేఖర్ రావు గారు కేంద్ర మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మొట్టమొదటిసారి ముస్లింల పరిస్థితుల గురించి, వారి దయనీయమైనటువంటి స్థితిగతుల గురించి, వారిని అభివృద్ధి పరచాల్సిన అవసరం గురించి పార్లమెంట్లో ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆయొక్క ప్రస్తావనను తీసుకొనే అప్పుడున్నటువంటి కేంద్ర ప్రభుత్వం శ్రీ రాజేంద్ర కుమార్ సచార్ కమిటీని పేయడం జరిగింది. శ్రీ రాజేంద్ర కుమార్ సచార్ కమిటీ సంవత్సరంవార కాలంపాటు దేశంలో ఉన్నటువంటి అన్ని ప్రాంతాలను సందర్శించి అన్ని రకాల ముస్లింలు ఏ, ఏ స్థితిలో ఉన్నారు, వారు ఎక్కడ ఉన్నారు, వారు ఏ, ఏ పనులు చేస్తున్నారనే విషయాలన్నింటినీ అధ్యయనం చేసి 450 పేజీల నివేదికను ప్రభుత్వానికి సమర్పించడం జరిగింది.

ఆ నివేదికలో ప్రధానంగా పేర్కొన్న అంశాలు : ముస్లింల యొక్క అభివృద్ధి కొరకు సంవత్సరానికి కనీసం మొదటి కోట్ల బడ్జెట్ను కేటాయించాలని, ముస్లింల అభివృద్ధి కొరకు ప్రత్యేక బ్యాంకులను ఏర్పాటు చేయాలని, ఉర్దూ పాఠశాలలను నెలకొల్పాలని, వక్ఫ్ బోర్డుకు జుడీషియల్ పవర్స్ ఇవ్వాలనే అనేక ప్రధానమైన సూచనలు ఆ కమిటీ చేసింది.

ఆ కమిటీ నివేదిక అందజేసిన తరువాత శ్రీ రంగనాథ్ మిశ్రా కమిటీ రిపోర్టును మరియు శ్రీ రాజేంద్రకుమార్ సచార్ కమిటీ రిపోర్టును అమలు చేయాలనే ఆలోచనతో శ్రీ చంద్రశేఖర్ రావు గారు పార్టీ తరపున పిలుపునిస్తే టిఆర్ఎస్ పార్టీ ఆధ్వర్యంలో పుస్తకాల రూపంలో లక్షల బుల్డెజీస్ విడుదల చేసి నెల రోజులపాటు ఒక్కొక్క రోజు, ఒక్కొక్క కార్యక్రమాన్ని పార్టీ తరపున కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం జరిగింది.

ఇదేదో ఓట్లకోసమో, ఎదో మతపరమైన ఉద్దేశ్యంతోటో ఈరోజు రిజర్వేషన్లు తీసుకురావాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అనుకోవడం లేదు. ఇక్కడున్నటువంటి ప్రజలందరికీ సమానమైన అవకాశాలు రావాలని చెప్పి వారు భావిస్తున్నారు.

అంతేకాకుండా మన రాష్ట్రం, మన దేశం భిన్న సంస్కృతులతోటి, విభిన్న కులాలతోటి, విభిన్నమైన మతాలతోటి, గమ్యతైనటువంటి ఒక ఆదర్శమతమైన నమ్మకాలతోటి జీవితం కొనసాగిస్తున్నటువంటి రాష్ట్రం మనది. మన రాష్ట్రంలో హిందువులు, ముస్లింలు, క్రైస్తయస్లు అందరూ కూడా హైదరాబాద్ తోపాటు ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి అన్ని గ్రామాల్లో, అన్ని ప్రాంతాలలోనూ నివసిస్తూ ఇది ఒక సెక్యులర్ రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం దేశంలో ఒక ఆదర్శ రాష్ట్రంగా కొనసాగుతున్నది. ముస్లింలు ఒకనాడు ఏ పరిస్థితిలో ఉండిరి? హైదరాబాద్ కల్చరల్ బిర్యానీ, ఖుర్బానీ, పేర్వానీ. ఒకనాడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల్లో 12 శాతం ఉన్నటువంటి ముస్లింలు ఈరోజు 2 శాతానికి పడిపోయారు. ఎక్కడ చూసినా వారు పండ్లు అమ్ముకునే చోట, పంకర్లు చేసే చోట, బేకరీల్లో, పెంట్రోల్ బంకుల్లో ఎక్కడ చూసినా ముస్లింలు ఉన్నారు.

అసఫ్ జాహీ, నిజాం రాజులు దాదాపు రెండువందల సంవత్సరాలు పరిపాలించారు. రెండువందల సంవత్సరాల్లో అసఫ్ జాహీ కాలంలో గానీ, కులీ కుతుబ్ షా కాలంలో గానీ ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడా కూడా మత ఘర్షణలు చెలరేగలేదు, ఒక్క మత ఘర్షణ జరిగినట్టు కూడా దాఖలాలు లేవు. నిజాంరాజు లక్షల కోట్ల ఆస్తులు, భూములు ఈ రాష్ట్రానికి వారసత్వంగా అప్పగించడం జరిగింది. ఆ భూములను అన్నింటినీ అమ్ముకొని ఆనాడు ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఉన్నప్పుడు అక్కడ ఆంధ్రప్రదేశ్ను అభివృద్ధి చేసుకున్నారు. కానీ, ముస్లింల అభివృద్ధికి ఒక్క రూపాయి కూడా కేటాయించలేదు.

ఈ పరిస్థితుల్లో ఉన్నటువంటి ముస్లింలు ఇక్కడ సాంస్కృతికంగా సహజీవనం సాగిస్తున్నటువంటి పరిస్థితి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఏ పండుగలు వచ్చినా హిందువులు, ముస్లింలు ఒకరి పండుగలో ఒకరు పాల్గొని ఆటలు ఆడుకొని, పాటలు పాడుకున్నటువంటి సంస్కృతి ఇక్కడ ఉంది. రంజాన్ పండుగ

వస్తే ముస్లింల ఇండ్లకు హిందువులు పోయేవారు. దసరా పండుగ వస్తే హిందువుల ఇండ్లకు ముస్లింలు వచ్చి ఆలింగనాలు చేసుకొని అభినందనలు తెలుపుకొని ఆనందంగా, సాంస్కృతికంగా సహజీవనం గడిపినటువంటి రాష్ట్రం తెలంగాణ రాష్ట్రం.

స్వాతంత్ర్యోద్యమం జరుగుతున్నప్పుడు గాంధీ గారు హైదరాబాద్ కి వచ్చినటువంటి సందర్భంలో ఇక్కడ వివేకవర్ధిని కళాశాలలో ఆయన ఉపన్యాసం ఇస్తున్నప్పుడు ఒకమాట చెప్పినారు. ఇక్కడ హిందువులు, ముస్లింలు ఐక్యంగా జీవిస్తున్నటువంటి తీరును గమనించిన తరువాత ఇక్కడ గంగా, జమునా తెహజీబ్ లాగా హిందువులు, ముస్లింలు దేశంలో ఎక్కడా లేనివిధంగా మత సామరస్యంతో జీవిస్తున్నారని, మత సామరస్యం వర్ధిల్లుతున్నది. హిందూ, ముస్లింల ప్రేమ ప్రపంచానికి తలమానికమైంది అని చెప్పి వారు పేర్కొనడం జరిగింది. అంటే ఇక్కడా హిందువులు, ముస్లింలు, సిక్కులు, క్రిస్టియన్లు ఈ రాష్ట్రంయొక్క జీవనంలో ఎంత కలసిపోయారో దీనినిబట్టి మనం అర్థం చేసుకోవచ్చు.

కానీ, మత ఘర్షణలు ఎప్పుడు మొదలయ్యాయి, దీనికి కారుకులెవరూ నష్టాభ్యు రాష్ట్రంలో ఆనాడు అధికార మార్పిడి కోసం, ముఖ్యమంత్రిలను మార్చడం కోసం మత ఘర్షణలు చెలరేగింది.....

మిస్టర్ ఛైర్మన్: పూర్తి చేయండి, పూర్తి చేయండి. ఎక్కడినుంచి ఎక్కడికో పోతున్నారు.

శ్రీ నారదాసు లక్ష్మణరావు: అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డదే ఇక్కడున్నటువంటి ప్రజల సంక్షేమం, అభివృద్ధి కోసం. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడడం పది శాతం అయితే, ఏర్పడ్డ తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని అభివృద్ధి పరచుకోవడం, దానిని బంగారు తెలంగాణగా రూపుదిద్దుకోవడం అనేది 90శాతం. అందుకొరకే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరి సంక్షేమం కోసం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది. అందులో భాగంగానే ముస్లింలకు రిజర్వేషన్లు కేటాయించడం, 12శాతం రిజర్వేషన్ కేటాయించి తీరడం జరుగుతుంది. శాసనసభలో, శాసనపరిషత్తులో తీర్మాణం చేసి కేంద్రానికి పంపడం జరుగుతుంది. కేసిఆర్ గారు సాధించి తీరుతారు.

ఆలం గాయాల్ని మాన్పితే, చరిత్ర గాయాల్ని కెలుకుతుంది. ఆ చరిత్ర తెలిసిన గాయాల్లోంచి ఉద్యమ గేయమై ఉద్భవించిన ఉద్యమకారుడు కేసిఆర్ గారు. అందుకొరకే, ఇవాళ్లతెలంగాణ రాష్ట్రం ఎప్పుడొస్తుంది అంటే, తెలంగాణలో ఉన్న ప్రజలందరూ కోరుకున్నప్పుడు వస్తుందని చెప్పి చెప్పనటువంటి కేసిఆర్ గారు 14 సంవత్సరాలు పోరాటం చేసి తెలంగాణలో ఉన్న ప్రజలందరితోటి

తెలంగాణ అనిపించి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించడం జరిగింది. బంగారు తెలంగాణ ఎప్పుడు రూపుదిద్దుకుంటుందని అంటే, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరూ ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, రాజకీయంగా అభివృద్ధి చెందినప్పుడే బంగారు తెలంగాణ రూపు దిద్దుకుంటుందనేటువంటి భావనతోటి కేసిఆర్ గారు ఉన్నారు. అందుకే, ఇక్కడ ముస్లింలు, క్రిస్టియన్లు, హిందువులు అనేటువంటి తారతమ్యం లేకుండా అన్ని మతాలను గౌరవించాలి, అన్ని మతాల విశ్వాసాలను, సంప్రదాయాలను ఆదరించాలి అప్పుడే తెలంగాణలో ఉన్నటువంటి ప్రజలందరూ సుఖ-శాంతులతో సమానంగా జీవనం కొనసాగిస్తారు అనేటువంటి ఉద్దేశంతో ఇవాళ్ల బతుకమ్మ, బోనాలను రాష్ట్ర పండుగలుగా రంజాన్ ను, క్రిష్టమస్ పండుగలను అధికార పూర్వకముగా నిర్వహిస్తూ అన్ని మత విశ్వాసాలను, సాంప్రదాయాలను గౌరవిస్తూ ఈ రాష్ట్రాన్ని దేశంలోవలే ఒక సెక్యులర్ రాష్ట్రంగా, ఒక అభివృద్ధి చెందినటువంటి సర్వమత సమానత్వంతో ఉన్నటువంటి రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దడమే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఉద్దేశ్యం.

5.00 'సర్వే జన సుఖినో భవంతు' సర్వ జనులు సుఖంగా

సా. ఉండడమే మా ధ్యేయం, మా మతం, మా యొక్క విధానం, మా యొక్క ఆలోచన అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మైనారిటీల సంక్షేమం కోసం అనేక చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది. తమరు ఇచ్చిన అవకాశానికి మరొక్కసారి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను. జై తెలంగాణ.

శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ : అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ గారి నాయకత్వంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ప్రభుత్వం సంక్షేమానికి పెద్ద పీఠ వేస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం. అన్ని కులాలు, మతాలు, వర్గాలు తెలంగాణ రాష్ట్రం రావాలని ఉద్యమంలో పాల్గొనడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత అందరూ మతాలకు, కులాలకు అతీతంగా సుఖ సంతోషాలతో ఉండాలని కేసిఆర్ గారు బలీయంగా నమ్మడం జరిగింది. ఆరోజు తెలంగాణ ప్రజల జీవన విధానాన్ని చూసి మహాత్మా గాంధీ గారు గంగా-జమునా తెహజీబ్ గా తెలంగాణను అభివర్ణించారు.

గతంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమం జరుగుతున్నప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇచ్చినట్లయితే తెలంగాణ నాయకులకు పరిపాలించుకోవడం రాదని, మత కల్లోలాలు జరుగుతాయని, విద్యుత్ ఉండదని ఆనాటి ముఖ్యమంత్రులు చెప్పడం జరిగింది. ఈరోజు తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన రెండున్నర సంవత్సరాల కాలంలో ఎక్కడా కూడా మత కల్లోలాలు జరగలేదు. కానీ వారి పరిపాలన

అనాడు ముస్లింల జీవన విధ్వంసానికి పాల్పడింది కాంగ్రెస్ పార్టీ. వారిని నిరుపేదలుగా కటిక దారిద్ర్యంలోకి నెట్టేసింది కాంగ్రెస్ పార్టీ. దశాబ్దాల కాలంగా ముస్లిం పెద్దలు అనాథ శరణాలయం ఏర్పాటు చేయమని అడిగితే ఇచ్చిన దాఖలాలు లేవు అధ్యక్షా. ఇవాళ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ముస్లిం అనాథలకు ఆశ్రయమిస్తున్న అసీన్-ఉల్-గుర్బా కు ఉన్న ప్రాధాన్యతను గుర్తించి నాంపల్లిలో నాలుగువేల చదరపు గజాల అత్యంత విలువైన స్థలాన్ని

కేటాయించాం. దీనిని ఒక ఆదర్శవంతమైన అనాథ శరణాలయంగా తీర్చిదిద్దబోతున్నాం. పేద అనాథ పిల్లలకు అన్ని సదుపాయాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం. త్వరలోనే ఈ స్థలంలో బహుళ అంతస్తులతో భవనం నిర్మించబోతున్నాం.

అలాగే వక్స్ బోర్డు, వక్స్ సంస్థలు ముస్లిం సమాజానికున్న విలువైన సంపద. ఆనాడు వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వక్స్ బోర్డు ఆస్తులను కాంగ్రెస్ నేతలకు కట్టబెట్టినటువంటి చరిత్ర ఉన్నది. లగడపాటి రాజగోపాల్ గారికి ల్యాంక్ హిల్స్ ఇచ్చిన చరిత్ర కాంగ్రెస్ పార్టీది.

(అంతరాయం)

ఇవ్వాళ తెలంగాణ ప్రభుత్వం మాత్రమే ముస్లింల సంక్షేమానికి కట్టుబడి ఉన్నది. రాజస్థాన్ లోని అబ్జీర్ దర్గా ముస్లింల పవిత్ర ప్రార్థనా స్థలం. కాబట్టి వారికి సౌకర్యం కల్పించడం కోసం అబ్జీర్ లో ప్రత్యేక వసతి గృహం 'రుబాత్' ను నిర్మించడానికి ప్రభుత్వం రూ.5.00 కోట్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. అక్కడ స్థలం కేటాయించాలని రాజస్థాన్ ప్రభుత్వానికి లేఖ రాయడం జరిగింది. ఇవ్వాళ మాట ఇస్తే, మాట మీద నిలబడే మనిషిమన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు.

అదేవిధంగా ఈరోజు దళిత క్రిస్టియన్లకు ఎస్సీ హోదా కల్పించిన ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వం. ముగించే ముందు నేను ఒక ఉదాహరణ చెప్పదలచుకున్నాను. గతంలో ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎంతమంది ముస్లిం ఉద్యోగులు ఉన్నారు, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ఇప్పుడు ఎంతమంది ముస్లిం ఉద్యోగులు ఉన్నారో తేడా చూసుకుంటే ఎవరికి చిత్తశుద్ధి ఉందో అర్థమవుతుంది.

అలాగే రెండు విషయాలు ఉప ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకురాదలచాను. ఒకటి - కొమురం భీమ్ జిల్లాలోని ఆసీఫాబాద్, కాగజ్ నగర్, పెద్దపల్లి జిల్లాలో నాకు తెలిసినంతవరకు సెల్ఫ్ హైనాన్స్ కాలేజీలు ఉన్నాయి. అక్కడ పోస్టులు శాంక్షన్ లేకపోతే ఎంఎల్ఎలు అయిన శ్రీమతి కోవ లక్ష్మి, శ్రీ కోనేరు కోనప్ప, శ్రీ దాసరి మనోహర్ రెడ్డి గార్లు సొంతంగా లెక్చరర్లకు జీతాలు ఇచ్చుకుంటూ ఆ కళాశాలలను నడుపుతున్నారు. ఇది విద్యాశాఖకు సంబంధించింది. అయినా కూడా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే, ఉర్దూను మనం సెకండ్ ల్యాంగ్వేజ్ గా గౌరవిస్తున్నాం కాబట్టి, సెల్ఫ్ హైనాన్స్ కాలేజీలకు ఏదైనా నిధులు మంజూరు చేసి, దానికి పోస్టులు శాంక్షన్ చేసినట్లయితే కళాశాలలు నడుస్తాయని తమరి ద్వారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తున్నాను.

రెండు - క్రిస్టియన్లకు క్రిస్టియన్ అనేది చాలా పెద్ద పండుగ. సింగరేణి కాలరీస్ లో పనిచేసే క్రిస్టియన్లకు ఆ రోజు సెలవు ఇవ్వక పోవడం వలన వారు సెలవు పెట్టవలసి వస్తోంది. కాబట్టి వారికోసం క్రిస్టియన్ పండుగ రోజు ఆఫ్ డే సెలవు ఇవ్వవలసిందిగా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తే బాగుంటుందని తెలియజేస్తూ, ఈ అవకాశమిచ్చిన తమరికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. జై తెలంగాణ.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మిత్రులు శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ గారు మైనారిటీ సంక్షేమం గురించి మాట్లాడుతూ 'దఫన్' అనే పదాన్ని వాడడం జరిగింది. రికార్డులను పరిశీలించి ఒకవేళ సభలో అది వాడకూడని పదం అయితే తప్పుకుండా రికార్డుల నుంచి తొలగించబడుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రెండవది - మైనారిటీ సంక్షేమ పైన శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి గారు చర్చలో పాల్గొని ముగించవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, స్వర్ణస్తుతైన వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి గురించి unnecessary గా మాట్లాడారు. శ్రీ పురాణం సతీష్ కుమార్ గారు చేసిన ఆరోపణకి వై.యస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఇక్కడికి వచ్చి రిపై ఇచ్చుకోలేరు కదా! కాబట్టి అది కూడా రికార్డులోంచి తొలగించండి.

MR CHAIRMAN: OK.

శ్రీ పొంగులేటి సుధాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మైనారిటీ సంక్షేమం - ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు అనే అంశం పైన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు గారు ప్రభుత్వం తరపున విడుదల చేసిన ప్రకటనని ఈ సభలో ఉప ముఖ్యమంత్రి మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ గారు ప్రవేశపెట్టిన అంశం పైన చివరి వక్తగా మాట్లాడే అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారు ప్రజల యొక్క, ప్రజల కొరకే భారత రాజ్యాంగాన్ని రచించడం జరిగింది. అసెంబ్లీ అనేక రకాలుగా చర్చించి విద్యారంగం, సామాజిక రంగం, ఆర్థిక రంగంలో వెనుబడిన విభిన్న వర్గాలకు చేయూతనిస్తూ అనేక అంశాలతో ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఏ ప్రభుత్వమైనా మైనారిటీ వర్గాలను సామాజిక నేపథ్యంలో సమాన స్థాయికి తీసుకు రావాలనే ప్రయత్నం చేసింది. దాంట్లో భాగంగానే ఈ ప్రభుత్వం మైనారిటీ సంక్షేమ పథకాలను తీసుకురావడం జరిగింది.

గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో మైనారిటీల సంక్షేమ కోసం 4 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించినది వారికి కనపడటం లేదు. ఇలా అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేయడం జరిగింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుండి ఏమేమి కార్యక్రమాలు చేపట్టామో, వాటికి సంబంధించిన సమాచారం

మొత్తం మా దగ్గర ఉన్నది. కాబట్టి ఇంకా అభివృద్ధి చెందాలంటే మొబడిన వర్గాలైన ముస్లిం మైనారిటీలు గాని, క్రిస్టియన్ మైనారిటీలు గాని, లింగ్విస్టిక్స్ మైనారిటీలు గాని, సిక్కులు గాని మతాలకు అతీతంగా సోదరభావంతో ఉండాలి.

జాతిపిత మహాత్మాగాంధీ గారు భారతదేశంకోసం స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాల్గొన్నప్పుడు ఇక్బాల్ రాసినటువంటి 'ఈశ్వర్ అల్లా తేరే నామ్ సబ్కో సన్మతి దే భగవాన్' అనే పద్యాలు, అలాగే కబీర్ దాస్ రాసిన పాటలు, గంగా-జమున తెహజీబ్ లాగా కలిసి మెలసి ఉండే గొప్ప సంస్కృతులు ఉన్న దేశం మనది. మొహంజోదారో కాలం నుండి ఇప్పటి వరకు విదేశీయులు మన భారతదేశానికి ఎందుకు వస్తున్నారంటే ఇక్కడి సంస్కృతికి నచ్చి, మెచ్చి అనే రకాలుగా వస్తున్నారు. మన భారత రాజ్యాంగం అతి పెద్ద ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థ. కాబట్టి రంజాన్ లో రామ్ ఉన్నాడు, దివాలీలో అలీ ఉన్నాడు. ఈ విధంగా పండుగలలో చూసుకున్నా కూడా సామాజిక నేపథ్యం ఉన్నది.

అజ్మీర్ లో వాజా గిరీబ్ నవాజ్ దగ్గరికి చాలా మంది హిందువులు వెళ్లి మొక్కుతుంటారు. అలాగే వెళ్లొకి దగ్గర పెద్ద చర్చి ఉంది. అక్కడికి నేను కూడా వెళ్లాను. కాబట్టి అనేక రకాలుగా భిన్నత్వంలో ఏకత్వం ఉన్నటువంటి మన రాజ్యాంగంలో సద్భావన వాతావరణం ఉంటుంది. గత ప్రభుత్వాల హయాంలో జరిగిన విషయాలను దెప్పి పాడుకుండా ప్రజలకు అన్ని సదుపాయాలు కల్పించినట్లయితే మేము శభాష్ అంటాం. టెర్రరిస్టులు వచ్చి ప్రజలకు ఎటువంటి ఇబ్బందులు కలుగజేయకుండా ఇక్కడి పోలీస్ యంత్రాంగం కూడా బాగా పనిచేస్తోంది. ఇకపోతే మైనారిటీ సంక్షేమం పైన ఇచ్చిన అంశాలలోని సూచనలను సమర్థవంతంగా నెరవేర్చినట్లయితే కాంగ్రెస్ పార్టీ తరుపున నేను, గౌరవ ఎల్ టీ పి గారు అందరం కూడా మనస్ఫూర్తిగా స్వాగతిస్తాం.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన వాగ్దానాలు, ఈ సంక్షేమానికి కేటాయించిన నిధులలో ప్రతి రూపాయి కూడా వృథా కాకుండా ఖర్చు పెట్టాలి. ఈ ప్రభుత్వంలో ఏవైనా లోపాలుంటే మేము చెబుతుంటాం. లోపాలు చెప్పినంత మాత్రాన... ఏదో గుడ్డ కాలేజీ శారని అనుకోవద్దు. వారికి పోయేదేమి లేదు, మాకు వచ్చేదేమి లేదు. ఈ ప్రభుత్వం అనేక అంశాలను మైనారిటీ సంక్షేమం - ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలలో పొందుపరచింది. తమరి ద్వారా 2006 సంవత్సరంలో సచార్ కమిటీ రిపోర్టులో వెల్లడించిన వాస్తవాలను గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

5.20 | IAS, IPS ఆఫీసర్ల ముస్లింల శాతం 2.94, ముస్లింల

సా. గెజిటెడ్ ఆఫీసర్స్ 1.43 శాతం మంది ఉన్నారు. అధ్యక్షా,

నేను కోరేదేమంటే బడ్జెట్ లో నిధుల కేటాయింపు చాలా బ్రహ్మాండంగా

చేసారు, ఖర్చు పెట్టిన వివరాలను మా LOP గారు చెప్పారు దానిని నేను మరలా చెప్పను. మేము 2014 వ సంవత్సరంలో రూ.12 కోట్లను కొత్త హజ్ నిర్మాణానికి డిపాజిట్ చేసాము. ఇంతవరకు భూసేకరణ జరగలేదు. వేల ఎకరాలు ముస్లింల ఆస్తులు, వక్ఫ్ భూములు ఆక్రమణలకు గురైనాయి. ఒక ట్రాన్స్ఫర్మర్ ను ఏర్పాటు చేసి విచారణ చేపట్టండి. ఖమ్మంలో దాదాపు రూ.100 కోట్ల వక్ఫ్ భూములు ఆక్రమణలకు గురైనాయి. క్రైస్తవుల చర్చిల భూములు, వక్ఫ్ భూములు ఆక్రమణలకు గురవుతున్నాయి, అలా కాకుండా చూడవలసిన బాధ్యత మీ మీద ఉందని తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా మైనారిటీలైన మాజీ ప్రధానమంత్రి మన్మోహన్ సింగ్ గారు, వైస్ ప్రెసిడెంట్ గా అన్నారీ గారు, జాకీర్ హుస్సేన్ గారు ప్రెసిడెంట్ గా గతంలో ఎన్నో సేవలు కాంగ్రెస్ పార్టీ ద్వారా చేసారు. మేము అప్పుడు చేశాం. మీరు కూడా చేయండి. మీరు మంచి పనులు చేస్తే మేము మెచ్చుకుంటాం. గతంలో ఉన్న వారు చేయలేదు అనకుండా ఇప్పుడు ఉన్న ఈ వర్గాలకు చెందిన లెజిస్లేటర్స్ ను సభ్యులుగా చేసి రాష్ట్రస్థాయిలో ఒక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసి దానికి ముఖ్యమంత్రిని ఛైర్మన్ గా నియమించి ఎల్లప్పుడు దాని మీద నిఘా ఉంచితే మెనుకుడిప వర్గాలకు, కులాలకు జరగవలసిన న్యాయం తప్పనిసరిగా జరుగుతుంది. 1994 వ సంవత్సరంలో పి.వి. నరసింహారావు గారు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు సీతారాం కేసరి గారి చొరవతో ముస్లింలకు 12 శాతం రిజర్వేషన్ కల్పించాలంటే మొత్తం రిజర్వేషన్ల 50 శాతం మించరాదనే ఆంక్షను సడలించుకోవాల్సి ఉంది. తమిళనాడు ప్రభుత్వం 45 / 94 చట్టం తెచ్చి, భారత పార్లమెంటు ఆమోదం ద్వారా రాజ్యాంగంలోని 9వ షెడ్యూల్ లో రిజర్వేషన్ల పెంపు అంశాన్ని చేర్చించింది. మనం కూడా దానిని అమలు చేస్తే మైనారిటీ వర్గాలకు న్యాయం జరుగుతుంది.

అదే విధంగా ఉర్దూ భాషలో కూడా పదాలు ఎంతో నుందరంగా, ఎంతో వినసాంపుగా, ఎంతో హుందాగా ఉంటాయి.

جب میں 1978 میں حیدرآباد آیا تھا تو ہمارے بزرگ حضرات اوروں کے بہترین الفاظ استعمال کیا کرتے تھے مجھے تشریف رکھے، ماشاء اللہ، خدا حافظ وغیرہ۔۔۔ یہ کتنے اچھے الفاظ ہیں میرے صاحب!

కాబట్టి ఉర్దూ భాషను ప్రోత్సహించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. మదన్ మోహన్ గారు ఉర్దూ భాషను

یہ وہم ہے وست مل جائے گی اوروں

نہیں کی طرح بہک جائے گی اوروں

اپنے قدم بڑھاتے ترقی کی راہ پر
آسانیاں خود اپنے قدموں کو چھو لیں گی

ہم جو بھی کام کر رہے ہیں ہندو زمین ہمارے لوگوں کو کھولنا دینا ہے گا۔ بغض لوگ ہمارے کسی آدھ صاحب سے کہا کرتے تھے کہ ہمارا
تھکانہ نہیں آئے گا پھر آج وہ اگلیاں اس طرح سے آج minority community بھی بڑی تیزی سے ترقی کر رہی ہے، اور آگے
چلا کر دوسری قوموں کی طرح ترقی کرے گی۔ ہمارے ہی اہم صاحب نے بے ساختہ بیان کیا کہ اس سال سال کا 1204 crores کا بجٹ
رکھا تھا اس میں 507 crores منظور کئے۔ میں ایک بات بتانا چاہتا ہوں کہ اس سے پہلے بجٹ ہوتا تھا، ہمارے ایل او پی صاحب
نے بتایا کہ ہم بھی پینتالیس بجٹ رکھے تھے۔ 2013-14 میں 1120 کروڑ روپے کا بجٹ تھا جس میں 391 کروڑ
sanction ہوئے تھے، جبکہ تھکانہ میں 60% مسلمان رہتے ہیں۔ تھکانہ کے مسلمانوں کے ساتھ جو انسانی کمی گئی، ان کے لئے
صرف 164 کروڑ روپے الٹے کئے گئے۔ انھوں نے کہا کہ جہاں مسلمان ہیں، وہاں 205 کروڑ روپے release کئے گئے تھے۔ میں
میں بات بتانا چاہتا ہوں کہ متحدہ آندھرا پردیش میں تھکانہ کے مسلمانوں کو totally neglect کیا گیا تھا۔ ہمارے چیف منسٹر صاحب
یقیناً آگے بھی بجٹ منظور کریں گے۔ اور چیف منسٹر صاحب کا یہی راہ ہے کہ پتہ چلتا بھی نہیں ہوتا، اس کو زیادہ سے زیادہ استعمال کیا جائے۔

اور اس بحث کو آنے والے وقت میں اور بھی زیادہ منظور کیا جائے گا۔ ہمارے ایل او پی صاحب نے خاص طور پر اماموں اور موزوں کی بات کی۔ چونکہ ان لوگوں کو نواہ تو دے نہیں سکتے، اس لئے ان کو ہزار ہا روپے دیدیا جارہا تھا۔ سی ایم صاحب نے اعلان کیا کہ ہم آنے والے سال سے ان کو پندرہ سو، پندرہ سو دیں گے۔ یقیناً انہوں نے اس میں پانچ سو روپے کا اضافہ کیا۔ یہ بڑی اچھی بات ہے کیونکہ کافی لوگوں کا مطالبہ تھا۔ شہر کے اماموں اور موزوں کو اس کی قدر نہیں ہوتی۔ جو گاؤں میں امام و موزن ہوتے ہیں ان کو اس کی قدر ہوتی ہے، ان کے لئے بھی اس میں اضافہ کیا گیا۔ ہمارے اپوزیشن پارٹی کے ممبروں نے بھی اس کا خیر مقدم کیا، یقیناً یہ ایک اچھی بات ہے۔ اوقافی جائیدادوں کی ضرورت حفاظت کی جانی چاہئے۔ سی ایم صاحب نے یہاں تک کہا کہ میں تمام ایل او ای اور ایم ایل سیز سے کہتا ہوں کہ جہاں بھی اوقافی زمین ہے، آپ اس کی نشاندہی کیجئے، اس کی حفاظت کی جائے گی۔ ہماری ایک نئی حکومت ہے لیکن کانگریس نے پچاس سال حکومت کی۔ ہمارا متنازعہ بننے سے پہلے جن لوگوں نے بھی حکومت کی ضرورت ہمارے اپنے لوگ تو ہمارا ساتھ دیتے تھے، جو حکومت میں تھے، ان لوگوں نے ہمارے ساتھ انصاف نہیں کیا۔ دوسری سرکاری زبان اردو کے تعلق سے کہا گیا کہ کھم ضلع کو چھوڑا گیا۔ چھوڑا نہیں گیا، اس کا بھی اعلان کیا گیا۔ سی ایم صاحب نے کہا کہ آج سے ہی ہم اس implement کرتے ہیں۔ انہوں نے اسمبلی میں کہا کہ کھم ضلع میں بھی اردو دوسری سرکاری زبان رہے گی۔ انہوں نے یہ بھی کہا کہ اردو کو صرف سرکاری زبان کہنے کی حد تک مت رکھا کرو، اردو کے استعمال کے لئے اردو داں حضرات کا قہر رکریں اور ہر دفعہ میں اردو کی درخواستوں کو قبول کیا جائے اور جو اردو داں ہیں، اردو لکھنا پڑھنا جانتے ہیں، ان کی ہمت افزائی کی جائے، کیونکہ اردو زبان جیسا کہ ہمارے مدحا کر صاحب نے بھی کہا کہ آندھرا پردیش کی جوائنٹی اور کونسل ہے وہاں ڈھائی سال میں ایک منٹ بھی اردو میں بات نہیں ہوتی۔ آج بڑی خوشی کی بات ہے کہ ہمارے تمام بھائی اور ساتھی اچھی جانتے ہیں اور اردو میں بڑے بڑے اشعار کہتے ہیں۔ ہمارے ہندو بھائی خود کہتے ہیں کہ ہمارے سی ایم صاحب نے آج بھی اسمبلی میں کئی اردو اشعار کہے۔ انہوں نے کہا۔

کیا ہمیں آتی ہے حضرت انسان پر

کارہ تو خود کرے بعزت کرے شیطان پر

تو ہم کو اچھے سے اچھا کام کرنا چاہئے۔ اپنے آپ کو سدھارنا چاہئے، گلے شکوے کرنے کے بجائے اگر ہم constructive کام کریں گے تو ہمارا متنازعہ نہ پھڑکنا پڑے گا۔ ابھی ہمارے ایل او پی صاحب نے کہا تھا کہ اس میں اضافہ کیجئے۔ سی ایم صاحب کو یہاں سے وہاں تک آواز چلی گئی۔ انہوں نے فوراً کہا کہ آپ جا کر قبول دیجئے گا۔ آنے والے سال سے پانچ پانچ سو روپے کا اضافہ کر دیں گے۔ اسی طرح 2004 میں جو پچھلے کیمپٹی منسٹری، کانگریس اور ٹی آر ایس alliance تھا۔ ہمارے کسی آر صاحب کو سب سے پہلے Shipping Ministry دی گئی تھی۔ صدر اس کے الے Shipping Ministry کے لئے کوشش کر رہے تھے۔ ہمارے کسی آر صاحب نے خود جا کر سونیا میڈم سے کہا کہ مجھے منسٹری نہیں چاہئے، آپ ضرورت مند لوگوں کو دیجئے۔ ہمارا ایک ہی مسئلہ ہے اور وہ ہے متنازعہ۔ تقریباً چھ مہینے کے بعد انہیں لیبر منسٹری دی گئی۔ انہوں نے پہلی ہی Cabinet Meeting میں جس میں Chairperson سونیا میڈم بھی موجود

تھیں اور وزیراعظم منموہن سنگھ بھی موجود تھے، کسی آر صاحب نے ایک بات کہی کہ ہمارے ہندوستان میں کافی تعداد میں مسلمان رہتے ہیں، 15th Muslims یہاں رہتے ہیں، ان کے حالات کے بارے میں آپ کچھ تو رپورٹ لیجئے۔ قلیڈوں کے حالات کے بارے میں کسی نے بھی غور نہیں کیا تھا۔ کسی نے بھی نہیں سوچا تھا کہ ہماری مسلم آبادی کا کیا حال ہے، تعلیم میں ان کا کیا حال ہے، backwardness میں ان کا کیا حال ہے، کسی آر صاحب نے خود سونیا میڈم کو فونج والا، ہم سونیا میڈم کا شکریہ بھی ادا کرتے ہیں جنہوں نے پچھلے کیمپٹی منسٹری، بھٹانے کے بعد پتہ چلا کہ مسلمانوں کا کیا حال ہے۔ آج ہماری ریاست کے وہ مسلمان جو 68 سال پہلے تک حکومت کرتے تھے آج ہندوستان میں دلوں سے بھی زیادہ کمزور ہو چکے ہیں۔ ہندوستان میں 700-800 سال تک حکومت کرنے والی قوم آج دلوں سے بھی زیادہ کمزور ہو چکی ہے، اس کو ٹھانے کے لئے سی ایم صاحب بہت اچھے پان ہمارے ہیں۔ ہم تمام لوگوں کو ان کا خیر مقدم کرنا چاہئے۔ جب تک مسلمانوں کو تعلیم نہیں دی جائے گی، اس وقت تک مسلمان ترقی نہیں کر سکتے۔ آج بہت سے مسلمان پیسے والے ہیں، ایسا نہیں ہے کہ سب کے سب غریب ہیں۔ لیکن ان میں تعلیم کا ہونا بہت ضروری ہے۔ جس طرح ایک پتھر تو اشیش تو دھیرا بن سکتا ہے، ویسے ہی بغیر تعلیم کے انسان کچھ نہیں کر سکتا۔ سی ایم صاحب نے اسی لئے اقامتی اسکولس کے بارے میں غور کیا کہ ہم جب تک مسلمانوں کو تعلیم نہیں دیں گے وہ ترقی نہیں کر سکتے اور ایک باعزت زندگی نہیں گزار سکتے۔ سی ایم صاحب کے حکم پر پچھلے سال 71 اور اس سال 129 residential schools کھولے جارہے ہیں جن میں nearly 45% girls کے لئے ہیں، کیونکہ جب residential schools کی بات آئی تو بہت سے لوگ اس زمانہ میں سمجھتے تھے کہ ہم مسلم بچوں کو وہاں کس طرح بھیجیں گے، کیونکہ مسلمانوں میں ایک کلچر ہے کہ وہ گوشہ پر وہ کرتے بلوکیوں کو باہر نہیں بھیجتے۔ اس وقت ہمارے کئی مسلم لیڈرس نے بھی کہا تھا کہ شاید لڑکوں کی اسکیم کا کام ہو جائے گی بلوکیوں کی نہیں، مگر اللہ کا فضل یہ ہے کہ ہم تقریباً 14000 جو سیٹس دے، اس کے لئے 31,000 سے زیادہ درخواستیں آئی تھیں۔ اس لئے سی ایم صاحب نے مزید اسکولس بڑھاتے ہوئے 200 اسکولس کا اضافہ کیا اور ہمارے اسکولس کے لئے اس سال 350 کروڑ روپے کا بجٹ دیا گیا۔ میں سمجھتا ہوں کہ یہ 5th, 6th and 7th standards آگے چل کر 8th, 9th, 10th, 11th and 12th ہوں گے اور جب پورے کلاس بھر جائیں گے تو 1000-1200 کروڑ کا بجٹ تو صرف residential schools کے لئے ہونا پڑے گا۔ ان اسکولس میں اسٹاف کو ابھی تو ہم نے temporary رکھا، مگر سرورس کمیشن کے ذریعہ اچھے اسٹاف کو رکھیں گے۔ ابھی بھی بہت اچھا اسٹاف ہے۔ بچوں کو پڑھانے کے لئے کوئی بھی ٹیچر بائیڈ سے کم نہیں ہیں۔ سی ایم صاحب یہی چاہتے ہیں کہ بچوں کو اچھی سے اچھی تعلیم دیں تاکہ وہ باوقار زندگی گزار سکیں۔ اسی طرح محکمہ تعلیم، بہبود کے سلسلہ میں ہمارے الطاف حیدر رضوی صاحب وغیرہ نے کہا کہ اسٹاف کم ہے۔ یقیناً ہم بھی اس بات کو قبول کرتے ہیں کہ اسٹاف کم ہے۔ سی ایم صاحب نے احکامات جاری کئے ہیں۔ جتنا جلدی ہو سکے اس کو کیا جائے گا۔ چونکہ 80 کے اسٹاف کا اضافہ کئے تھے، وہ صحیح طریقہ سے نہیں ہوا، temporary لوگ کام کر رہے ہیں۔ میں خاص طور پر ہمارے ایل او پی صاحب کو بتانا چاہتا ہوں کہ ایک مسلم IPS Officer کو retired ہونے کے بعد سی ایم صاحب Advisor بنایا گیا اس سے پہلے کوئی Advisor

نہیں تھے۔ time to time advise کریں گے۔ وہ ایک ایسے باعزت شخص ہیں جن کی society میں عزت ہے۔ وہ حیدرآباد میں 14 سال برسر خدمات تھے اور کئی برس تک کسٹرن بھی رہ چکے، انہیں سی ایم صاحب نے Advisor اس لئے مقرر کیا کہ جہاں کہیں کوئی خانی ہو، اسے ضرور چھ مہینے کے اندر سدھار لیں گے اور ہر چیز کو صحیح کریں گے۔ محکمہ تعلیق، بہود میں جو اسٹاف کی ضرورت ہے، وہاں پر انتظامات میں بھی کی ہے، کیونکہ وہاں تعلیم یافتہ لوگ نہیں ہیں۔ سابقہ میں جس کا دل جو ہوا، وہ ایسے لوگوں کو appoint کرنے کی وجہ سے آج تکلیف پوری ہے۔ ہم سمجھتے ہیں کہ ان لوگوں کو residential schools کی دوسری جگہ پر adjust کیا جاسکتا ہے تو کریں گے۔ ایسے اچھے بچے جو تعلیم یافتہ ہیں، ان کو وقف بورڈ میں رکھتے ہوئے اوقافی جائیدادوں کی حفاظت کی جائے گی اور وقف بورڈ کو ایک مستحکم ادارہ بنایا جائے گا۔ درگاہ حسین شاہ ولی کی زمین کے بارے میں ہمارے ایل او پی صاحب اور الطاف حیدر رضوی صاحب نے بھی یاد دلایا۔ سی ایم صاحب نے کہا کہ جتنی open land ہے، وہ وقف بورڈ کے حوالے کر دی جائے گی۔ جو اس زمانہ میں بک چکی یا جس پر قبضہ ہو چکا ہے، اس کو چھوڑ کر ہم ریونیو ڈپارٹمنٹ کو سروسے لئے دیں گے۔ اور وقف بورڈ کا جو سروسے کا ڈپارٹمنٹ ہے، ان کے ساتھ جا کر سروسے کر کے وقف بورڈ کی زمین وقف بورڈ کے حوالے کر دی جائے گی۔ وقف بورڈ کو judicial powers دینے کی بات ہے۔ آنے والے اسمبلی سیشن میں اس کا بل لا کر Wakf Board کو judicial powers 100% دیں گے اور اس کو ایک powerful Department بنائیں گے تاکہ اچھی طرح کام کر سکے۔ وقف بورڈ کے اندر چونکہ پاور نہیں ہے، لوگ وقف بورڈ کے آفیسرس کو ڈراتے ہیں، ہم ہوم منسٹر صاحب سے بھی اپیل کرتے ہیں کہ وقف بورڈ کو ایک DCPIACP ریک کا عہدیدار بنائے تاکہ جب پولیس میں support کرے گی تو ہم جا کر اپنی جائیدادیں حاصل کر سکیں گے۔ Local support نہ ملنے کی وجہ سے ہمارے Inspector وغیرہ جانے پرائیں کوئی support نہیں مل رہا ہے۔ آگے چل کر ہم ضرور ہمارے ہوم منسٹر صاحب کی مدد سے اوقافی جائیدادوں کو پوری طرح سے سچائیں گے اور development کے لئے ان کو استعمال کریں گے۔ ہمارے بزرگوں نے اپنی جائیدادوں کو کیوں وقف کیا ہے؟ اسی لئے کیا ہے کہ آنے والی نسلوں کو جب بھی تکلیف ہو تو وقف بورڈ کی آمدنی سے وہ اپنے مسائل حل کر سکیں۔ آج وقف بورڈ کا یہ حال ہے کہ وہ اپنے ملازمین کی تنخواہ بھی نہیں دے سکتے۔ چھ، ساڑھے چھ کروڑ کے درمیان اس کی آمدنی ہے۔ حکومت کو سالانہ 53 کروڑ روپے دینا پڑتا ہے۔ ہمارے الطاف حیدر رضوی صاحب نے کہا کہ ہماری بہت سی اوقافی زمینیں خالی پڑی ہوئی ہیں، ان کو کرایہ پر دیں گے تو آمدنی آئے گی۔ حج باؤز کے بازو کی عمارت کی بات کی گئی ہے۔ میں ہمارے ایل او پی صاحب کو ایک بات بتاتا ہوں کہ اس کے لئے بلدیہ سے permission نہیں لیا گیا تھا۔ بلڈنگ تو پوری بنی ہوئی تھی، لیکن permission ہونے کی وجہ سے بہت دن تک کام رکا رہا۔ محترم سی ایم صاحب نے اپنی طرف سے پیسے دے کر اس عمارت کو sanction کروایا۔ اب بہت جلد میں سمجھتا ہوں کہ وقف بورڈ بھی بنے والا ہے۔ بورڈ بننے ہی جہاں جہاں جائیدادیں خالی ہیں، ان کو وقف بورڈ کے حوالے کیا جاسکتا ہے۔ وقف بورڈ کی آمدنی جو تقریباً چھ کروڑ ہے، پانچ مہینے ایک سال کے اندر اس کو 60-70 کروڑ تک ہم لے جاسکتے ہیں۔

5.40

ۛۛۛۛۛۛ

جناب محمد علی شبیر (Janab Md.Ali Shabbir): حج باؤز کے بازو کی عمارت کا ابھی آپ نے جو ذکر کیا کہ وہ بغیر permission کے بنائی گئی، یہ شاید آپ کو آفیسرس نے غلطہ information دیا۔ Municipal permission کے بعد ہی وہ زمین بھی خریدی گئی اور اس پر تعمیر بھی کی گئی۔ جو betterment charges ہوتے ہیں، وہ ایک کروڑ روپے بھر کر ہی کام شروع کیا گیا۔ کیونکہ اس میں یہ ہوگا کہ اگر وقف بورڈ بغیر permission کے بلڈنگ بنائے تو ہم ہی قانون توڑنے والے ہو گئے۔ قانون کی رکھوالی کرنے والے قانون کیسے توڑیں گے؟

جناب محمد محمود علی (Janab Md.Mahamood Ali): صاحب! وہ جو بھی تھا اس کا بقایا، چار کروڑ ساٹھ لاکھ نہیں GHMC کو بھرا ہوا۔ وہ جو بھی تھا میں آپ کو وہ بتا دوں گا۔ ہمارے ڈپارٹمنٹ والے بتاتے تھے، اس وقت ہم بھی دے تھے۔ ٹھیک ہے۔ Permission ہونے دو یا betterment charges ہونے دو، کچھ بھی ہو، بہر حال چار کروڑ ساٹھ لاکھ balance تھے، وہ ادا کرنے گئے۔ بیٹھے صاحب، وہ کیا ہے چھوٹی بات ہے، دے یا نہیں؟ وہ نہیں دے، کچھ بھی ہو دے دے۔ اسی طرح جیر مین صاحب، انہیں الغریبا میں ہم بہت بار گئے۔ جب ہم جاتے تھے تو ہم ہر سال اپنی سالگرہ انہیں الغریبا میں مناتے تھے۔ کیوں؟ ہم جاتے تھے کہ یتیم بچوں کے ساتھ بیٹھ کر ہم ان کو اپنے ہاتھ سے کھاتے تھے اور ان کے ساتھ ہم بیٹھے تھے۔ ان کا حال یہ ہے کہ پلٹری فارم کی مرغیاں جس طرح ہیں، اسی طرح ایک کے اوپر ایک بیڈس ڈالے گئے ہیں۔ ایک بچہ کھاتا ہے تو کم سے کم 15-16 بچوں کو چیرتے ہوئے باہر لٹکانا پڑتا۔ لڑکیاں اور لڑکے ایک ہی جگہ رہتے ہیں۔ ان کی تعلیم کا صحیح طریقہ سے نصاب نہیں تھا۔ یتیم و لیسر پچیاں وہاں شریک ہوتی تھیں۔ انہوں کی بات یہ تھی کہ جب بچی بارہ سال کی ہوتی تو بچی کو اسکول سے نکال دیا جاتا تھا۔ ہم پوچھتے تھے کہ کیوں؟ تو بولتے تھے کہ یہاں لڑکیاں اور لڑکے ایک ساتھ ہیں۔ چھوٹی بچیوں کو رکھ سکتے ہیں، جب بچی جوان ہو جائے تو اس کو کس طرح رکھ سکتے؟ آج کا اسکول نہیں ہے تقریباً ساٹھ سال پرانا ہے لیکن کبھی بھی کوئی اس پر نظر نہیں ڈالے۔ لوگوں نے یہ بھی کہا کہ یہ ایک یتیم خانہ ہے، اس کو کہیں بھی سستی جگہ پر منتقل کر سکتے ہیں۔ دو چار کلویٹرز دور بھی ڈال سکتے جہاں زمین سستی ہے۔ جب یہ بات ہمارے محترم سی ایم صاحب کے سامنے گئی تو انہوں نے کہا کہ نہیں، جس نے اس کی بنیاد ڈالی، اس نے اس کو ختم کرنے کے لئے نہیں ڈالی۔ رہانے کے لئے ڈالی، ہم وہیں جلد دیں گے۔ سی ایم صاحب نے چار ہزار گز زمین دی۔ وہ جب تک Endowments میں تھا، لوگ کہتے تھے کہ وہاں اچھے انتظامات ہوتے تھے۔ محکمہ تعلیق، بہود میں آنے کے بعد اس کو سدھارنے کی ضرورت ہے۔ آج ہی اسمبلی میں سی ایم صاحب نے اس کے لئے 21 کروڑ روپے منظور کئے۔ وہاں پر ایک بہت ہی اچھی عمارت بنائی جائے گی۔ ہم غلطی کو غلطی مانتے ہیں، مکہ مسجد میں پورا ڈاھر کا چھت کر دے، ڈالنے ڈالنے سواف، دیڑھ فٹ کا چھت ہو گیا۔ یہ اسمبلی ختم ہوتے ہی ہم دورہ کریں گے۔ کل ہی اسے کے خاں صاحب اور عمر ظیل صاحب سے بات ہوئی۔ Archaeology Department والوں کو جانیں گے، اوپر کا جو پورا slab جمع ہو گیا، اس کو نکال کر کس طرح درست کرنا ہے، وہ مسجد ہمارا ایک اثاثہ ہے، کافی پرانی ہو چکی ہے مگر ابھی مضبوط ہے، اسے بچانے

پچانے کی پوری کوشش کی جائے گی۔ صاحب، ایک اور بات، ہمارے پاس دہلی میں ایک اسلامک سنٹر ہے۔ وہاں پر کافی ایچھے Islamic activities ہوتے ہیں، اسلام کے بارے میں تبلیغ ہوتی ہے۔ وہاں پر intellectuals آتے ہیں اور world wide discussions ہوتے ہیں۔ جو بھی برائیاں ہیں ان کو دور کرنے کی کوشش ہوتی ہے۔ جو لوگ غلاما حول میں جا رہے ہیں، ان کو سدھارا جاتا ہے۔ تو ہمارے سی ایم صاحب نے وہاں 8, 10, 12، ایکڑ زمین دینے کی بات کہی ہے۔ ہمارے اکبر الدین لویکی صاحب نے دو ایکڑ زمین مانگی تھی۔ سی ایم صاحب نے کہا کہ دو ایکڑ میں کہا ہوتا؟ آپ دس ایکڑ لے کر بناؤ، میں زمین بھی دیتا ہوں اور بنانے کا خرچہ بھی دیتا ہوں، وعدہ کئے، ان شاء اللہ وہ بھی جہاں بھی شہر میں قریب میں زمین ہے، اسے دے کر اسلامک سنٹر بنایا جائے گا جس سے لوگوں کو اسلام کے بارے میں بتانے کا موقع ملے گا۔ یہ ایک اچھی بات ہے۔

جناب سید الطاف حیدر رضوی (Janab Syed Altaf Hyder Razvi): پھر بعد میں divert بجائے گا، اس لئے بول رہا ہوں صاحب۔ Actually وہ مطالبہ یہ تھا Islamic Center, basically it is a concept where not just prayers are offered. Apart from that, the real picture of Islam which is portrayed towards the world, not like what is being propagated, Islam is this, ہے، terrorism ہے، نہیں صحیح اسلام کیا ہے، اس کو بتانے کے لئے ایسا سنٹر جہاں بہت بڑا convention hall ہو، وہاں ایک Islamic library ہو، people can access to that library and learn what real Islam is. تو اس concept پر پورے ملک میں کہیں بھی ایسا سنٹر نہیں ہے۔ آپ دہلی کی بات کر رہے ہیں، لیکن وہاں اتنا comprehensive بنا ہوا نہیں ہے۔ تو ہماری ریاست میں پہلی بار یہ ہوگا صحیح اسلام کیا ہے، اس کو project کرنے کے لئے اور real values of Islam کیا ہیں، ان کو دنیا کے سامنے بتانے کے لئے ایک سنٹر بنانا ہے جس کے لئے ہمارے اسمبلی کے فلور لیڈر نے گزارش کی تھی۔ یہاں پر میں صرف اتنا ہی کہتا چاہوں گا کہ جو کہجہ propose کی گئی ہے، it is on the other side of the city. یہ صرف بولنے کے لئے نہیں ہے۔ To show what real Islam is, that is what the concept is behind it.

جناب محمد محمود علی (Janab Md. Mahamood Ali): چیرمین صاحب! الطاف حیدر رضوی صاحب نے جو بتایا، یہی concept سی ایم صاحب کا بھی ہے۔ میں نے کنسل میں صاف طور پر اس لئے نہیں بتایا کہ اسلام کے بارے میں لوگ جو دہشت گردی سے جوڑ کر اس کو جو دہنام کرتے ہیں، اس اسلامک سنٹر سے لوگوں کو صحیح طور پر اسلام کے بارے میں معلومات فراہم کی جائیں گی۔ حکومت اس کے لئے 10-12 ایکڑ زمین بھی منظور کر رہی ہے اور اس کے لئے سی ایم صاحب نے فنڈس بھی دینے کا وعدہ کیا ہے۔ اسکولس کی بہت سے مقامات پر جگہ کی قلت ہو رہی ہے۔ وقف کی کئی زمینات ہیں جو لوگوں کے استعمال میں نہیں آ رہی ہیں۔ سی ایم صاحب نے ایک بات کہی کہ آپ پہلے غلط وقف دیکھئے۔ اگر وہ تعلیم کا غلط وقف ہے، تو ضرور وہ زمین لیجئے، آپ وقف بورڈ کے کرایہ دار بننے ہوئے کام کیجئے۔ جہاں تک اسکولس کی بات ہے، اسکولس بہت ضروری ہیں، اور پہلی بار ان اسکولس میں اردو بھی پڑھایا جا رہا ہے اور دین کے بارے میں بتایا جا رہا ہے، یہ شائد کمی اور ریاست میں نہیں ہے۔ اس کے لئے سی ایم صاحب نے وہ بھی کہا۔ اگر کہیں جگہ میں مافی ہے تو وہ جگہ ضرور لیجئے، مگر پہلے غلط وقف پوچھ لیجئے۔ اگر وہ غلط وقف تعلیم کے لئے ہے، تو ضرور اس کو لے کر جو اس کا reasonable rent ہے، وہ وقف بورڈ کو دلا دیجئے۔ دوسری بات صاحب، پرانے شہر میں بہت کچھ اپنا ہے۔ اصل شہر تو وہی تھا۔ چار مینار وہیں سے شروع ہوا، قلعہ قطب شاہ نے پرانے شہر میں کچھ کر ہمارے شہر کے آباد ہونے کے لئے دعا کی تھی۔ آج پرانے شہر کو برسوں سے کوئی دیکھنے والا نہیں ہے۔ پرانے شہر میں ایک ریس کورس کو بسا دیا گیا۔ پرانے شہر کے لوگ اتنے دولت مند نہیں ہیں کہ ریس میں جا کر ریس کھیلیں۔ ریس تو بڑے بڑے لوگوں کے لئے ہوتی ہے۔ وہ بھی سکندرا آباد سے نکال کر پرانے شہر حیدر آباد میں اس کو لایا گیا۔ ہم اس کی مخالفت کرتے ہیں۔ اس ریس کورس کو ہمارے بننا کر رہیندر دنگر میں ایروپورٹ کے قریب کہیں جائیں گے۔ اس کی 147 ایکڑ زمین ہے۔ ریس کورس کی سوسائٹی 180 ایکڑ زمین مانگ رہی ہے۔ ہم وہ زمین تلاش کر رہے ہیں، اگر زمین مل جائے گی تو اسے فوراً منتقل کر کے وہاں پر ایک آئی ٹی سنٹر بنایا جائے گا۔ وہاں ایک education hub بنایا جائے گا کہ پرانے شہر کے لوگوں کو ہائی ٹیک کی جانا نہ پڑے۔ وہاں پرانے شہر میں بوتلیں نہیں ہیں۔ بچوں کو کھیلنے کے لئے گراؤنڈس نہیں ہیں۔ وہاں پر auditorium نہیں ہے۔ تو اس کے لئے جہاں تک ہو سکے، ان لوگوں کے entertainment کے لئے، sports کے لئے، ان کے employment کے ساتھ ان کے education کے لئے بھی اسے استعمال کیا جائے گا۔ اور چنچل گوڑہ جیل اس زمانہ میں حیدر آباد کی آبادی کی تفصیل تھی۔ وہیر پورہ میں ایک دروازہ تھا، اس زمانہ میں تفصیل کے اندر جو لوگ رہتے تھے، اگر گرامر میں باہر نکل گئے، وہ وہاں پر پہرہ دار سے مل کر، اس کو ہٹا کر اندر جانا پڑتا تھا۔ یہاں تک سی شہر تھا۔ اس لئے وہ جیل چنچل گوڑہ میں بنائی گئی تھی۔ آج آبادی کافی بھیل گئی ہے۔ ہمیں جیل کی ضرورت نہیں ہے۔ سی ایم صاحب نے اس جیل کو قاترا آباد میں منتقل کرنے کا ارادہ کیا ہے اور اس کی 46 ایکڑ زمین پر خاص طور سے لڑکیوں کے لئے ایک اچھا education center بنایا جائے گا جہاں پر بھڑاروں کی تعداد میں لڑکیاں تعلیم حاصل کر سکیں۔ مرد آدمی کو تعلیم دینا اور عورت بچی کو تعلیم دینا، اس میں بہت بڑا فرق ہے۔ اگر ایک لڑکی کو تعلیم دی جائے تو ایک خاندان کو تعلیم دے دیا ہوتا اور ایک خاندان کو سنوارنے کی طرح ہوتا ہے۔ سی ایم صاحب کا بہت بڑا خیال ہے کہ Muslim community کو بھی دوسری

communities کی طرح ترقی یافتہ بنانا ہے تو اس کے لئے صرف اور صرف ان کو تعلیم دینا ضروری ہے تو اس کے لئے سی ایم صاحب نے چنچل گورنمنٹ کی جگہ ایک اچھا مدرسہ بنانے کا اعلان کیا۔ وہ جیل جب بھی خالی ہو جائے گی، وہ جگہ لوگ تعلیم کے لئے استعمال کریں گے۔ دوسری چیز ہے شادی مبارک اسکیم۔ یہ اسکیم پہلے بھی چلتی تھی۔ میں پہلے سال جب ایم ایل سی تھا تو اقلیتی بہبود کی میٹنگ میں ہمارے فاروق حسین صاحب سے ہماری چھڑپ ہوئی تھی۔ میں نے کہا تھا کہ آپ بچیں ہزار روپے نقد دے دیجئے، آپ چیز لے کر شادی کیوں کرتے؟ فاروق بھائی نے کہا تھا کہ وہ لوگ کہا جاتے تو میں یہ بتانا چاہتا ہوں کہ ہمارے سی ایم صاحب نے 51,000 روپے نقد لڑکی کے نام پر دینے کا اعلان کیا جس کے ذریعہ اب تک 31 بچیاں 51,000 سے زیادہ شادیاں ہوئی ہیں، مگر pending بھی ہیں، ایسی بات نہیں ہے، ابھی 15,000-16,000 درخواستیں pending ہیں اس وجہ سے کہ پہلے ہم لڑکی کے نام پر دیتے تھے۔ لڑکی کا مسئلہ ایسا ہو گیا کہ شادی کے ساتھ ہی جھگڑا شروع ہو گیا۔ ہم اس جھگڑے کا سبب بن گئے۔ جیسے ہی جیک لڑکی کے نام پر گیا، لڑکی کا شوہر لڑکی کا کاؤنٹ کھولنے کی کوشش میں لگ گیا جس کی وجہ سے سسرال اور داماد میں اختلافات شروع ہو گئے۔ اس وجہ سے سی ایم صاحب نے کہا کہ لڑکی کی ماں کو چیک دے دیں گے تو وہ فرخاؤ کر دیں گے۔ تو لڑکی کے نام پر دینے کی وجہ سے بھی اور دوسری انکوائری کے نام پر بھی اس میں تھوڑا scandal ہوا تھا، کہ بعض ٹیٹن ڈبل ڈبل دینے میں فیئناٹس کارپوریشن سے 15-20 کیس ہو گئے تھے۔ انکوائری چلتی رہی۔ بعد میں انکوائری کے لئے کچھ لوگوں نے صلاح دی کہ جس طرح پاسپورٹ کے لئے انکوائری ہوتی ہے، ویسا کروالینجے۔ ہم نے کوشش کی لیکن وہ انکوائری اس لئے ٹیل ہو گئی کہ شادی سے پہلے پولیس گھر پر چلے گی تو وہ سب لوہے پر پریشان اور دلہن والے پریشان۔ اور اسی طرح نئے اختراع بننے کی وجہ سے بھی اس میں تھوڑی سی تاخیر ہوئی۔ جتنے بھی pending applications ہیں، ان شاء اللہ مارچ سے پہلے complete payment کر دیا جائے گا اور 31st March کو شادی مبارک کا ایک بھی application باقی نہیں رہے گا۔ چیرمین صاحب! جہاں پر 4% and 12% reservations کی بات آ رہی ہے، لوگوں کو ٹنک ہے کہ کہیں ایسا نہ ہو کہ 12% کی وجہ سے 4% کو کوئی نقصان پہنچے۔ Already پچاس فیصد limit اندر وہ 4% reservations ہیں، اور اللہ چاہے تو اس میں کوئی نقصان نہیں ہوگا۔ جس طرح سے ماما ڈوم میں مسلمانوں کو reservations ملے، ہمارے سی ایم صاحب اسی طرح reservations دینا چاہتے ہیں۔ اس کے لئے بڑے بڑی top scholars کو ہندوستان سے بلایا گیا ہے۔ راجندر صاحب reservations کے تھوڑا favour میں نہیں ہیں۔ مگر ہم کے ہندوستانی ہیں، جو بھی ہیں، ہندوستانی ہی ہیں، یہ ذات پات کا تو internal معاملہ ہے مگر ہمارے ہندوستانی ہونے میں تو کسی کو بال برابر سوچنے کی کوئی بات ہی نہیں ہے۔ ہم یہاں نہیں۔ Saudia Arabia میں بھی تقریر کرتے تو بتائے کہ ہم کونٹر ہے کہ ہم ہندوستان میں پیدا ہوئے۔ یہاں کی جو انگریزی تہذیب ہے، اس پر ہم کونٹر ہے۔ یہاں رہنے والا حقیقت میں چاہے وہ ہندو ہو، مسلمان ہو، کچھ ہو، عیسائی ہو، ہر کوئی خوش اور پیار و محبت سے رہتا ہے۔ تو reservation کے لئے سی ایم صاحب بہت study کر رہے ہیں۔ سچر کمیٹی، یقیناً جیسا کہ راجندر ریڈی صاحب نے کہا کہ official نہیں تھی مگر ایک سروے کرنے کے لئے بنائی گئی تھی، ایک rough

sketch میں آنے کے لئے، اس کے بعد بی سی کمیشن ڈالایا گیا۔ بی سی کمیشن کی رپورٹ بھی تقریباً تیار ہو رہی ہے۔ اس کو تیار کرنے کے بعد آنے والے کمیشن میں اسمبلی اور کونسل میں ہم اس رپورٹ کو لے کر آئیں گے۔ اس پر کافی discussion کے بعد سی ایم صاحب خود personal interest لے کر صدر جمہوریہ سے approval کرواتے ہوئے جس طریقہ سے بھی ہو سکے اور مناسب راستہ ملے، سی ایم صاحب ضرور تحفظات دلانے کے لئے بہت مستعد ہیں۔ چیرمین صاحب! اسی طرح سے اردو مدارس کا حال بہت ہی خراب ہے۔ سی ایم صاحب نے آج ہی احکامات دئے ہیں کہ اردو میڈیم اسکولس کے لئے جو اردو ڈی ایس سی ہے، وہ کچھ تھیل چار سال سے رکھا ہوا ہے، ان لوگوں کا امتحان لیا جائے۔ جہاں پر بھی ٹیچرس نہیں ہیں، ان اسکولس میں ٹیچرس کو fill up کرنے کے احکامات سی ایم صاحب نے آج ہی جاری کئے ہیں۔ چیرمین صاحب! اسی طرح NEET exam تگلو اور انگریزی زبان میں ہوتا ہے۔ کافی دن سے مسلمانوں کا مطالبہ ہے کہ اسے اردو زبان میں بھی منعقد کیا جائے۔ ہمارے سی ایم صاحب نے وعدہ کیا کہ ہم ضرور دی جا کر نمائندگی کریں گے۔ اسے اردو زبان میں بھی منعقد کرنے کا ہمارا حق ہے کیونکہ اردو ہماری دوسری ہر کاری زبان ہے۔ آئندہ اردو پڑھنے والے بچے بھی اردو میں نہایت کامیاب دے سکتے ہیں۔ اس کے لئے سی ایم صاحب نے پوری کوشش کرنے کا وعدہ کیا ہے۔ چیرمین صاحب! اسی طرح فلک نما میں ایک جوہر کالج ہے۔ وہ بہت پرانا کالج ہے جو نظام کے زمانہ سے پہلے محبوب علی پاشا کے زمانہ میں بنا ہوا کالج ہے۔ اس کی حالت بہت خراب ہو گئی ہے، اور وہاں پر جو بچے پڑھتے ہیں، وہ کافی تعداد میں پڑھتے ہیں۔ اس میں پڑھنے والوں کی سہولت کے لئے سی ایم صاحب نے دس کروڑ روپے منظور کئے ہیں۔ یہ بھی پرانے شہر میں آگے چل کر بہت اچھا رہے گا۔ اسی طرح کسانوں کے بارے میں ہمارے پاس سروے میں رپورٹ آئی کہ مسلم کسانوں کے پاس بھی چار لاکھ ایکڑ زمین ہے۔ کسان کہتے ہیں وہ بات تو سامنے نہیں آئی تو ان اقلیتی کسانوں کو حکومت سے آج تک کوئی سبسڈی یا ایس سی، ایس ٹی کی طرح کوئی سہولت نہیں تھی۔ ان کے لئے ابھی تک کوئی اسکیم نہیں لائی گئی تھی تو انہیں ہر چیز میں، چاہے وہ ٹراکٹر ہو، پوریا ہو، جو چیز بھی وہ خریدنا چاہتے ہیں، جس طرح ایس سیز اور ایس ٹیز کو 95% تک سبسڈی ہے، مسلم کسانوں کو بھی آج سے 95% subsidy سی ایم صاحب نے دینے کا اعلان کیا ہے۔ اور یہ financial support، ایک لون، اس مرتبہ 150 کروڑ روپے میں سے 75 کروڑ روپے دئے گئے۔ اس میں سے بھی تقریباً 37 کروڑ روپے ملے۔ ابھی وہ کاروائی چل رہی ہے، اس میں تھوڑے مشکلات آئے۔ بینک والے غریب لوگوں کو بہت ستارے ہیں۔ مجھے کئی شکایتیں ملتی ہیں کہ اگر کسی نے ایک لاکھ روپے کے لون کے لئے اپلائی کیا تو اس کو 20% دینا پڑتا ہے۔ وہ بیس فیصد پہلے ہی اس سے جمع کرالے رہے ہیں یا بعض لوگ بیس فیصد کسی دوسرے کاؤنٹ میں ٹرانسفر کر کے interest شروع کر دے رہے ہیں۔ اس لئے سی ایم صاحب نے کہا کہ چونکہ اقلیتوں کو بینک سے لون لینے میں بہت تکلیف ہو رہی ہے، اس کو ہٹا کر جیسا 95% سیز اور ایس ٹیز کو لون دے رہے ہیں، اور 5% عوامی اقلیتی بہبود کی طرف سے اس کو fulfill کرتے ہوئے بغیر کسی bank surety کے direct دینے کا بہت دن سے ہمارا مطالبہ تھا، دوسرے MLCs بھی یہاں ہیں، وہ بھی مطالبہ کئے تھے، سی ایم صاحب نے آج ہی اعلان کیا کہ اقلیتوں کو بھی ہر شعبہ میں ایس سیز اور ایس ٹیز کی طرح treat کریں گے۔ ایسا نہیں ہے کہ یہ صرف لون دینے کے بارے میں ہے، بلکہ ہر شعبہ

میں جہاں جہاں ایس بی آر ایس ٹیڈ کو ہوتی ہیں، 100% ٹیلیڈ کو بھی ای طرح سوئیتس فرام کرنے کا ہی اہم صاحب نے وعدہ کیا ہے۔ چیرمین صاحب! اب یہ بحث ہو گیا۔ آنے والے بجٹ کو بہت اچھے پلان سے بنایا جائے گا تاہم یہاں تک کہ اس کا استعمال ہو، اور اس بجٹ استعمال نہ ہو۔ بہت زمانہ سے آج سے نہیں، چالیس پچاس سال سے بجٹ sanction ہے، کبھی ایسا استعمال ہوتا ہے، کبھی 80% استعمال ہوتا، 20% lapse ہوتا ہے۔ اس میں بھی ہی اہم صاحب نے وعدہ کیا کہ ہم ضرور آنے والے وقت میں بہت اچھی پلاننگ سے کام کریں گے، مٹی ریاست بننے کی وجہ سے ہم کئی مسائل سے گزر رہے ہیں، آنے والے بجٹ میں lapse ہونے کی گنجائش نہیں رہے گی، 100% بجٹ کو خرچ کرنے کی کوشش کریں گے۔ ہی اہم صاحب نے مسلم بھائیوں سے کہا کہ وہ مایوس نہ ہوں۔

خودی کو کر بلند اتنا کہ خدا بندہ سے خود پوچھے کہ بتا میری رضا کیا ہے

ہی اہم صاحب یہی چاہتے ہیں کہ اگر ہم اچھے سے اچھا کام کریں اور ہمارے حوصلے بلند رہیں تو اللہ تعالیٰ کی مدد شامل حال رہے گی۔ چیرمین صاحب! میں ایک جملہ لے رہے ہیں اچھی بات ختم کرتا ہوں۔ ہمارے ہی اہم صاحب نے چودہ سال تک تنگ نظر ایک پٹائی رہی۔ اس وقت بہت سے لوگ کہتے تھے کہ تنگ نہ بنے گا، نہیں بنے گا۔ ہی اہم صاحب ہفت روزہ میں کہتے تھے کہ اللہ تعالیٰ کے پاس دیر ہے، اندھیر نہیں ہے۔ ہم ضرور ایک نئی سڑک بنائیں گے، اپنی عوام کے لئے کوشش کرتے رہیں گے تو اللہ تعالیٰ ضرور ہماری مدد کرے گا۔ اس لئے آج ایس پارٹی کا بھی یہی خیال ہے، کوئی سیاسی مفاد نہیں ہے۔ جو بھی پچھڑے ہوئے ہیں، ایس بی آر ایس ٹیڈ اور آئین، ان کو پھر سے develop کرنا اور ان کو بھی دوسری قوموں کی طرح ترقی یافتہ بنانا، ہی اہم صاحب کا یہی مقصد ہے۔ مجھے یہ لے کا موقع دیا گیا، اس کے لئے میں شکریہ ادا کرتا ہوں۔

6.00

ۛۛ

جناب محمد علی شہید (Janab Md.Ali Shabbir): چیرمین صاحب! پہلے تو میں آپ کا اور ایس بی آر ایس ٹیڈ کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ آپ نے ٹیلیڈ کی تلاش میں بہت بات کرنے کے لئے کافی وقت دیا، کافی لوگوں کو بات کرنے کا موقع دیا، اور میں اس کو نسل کے تمام محترم ممبروں کو بھی مبارکباد دیتا ہوں کہ ان لوگوں نے آئینوں کے مسائل کو سمجھ کر اور ان کو نسل کرنے کے لئے اچھی رائے دی۔ مٹی as a Leader of the Opposition میں ان کا بھی شکریہ ادا کرتا ہوں کیونکہ ان لوگوں نے حکومت کو اچھے suggestions دئے۔ اور سب مل کر ایک آواز کے ساتھ کہہ کر بھائی، ٹیلیڈ کے لئے 12% تحفظات ہوں یا پھر ٹیلیڈ کے development کے لئے suggestions دئے۔ میں آپ کی تعریف کر رہا ہوں تو آپ مجھے کوئی اور بات نہ لے کے لئے کہہ رہے ہیں، اس لئے میں دوسری بات بتاؤں تو ڈپٹی ہی اہم صاحب! اسمبلی میں ہی اہم صاحب نے آج کافی اچھے اعلانات کئے، ہم ان کا خیر مقدم کرتے ہیں۔ لیکن ایسا نہ کہ صرف اعلانات کی حد تک نہ رہے، ہم امید کرتے ہیں کہ صرف اعلانات نہ رہیں بلکہ ان پر عمل ہوگا۔ مثال کے طور پر آج ہم جس جگہ بیٹھے ہوئے ہیں وہیں وہ سال پہلے ختم ہی اہم صاحب نے وعدہ کیا تھا کہ بجٹ میں جو نامیاں ہو گئی ہیں، جو بجٹ بن گیا ہے، میں اس کو carry forward کروں گا۔ ہی اہم صاحب نے اسی ایوان میں، یہیں پر انہوں نے اس کا اعلان کیا تھا، لیکن اس پر آج تک عمل نہیں ہوا۔ میں سمجھتا ہوں کہ ابھی آپ کے پاس دو مہینے ہیں تو آپ سارے کا سارا بجٹ خرچ کر دینے یا پھر اس کو carry forward کرنے کا آپ اس بار کو assurance دیجئے۔ دوسری چیز 12% تحفظات پر مختلف باتیں ابھی آپ کے ہیشن میں الگ الگ رائے سامنے آتی ہیں۔ سبھی کہے کہ President of India سے consent لے کر مکمل کریں گے، ایک وعدہ کیا کہ 12% تحفظات پر یہاں قرار داد منظور کرنا نہیں گے، ایک دفعہ legislation کی بات ہو رہی ہے۔ مٹی جب میں منظر تھا تو 4% 5% کے بارے میں مجھے اس کے بارے میں معلوم ہے کہ قرار داد نہیں، اس کے لئے legislation کرنا پڑے گا اور یہاں آپ کو عمل کرنا پڑے گا۔ اب لوگوں میں جو بڑا رنجش کا فہم رہا ہے، اس میں بھی پبلک سروس میں کسٹمر کو آپ کی direction دینا ہوگا کہ 12% تحفظات پر عمل کیجئے، یہ stage تیار ہے۔ پہلے آپ تو شروع کرو، بعد میں مرکز کا دیکھیں گے۔ پہلے آپ Ordinance لال کے اور اسمبلی میں مل پاس کر کے پہلے 12% سے دیتا کہ آپ کے 10-15 ہزار vacancies ختم ہونے والے ہیں، اس میں بھی 12% آئیں۔ تیسری بات یہ ہے کہ آپ نے کہا کہ ہی اہم صاحب نے کہا کہ ہماری مساجد کے اماموں اور موزوں کو ہزار سے چند سو روپے کے، یعنی ایک مہرہ کو دو ہزار کے، ہمارے تین ہزار کے، میں آپ سے اور آپ کے ذریعہ ہی اہم صاحب سے بھی اپیل کر رہا ہوں کہ یہ رقم بہت چھوٹی ہے، آپ بڑے دل کے ہیں کروڑوں روپے دے رہے ہیں، آخر ہر پردیش کی حکومت 8,000 روپے ایک مہرہ کو دے رہی ہے۔ ان کے بارے میں ہم کیسے بات نہیں کر سکتے؟ وہ بھی بدوستان کا حصہ ہے، وہ بھی گلے تک ہمارا حصہ تھے۔ میں پھر آپ سے مطالبہ کر رہا ہوں کہ آپ ہی اہم صاحب کو بتائیں کہ یہاں یہ یہ ہمارے مطالبہ ہے کہ آپ ان کیلئے 8,000 کیجئے۔ امام صاحب کو پانچ ہزار موزوں صاحب کو تین ہزار روپے دینا، یہ معلوم نہ ہو کہ richest State میں وہ کچھ بھی نہیں ہیں، مگر ہم سے آگے نکل گئے ہیں۔ یہ feeling دے آئے۔ میں گزارش کرتا ہوں۔ میں پھر اور بھی آپ سے یہی اپیل کر رہا

ہوں کہ آپ نے اسلامک سنٹر کے بارے میں کہا، بہت اچھی چیز ہے۔ آپ کہاں زمین دینے والے ہیں؟ کیونکہ کچھ بھون کی بات کی، وہ ابھی تک stay ہے۔ بخارہ بھون، stay ہے۔ باہر جگہ جیون رام کا وہ stay ہے۔ یہ بھی ایسا نہ ہو جائے۔ آپ اچھی زمین کا انتظام کیجئے۔ یہ ایک اچھا proposal ہے، ہونا چاہئے۔ مگر اس سے بارہ ایکڑ زمین پھر کہیں stay نہ ہو جائے، کیونکہ وقف بورڈ کی زمین، اس پر تین سال سے ابھی تک نئے جگہ باز کے لئے زمین identify نہیں کر سکے۔ تو بارہ ایکڑ زمین بھی کہیں ہوا میں نہاڑ جائے۔ دیکھ کر اچھی زمین دیجئے۔ میں امید کرتا ہوں کہ آپ نے جو اعلانات کئے، آپ لوگ ان کو پورا کریں گے۔

جناب سید الطاف حیدر رضوی (Janab Syed Altaf Hyder Razvi): شکریہ چیرمین صاحب۔ میں

clarifications کی پوچھ رہا ہوں، اس کے سوا کچھ نہیں۔ میں specifically urban areas میں graveyards کا جو problem چلا رہا ہے، اس کے بارے میں میں نے بات کی تھی۔ شہر کے اندر کی ایسے قبرستان ہیں جن پر قبضے ہو گئے۔ آج کی علاقوں میں قبرستانوں کے لئے ایک زمین نہیں ہے۔ حکومت کو بھی کئی درخواستیں دی گئی ہیں کیونکہ ڈپٹی ہی اہم صاحب ریونیو منسٹر بھی ہیں تو وہاں پر provision ہے کہ ہر کاری زمین کو چاہے وہ شیشان، Muslim graveyard، Christian graveyard، پہلے بھی allotments کئے گئے ہیں اور ابھی بھی کئے جاسکتے ہیں۔ I will give only one such example: اینگ پیٹ کے پاس اگر کسی کی موت ہوتی ہے تو یہ تو اس کو پورہ ہندو کے آگے تک جانا پڑتا ہے یا پھر ادھر غیریت آباد آنا پڑتا ہے اس لئے کہ وہاں پر کوئی قبرستان نہیں ہے۔ اس میں ایک proposal دیا گیا تھا۔ ہماری پارٹی کی طرف سے ہم نے اس میں represent کیا ہے اور آپ کی TRS Party کے لیڈرس نے بھی represent کیا تھا، اور ڈپٹی ہی اہم صاحب نے بھی وہاں کے لوگوں کو consent دیا تھا کہ وہ ایکڑ زمین identify کی جا چکی ہے۔ MRO کی بھی رپورٹ آچکی ہے۔ ڈپٹی ہی اہم صاحب اس میں جو مٹی کی کوشش کریں گے تو یہ کام ہو سکتا ہے۔ میں یہ آپ کو hand over کرتا ہوں۔ یہاں پر اگر ایک قبرستان دیا جائے گا تو ان کا ایک بہت بڑا مسئلہ حل ہو سکتا ہے۔ دوسری چیز صاحب! جہاں تک اوقافی زمینات کی بات ہے، جو گھنٹیں identify کی جا چکی ہے ڈپٹی ہی اہم صاحب، with immediate effect اگر حکومت وہ ناکل clear کرتی ہے، شہر میں ایسی بارہ جائیدادیں ہیں جن کو اگر حکومت اس investment کر کے develop کیا جائے گا تو ماہانہ سو کروڑ سے زیادہ کی آمدنی ہو سکتی ہے۔ اس کے بارے میں بھی میں نے آپ کو بتایا تھا، لیکن آپ نے اس پر reply نہیں دیا۔ اس سے ہٹ کر ہمارے پاس جو اہم مسئلہ ہے وہ Prime Minister's 15 Point Programme کا مسئلہ ہے جو صرف کانڈ پر ہے۔ ہم کئی بار بول چکے ہیں کہ اس کے لئے ایک specific Officer کو appoint کیجئے، کوئی نوڈل آفیسر appoint کیجئے تاکہ اس کی monitoring ہو سکے۔ الگ الگ ایجنسیوں میں آئینوں کے لئے اس پروگرام کے تحت جو share آنا چاہئے وہ نہیں آتا ہے۔ تو اگر ان چیزوں کو ڈپٹی ہی اہم صاحب کریں گے تو ہر بانی ہوگی۔ اس سے ہٹ کر آج اسمبلی میں ہماری پارٹی کی جانب سے جو مطالبات ہوئے، اس پر چیف منسٹر کے ہی آر صاحب نے assurance دیا اور یہاں پر نسل میں بھی ڈپٹی ہی اہم صاحب نے اس کا تذکرہ کیا، میں TRS Government اور خاص طور پر کے ہی آر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ تمام چیزوں پر انہوں نے ایک positive move لیتے ہوئے یہ sanctions کئے ہیں، and we hope that in the coming days, things will be much much better for the minorities in the State of Telangana. Thank you so much Sir.

جناب سید امین الحسن جعفری (Janab Syed Aminul Hasan Jafri): تحفظات کے بارے میں یہاں ان دونوں لوگوں میں بحث ہو رہی ہے۔ مسلم تحفظات کا یہ مطالبہ 1970 سے پہلے کا ہے۔ 1968 میں جو بحث رامن کمیشن appoint ہوا تھا، اسی وقت سے جو backward Muslims ہیں، ان کو تحفظات دینے کے لئے کہا گیا تھا۔ اور اس کے لئے جو second Commission appoint ہوا تھا، ان کے مرئی دھرواؤ کمیشن، اس وقت میں بھی backward Muslims کو تحفظات

جناب محمد مودودي (Janab Md.Mahamood Ali): چیرمین صاحب! میں تمام لوگوں کا شکریہ ادا کرتا ہوں جنہوں نے سی ایم صاحب کے ذریعہ تعلیقی، ہیبو پر جو بھی اقدامات لئے گئے ہیں، ان کو سراہا ہے۔ صاحب تنقید تو ہمیشہ ہوتی رہتی ہے۔

تنقید کرنا اوروں پر آسان ہے مگر
پہلے اپنا جھانک کر گریبان دیکھو

سابقہ میں پہلے جو ہوا اور اب جو ہو رہا ہے، اس میں کافی فرق ہے۔ مگر تگلانہ بننے کے بعد تگلانہ کے لوگ ایک دوسرے کو develop کرنے کے لئے کافی جھنجھو کر رہے ہیں، ہم اس کا خیر مقدم کرتے ہیں۔ خاص طور پر ہمارے ایل او پی محمد علی شہیر صاحب، ہمارے راجندر راؤ صاحب، الطاف حیدر رضوی صاحب، جیشور راؤ صاحب، تنیش صاحب، سلیم صاحب، فرید صاحب، جعفری صاحب، فاروق حسین صاحب، ایم ایس پر بھاکر صاحب، راجو مالک صاحب اور سدا کر صاحب نے clarifications پوچھے۔ میں ہمارے شہیر صاحب سے کہتا ہوں کہ بی سی کیشن کے ذریعہ سی ای کی رپورٹ لی جائے گی۔ ہم دوسرا ایسا کوئی کام نہیں کریں گے۔ ہمارے جعفری صاحب بہت intellectual ہیں، وہ ابھی بتاتے ہیں کہ یہ صرف پیریم کورٹ کا ایک آرڈر ہے، یہ کوئی پارلیمنٹ کا قانون نہیں ہے۔ اس کے لئے جو بھی ہو سکتا، ضرور ہم سب مل کر کوشش کریں گے۔ پہلی بار خوشی کی بات ہے کہ یہ جو لگا جمنی تہذیب ہے، یہ کنسل میں بھی نظر آ رہی ہے۔ مسلمانوں کو تحفظات دینے کے لئے سب لوگ متفقہ طور پر کام کر رہے ہیں۔ ہمارے الطاف حیدر رضوی صاحب نے جو بات بتائی تھی، یقیناً ہم نگریمپٹ میں قبرستان کے لئے کوشش کر رہے ہیں۔ ہم لوگوں نے کلکٹر کانفرنس میں اس بات کا اعلا کیا۔ انسان کو زندگی میں پال لیں گے مرنے کے بعد کیا اس کو گھر میں رکھتے؟ جبکہ کیوں نہیں لاٹ کرتے؟ انہوں نے سختی سے instruction دیا۔ ہر جگہ 100% land allot کرنے کے لئے حکومت بہت شجیدہ ہے، اور جہاں بھی ایم ایل ایم ایل میئر کے ذریعہ معلومات ہوتے ہیں تو آپ بتائیں، ہم یکساں طریقہ میں قبرستانوں کے لئے زمین لاٹ کریں گے جس طرح ابھی آپ نے بتایا کہ بعض جگہ demandia بڑھ چکا ہے، ہم بھی دیکھ رہے ہیں کہ لوگ میت رکھ کر گلی گلی ڈھونڈ رہے ہیں، پیسے نہیں ہیں قبر کے لئے میں ہزاروں ایک ایک دن ان کے پاس میت ویسے ہی رہ جا رہی ہے کیونکہ ان کے پاس پیسے نہیں ہیں۔ جہاں تک ہو سکے maximum جہاں بھی گنجائش نکلے، بیگم پیٹ میں بھی ضرور کوشش چل رہی ہے، پدماس صاحب کو بھی معلوم ہے، ہمارے سرنی نیواس یادو صاحب بھی ہیں، بیگم پیٹ کے پاس حیدر آباد پبلک اسکول کے بازو جو زمین ہے، اسے ضرور دیں گے۔ اسی طرح آپ نے Prime Minister's 15 Point Programme کے بارے میں بتایا۔ ضرور ہمارے کسی سکریٹری کے ذریعہ ہم اس کی انکوائری کریں گے۔ جتنا ہو سکے، اس میں بہت سے اچھے points ہیں جو ہمارے کام آسکتے ہیں۔ Skill development کے اندر کئی اچھی چیزیں ہیں۔ ضرور اس کے لئے ایک سکریٹری کو appoint کرتے ہوئے آپ جیسا مشورہ دے رہے ہیں ضرور اس پر عمل آوری کی جائے گی۔ اسی طرح ہمارے تنیش صاحب نے سکرینی کلارز میں کمرس کی تعطیل کے بارے میں کہا کہ وہاں چھٹی نہیں ہو رہی ہے۔ ضرور ہم ابھی لیو جھنجھیں گے کیونکہ ہمارے کچن بھائی بھی وہاں کام کرتے ہیں، انہیں ضرور تعطیل دینا چاہئے، وہ ضروری جائے گی۔ اسی طرح ہمارے ایم ایس پر بھاکر صاحب

نے بتایا کہ شادی خانہ ضرور ہونا چاہئے۔ شادی روڈ پر تو نہیں کر سکتے۔ شادی خانہ میں گئے تو ایک سی ڈی میں 51,000 صاف ہو جاتے۔ کچھ کام ہی نہیں ہوتا۔ سی ایم صاحب نے ابھی وہاں پر کہا اور اس سے پہلے کلکٹر کانفرنس میں بھی یہ بات بتائے تھے جیسا کہ آپ نے کہا کہ ہر منڈل میں ضرور آبادی کا حساب دیکھتے ہوئے زمین بھی دیں گے اور سی ایم صاحب نے اس کے لئے دو کروڑ کا بجٹ رکھا ہے، شادی خانہ بنا کر بھی دینے کے لئے ہم کوشش کر رہے ہیں۔ ضرور اس پر عمل آوری کرنے کی کوشش کریں گے۔ چیرمین صاحب! تمام لوگوں نے اس کا خیر مقدم کیا اور راجو مالک صاحب نے بھی اس سے پہلے آٹو اسکیم کے بارے میں بتایا۔ وہ ایک مسلم دوست ہیں، اور اب مجھے دیکھ بھی رہے ہیں، وہ جہاں دیکھو کہتے ہیں کہ مائٹری، گورنائی، میجرائی تو آٹو چلانے والے بہت پریشان رہتے تھے۔ جب سی ایم صاحب کے سامنے بات آئی کہ آٹو کار 350-300 روپے ادا کرنا بہت مشکل ہوتا ہے، تو انہوں نے کہا کہ کچھ آٹو دے دیں گے، آپ درخواست دو تو ہمارے پاس applications 1740 آئے تھے تو پورے کے پورے لوگوں کو بغیر کسی ڈرا کے، اور بغیر کسی کاپیوں کے، سب کو دیا گیا۔ بہت سے اچھے اچھے اسکیم لائے گئے، خاص طور پر Overseas scholarship scheme میں جو بچے باہر جا کر پڑھتے ہیں، ان کے لئے دس سے بیس لاکھ روپے کئے گئے۔ اور IAS/IPS Coaching کے لئے اچھے اداروں کا انتخاب کیا جا رہا ہے۔ جہاں تک ہو سکے ہماری حکومت مسلم اقلیتوں کو جو backward ہیں، ان کو forward کرنے کے لئے کوشش کرے گی۔ آج جو موقع دیا گیا ہے میں اس کے لئے شکریہ ادا کرتے ہوئے اپنی بات ختم کرتا ہوں۔ شکریہ۔

MR. CHAIRMAN: Now, I will read the Statistics.

STATISTICS FOR THE SIXTH SESSION OF
THE TELANGANA LEGISLATIVE COUNCIL
HELD FROM 16.12.2016 TO 18.01.2017

1. No. of days for which the Council sat.	---	18
2. No. of Hours for which the Council worked.	---	66 Hrs. 25 Mts.
3. No. of Starred Questions answered / Deemed answered	---	139
4. No. of answers to Starred Questions placed on the Table of the House on 18.01.2017	---	30
5. No. of answers to Un-starred Questions placed on the Table of the House on 18.01.2017	---	15
6. No. of Statements made by the Ministers	---	03
7. No. of Speeches made by the Ministers	---	108
8. No. of Bills Passed	---	16
9. No. of Shot Discussions Answered	---	14

PARTY POSITION IN THE COUNCILAS ON 18.01.2017				5. Progressive Recognized Teachers Union	:::	02
1. Telangana Rashtra Samithi	:::	21		6. Nominated	:::	06
2. Indian National Congress	:::	08		TOTAL	:::	40
3. All India Majlis Ittehad-Ul-Muslimeen	:::	02				
4. Bharatiya Janata Party	:::	01		Now, with the consent of the House, I adjourn the House <i>sine die</i> .		
				(The House then adjourned <i>sine die</i> at 6.33 P.M.)		

**“Published under Rule 316 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Council and Printed
at the Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**